

แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิช

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SHARING ECONOMY IN DEVELOPING ACADEMIC AND PROFESSIONAL SPEECH
COMMUNICATION NETWORK

Miss Sirada Lertpimonchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Communication

Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ
และวิชาชีพทางวาทนิเทศ

โดย

นางสาวศิรดา เลิศพิมลชัย

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่ง ศรีอภัยพร

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สิ้นธุพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่ง ศรีอภัยพร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒนานุกูล)

ศิรดา เลิศพิมลชัย : แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพ
ทาง วา ท นี เท ศ (SHARING ECONOMY IN DEVELOPING ACADEMIC AND
PROFESSIONAL SPEECH COMMUNICATION NETWORK) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผศ. ดร. รุ่ง ศรีอักษรภาพร, 107 หน้า.

งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นี้มีเป้าหมายเพื่อนำแนวคิดเศรษฐกิจ
แบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนีเทศ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-
Depth Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีแนวโน้มจะเป็นสมาชิก
เครือข่ายวาทนีเทศในอนาคต จำนวน 33 คน ประกอบด้วย คณาจารย์ นิสิตเก่า นิสิตปัจจุบัน ใน
ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และผู้สนใจในศาสตร์สาขาวาทนีเทศ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อติดตามข้อมูล แลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดเห็น และประสบการณ์
2. ศักยภาพและความสามารถของกลุ่มตัวอย่างในการแบ่งปันเพื่อเครือข่ายวาทนีเทศ
ประกอบด้วย ประสบการณ์ ความรู้ ทักษะเฉพาะทาง ความชำนาญในด้านต่าง ๆ
3. รูปแบบในการแบ่งปันเช่น การทำฐานข้อมูล การเผยแพร่บทความ และการถ่ายทอดสด
ผ่านสื่อออนไลน์
4. ปัจจัยเชิงบวกที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมการแบ่งปันคือ การ
มองเห็นประโยชน์ ความน่าสนใจของกิจกรรม และการมีเป้าหมายร่วมกัน
5. ปัจจัยเชิงลบที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการเป็นสมาชิกเครือข่ายคือ การแบ่งปันโดยมี
วาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5884667628 : MAJOR COMMUNICATION ARTS

KEYWORDS: NETWORK DEVELOPMENT / ACADEMIC AND PROFESSIONAL SPEECH COMMUNICATION NETWORK / SHARING ECONOMY

SIRADA LERTPIMONCHAI: SHARING ECONOMY IN DEVELOPING ACADEMIC AND PROFESSIONAL SPEECH COMMUNICATION NETWORK. ADVISOR: ASST. PROF. ROONG SRIUSSADAPORN, 107 pp.

The purpose of this qualitative research is to apply the concept of sharing economy into establishing the academic and professional Speech Communication Network. The researcher employed 33 in-depth interviews with prospective members of the Speech Communication Network including faculties/academicians, current undergraduate and graduate students and alumni and those who are interested in the field of speech communication.

Results of this study showed that:

1. Samples would join the Speech Communication Network in order to follow updated information, exchange their knowledge, personal opinions, and experiences.
2. Samples would be able to share with speech communication network of their experiences, knowledge, skills, and expertise.
3. Forms of sharing could be such as providing database, publishing articles, and live streaming online.
4. Positive factors influencing samples to participate in the sharing economy activity tended to be mutual benefits, interests, and goals.
5. One of the most important factors that could negatively impact prospective members to join the Speech Communication Network would be commercial hidden agendas.

Field of Study: Communication Arts

Student's Signature

Academic Year: 2016

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมากที่สุดในที่สุดก็สามารถเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ได้สอนหลาย ๆ สิ่งให้กับข้าพเจ้า ถือเป็นบทเรียนชีวิตที่สำคัญยิ่ง ข้าพเจ้าขอขอบคุณอาจารย์รุ่ง ศรีอัญญาพร ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์ และที่ปรึกษาปัญหาชีวิตของข้าพเจ้า หากไม่มีอาจารย์รุ่ง การทำวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าอาจยืดเยื้อไปถึง 3 ปี อาจารย์รุ่งมักมีคำแนะนำดี ๆ และหลากหลายวิธีการในการดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมา การเข้าเรียนปริญญาโทครั้งนี้ เห็นอกว่าความรู้ที่ได้ก็คือการได้รู้จักและรำเรียนกับอาจารย์รุ่ง

ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณ อาจารย์จิรยุทธ สินธุพันธ์ ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมไปถึงตั้งคำถามที่ทำให้ข้าพเจ้าได้ตระหนักถึงข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า และขอขอบคุณอาจารย์เมตตา วิวัฒน์านุกูล ผู้เป็นทั้งกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ของข้าพเจ้า ท่านเป็นผู้ที่เปลี่ยนทัศนคติในการดำรงชีวิตของข้าพเจ้า เป็นผู้ที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถมองโลกได้กว้างขึ้น และมีความสุขขึ้น

ขาดไปไม่ได้เลยข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์อย่างตั้งใจ รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ได้ช่วยเหลือข้าพเจ้าในการทำแบบสอบถามเบื้องต้น

ขอขอบคุณ บัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนการศึกษาอุดหนุนผู้มีความสามารถด้านกีฬาแก่ข้าพเจ้า

ขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่ให้อภัยใจอยู่เสมอ ขอขอบคุณอาจารย์ผิง อาจารย์ปรีดา อาจารย์ยุ้ย และอาจารย์สมบูรณ์ที่ให้คำแนะนำดี ๆ แก่ข้าพเจ้า

ขอบคุณพี่พ้อยท์ ตัวเล็ก และหยก สหายที่ทำให้รู้ว่าเวลาที่เผชิญหน้ากับกำแพงพวกเขา ก็พร้อมที่จะโยนข้าพเจ้าข้ามไป แม้วัวข้าพเจ้าจะหนักขนาดไหนก็ตาม

ขอบคุณ กว๊าย บอส พี่แซมเปญู ไตร และพี่อ้อม สหายร่วมภาคที่ให้กำลังใจและสนับสนุนกัน โดยเฉพาะพี่เบนซ์ หนึ่งเดียวที่เรียนสาขาเดียวกันและปีเดียวกัน หากไม่มีพี่คอยเตือนข้าพเจ้าคงหลงลืมอะไรไปหลายอย่าง ขอขอบคุณพี่นาน่า พี่เอ็ม พี่แป้ม น้องอ้อน น้องเบญจ พี่จิง น้องกรู๊ป น้องบุม น้องธีร์โน้ น้องท๊อป น้องปลาย พี่อำไพศรี พี่กบ และพี่ใบ ที่ช่วยเหลือกันตลอดมา ขอขอบคุณบัณฑิตศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ พี่ส้ม และพี่อ้อย ที่คอยให้ข้อมูล ตอบคำถามต่าง ๆ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบการทำงาน และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มากมาย และสุดท้ายขอขอบคุณตัวเองที่ไม่ยอมแพ้ไปกลางทาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	9
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	9
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	10
1.3 ปัญหำนำวิจัย.....	11
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	11
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.1 แนวคิดการพัฒนาเครือข่าย.....	14
2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย	14
2.1.2 แนวคิดในการสร้างเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิตศ.....	19
2.2 แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน.....	21
2.2.1 ความเป็นมา	21
2.2.2 นิยามของเศรษฐกิจแบ่งปัน.....	23
2.2.3 ลักษณะของเศรษฐกิจแบ่งปัน	24
2.2.4 ประเภทของเศรษฐกิจแบ่งปัน.....	27
2.2.5 องค์ประกอบของเศรษฐกิจแบ่งปัน	28
2.3 มุมมองเชิงการสื่อสารที่เกิดขึ้นในเครือข่ายในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน.....	31

2.3.1 การสื่อสารกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory).....	31
2.3.2 การสื่อสารกับการสร้างความเชื่อใจ	34
2.3.3 การสื่อสารกับทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ (Uncertainty Reduction Theory)	35
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	37
3.1 รูปแบบการวิจัย	37
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.5 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล.....	42
3.6 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	79
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	88
5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ	95
รายการอ้างอิง	97
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปีพุทธศักราช 2555 ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ริเริ่มโครงการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ เพื่อสร้างโอกาสให้เหล่าคณาจารย์ในสาขาวาทนิเทศ ศิษย์ปัจจุบัน รวมไปถึงศิษย์เก่าในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท และผู้สนใจในศาสตร์สาขา ได้พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ อันจะเป็นการพัฒนาและรักษาศาสตร์สาขาวาทนิเทศในประเทศไทยให้คงอยู่และเติบโตขึ้น (รุ่ง ศรีอัษฎาพร, 2560b) จากจุดเริ่มต้นตรงนี้จึงเกิดความพยายามที่จะรวมตัวเพื่อพบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนกันในหมู่ผู้เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศมากขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดของเวลา สถานที่ และภารกิจของกลุ่มเป้าหมายในเครือข่าย ทำให้เกิดความพยายามในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ โดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยพัฒนา ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของพิเชษฐ์ แดงอ่อน (2555) เรื่อง การสร้างเครือข่ายวาทนิเทศในสื่อออนไลน์ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ให้เป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิชาการ นักวิชาชีพ รวมไปถึงนิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจในศาสตร์วาทนิเทศ เจตนารมณ์ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงสมาชิกเครือข่ายท่านอื่นได้ และเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร รวมไปถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์

อย่างไรก็ตาม ความพยายามสร้างเครือข่ายวาทนิเทศตั้งแต่ในปี 2555 จนถึงในปัจจุบัน อาจยังไม่เป็นทางการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เนื่องจากยังไม่มีกำหนดแบบแผนที่ชัดเจนในการรวมตัวเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศเพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกัน จะมีเพียงการเป็นสมาชิกในกลุ่มเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ชื่อ “Speech Communication Network” ซึ่งตั้งขึ้นในปี 2557 และในปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มทั้งสิ้น 170 บัญชีเฟซบุ๊ก (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2560) แต่มิได้เป็นกลุ่มที่มีการสร้างเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน มิได้มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมากที่มิได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มเฟซบุ๊ก

การพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ที่พิเชษฐ์ แดงอ่อน (2555) ได้เริ่มต้นไว้นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ โดยการพัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาไว้ในหมวดต่าง ๆ ทั้งหมด 8 หมวด ได้แก่ หมวดปกิณกะ หมวดดองค์กร หมวดความสนใจ หมวดเครือข่าย หมวดสมาชิกภาพ หมวดกิจกรรม

หมวดสิ่งตีพิมพ์ และหมวดคลังความรู้ แต่เนื้อหาในหมวดเหล่านี้ยังไม่ปรากฏชัดเจนและยังไม่ได้มีการใช้งาน

เพื่อให้การพัฒนาเครือข่ายวาณิชยกรรมออนไลน์มีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการสำรวจความคิดเห็นของการพัฒนาเครือข่าย และการรับรู้ถึง เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในการเข้าร่วมและแบ่งปันในการพัฒนา จึงนำมาสู่การศึกษานี้ ซึ่งจะเน้นการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายให้เป็นจริงมากขึ้น

แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน เป็นแนวคิดในการนำเทคโนโลยีมาผนวกกับการจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน หมายถึง การที่เจ้าของทรัพยากรอนุญาตให้ผู้อื่นร่วมใช้ทรัพยากรส่วนเกินของตนแลกกับผลประโยชน์อย่างหนึ่ง โดยมีเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการจับคู่ความต้องการและจัดการความเชื่อใจ (Trust) โดยมีปัจจัยต่างๆ ในการพัฒนาแนวคิดให้เกิดประโยชน์ ได้แก่ บุคคล ทรัพยากร ต้นทุน ผลประโยชน์ ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบทางลบ และเว็บแอปพลิเคชัน (Codagnone & Martens, 2016; Eckhardt & Bardhi, 2015; The Economist, 2013; การดี เสียวไฟโรจน์, 2558; ขนิษฐา จุฑานพรัตน์, 2558; นวพร เรืองสกุล & อัจฉรา สุทธิศิริกุล, 2560) โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอแนวทางในการแบ่งปัน ภายใต้ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ต่อไป

ผู้วิจัยเชื่อว่าแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันจะเป็นแนวคิดที่สามารถพัฒนาเครือข่ายวาณิชยกรรมได้จริง โดยการให้สมาชิกได้ร่วมแบ่งปันทรัพยากรที่ตนมี ให้กันและกัน อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญในการพัฒนาเครือข่ายคือการมีเป้าหมายร่วมกันของสมาชิก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องค้นหากลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่าย ค้นหาศักยภาพและความสามารถของสมาชิกในการแบ่งปัน เพื่อให้การพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชยกรรมเป็นจริงในอนาคตอันใกล้

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อค้นหาเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อการแบ่งปัน
2. เพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาณิชยกรรม
 - 2.1. เพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาการที่สมาชิกต้องการ

- 2.2. เพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาชีพที่สมาชิกต้องการ
- 2.3. เพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต้องการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
3. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ

1.3 ปัญหานำวิจัย

1. เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง
2. เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศเป็นอย่างไร
 - 2.1. เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาการที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง
 - 2.2. เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาชีพที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง
 - 2.3. เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต้องการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอะไรบ้าง
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศมีอะไรบ้าง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ในช่วงเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 2560 จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศในอนาคตและมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศ ประกอบด้วย คณาจารย์ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และทำงานในองค์กรในตำแหน่งผู้บริหารและผู้บริหารงานในองค์กร รวมทั้งนิสิตปัจจุบันในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขา

วาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบุคคลทั่วไปที่สนใจในศาสตร์ สาขาวิชาวาทนิเทศและเข้าร่วมกิจกรรมของภาควิชา ฯ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครือข่ายวาทนิเทศ หมายถึง การรวมตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ สาขาวิชาวาทนิเทศในประเทศไทย ได้แก่ คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิตและนักศึกษาในสาขา ศิษย์เก่า สาขาวิชาวาทนิเทศ รวมไปถึงบุคคล และองค์กรที่มีความสนใจในองค์ความรู้ทางวาทนิเทศ

1.1 เครือข่ายวิชาการทางวาทนิเทศ หมายถึง การรวมตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ของ นักวิชาการและคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศ

1.2 เครือข่ายวิชาชีพทางวาทนิเทศ หมายถึง การรวมตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ของ กลุ่มบุคคลและองค์กรที่นำองค์ความรู้ทางวิชาการของวาทนิเทศมาประยุกต์ใช้ในการ ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ

2. เครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ หมายถึง เครือข่ายวาทนิเทศที่นำเทคโนโลยีเข้ามาเชื่อมโยง หมู่มสมาชิกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ผลงาน และความคิดเห็นในสื่อออนไลน์

3. แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy)¹ หมายถึง การที่สมาชิกเครือข่ายเต็ม ใจนำทรัพยากร² ที่เกินความจำเป็นของตนมาให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นร่วมใช้งานโดยได้รับ ผลประโยชน์³บางอย่างตอบแทนโดยมีเว็บแอปพลิเคชันมาช่วยในการจับคู่ความต้องการ และมีกฎ กติกาของเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ในการควบคุมเป็นการจัดการความเชื่อใจ

3.1 เจ้าของทรัพยากร หมายถึง สมาชิกเครือข่ายที่นำทรัพยากรที่เกินความจำเป็น ของตนเข้าร่วมการแบ่งปันผ่านเว็บแอปพลิเคชัน

¹ เศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) หมายถึง การที่เจ้าของทรัพยากรอนุญาตให้ผู้อื่นร่วมใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น ของตนแลกกับผลประโยชน์อย่างหนึ่ง โดยมีเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการจับคู่ความต้องการและจัดการความเชื่อใจ (Trust)

² ทรัพยากร หมายถึง สิ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมนุษย์คนหนึ่งก็จะมีแรงงาน ความสามารถ ความชำนาญของตน และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น สิ่งของ รถยนต์ หนังสือ

³ ผลประโยชน์ หรือ ผลตอบแทน หมายถึง สิ่งที่เจ้าของทรัพยากรได้รับจากการนำทรัพยากรของตนมาให้ผู้อื่นใช้และเป็นสิ่งที่ทำให้ ความพึงพอใจของเจ้าของทรัพยากรสูงขึ้น เช่น เงิน การยอมรับ การรักษาความสัมพันธ์

3.2 ผู้ร่วมใช้ทรัพยากร หมายถึง สมาชิกเครือข่ายที่เข้าร่วมการร่วมใช้ที่เจ้าของทรัพยากรนำมาเข้าร่วมกิจกรรมการแบ่งปันผ่านเว็บแอปพลิเคชัน

3.3 ความเชื่อใจ (Trust) หมายถึง การไว้วางใจในหมู่สมาชิกที่ร่วมกิจกรรมและแบ่งปันทรัพยากรต่างๆในเครือข่าย และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎ กติกา ที่สมาชิกเครือข่ายกำหนดร่วมกันและตกลงร่วมกันที่จะปฏิบัติตาม

3.4 เว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) หมายถึง เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน เป็นเสมือนตัวกลางของการหาความต้องการร่วมกันของเจ้าของทรัพยากรและผู้ต้องการใช้ทรัพยากร โดยมีหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการรวมถึงเป็นช่องทางการติดต่อของสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศ และในที่นี้หมายถึงเครือข่ายวาทนิเทศมีเว็บไซต์คือ <http://scn.ncath.org>

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษานำไปใช้เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศอย่างเป็นทางการ ภาควิชาวาทนิเทศและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่พัฒนาเครือข่ายนี้ขึ้น สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนาเนื้อหา ข้อมูล ความรู้ รวมไปถึงสาระประโยชน์ต่าง ๆ ในเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการเป็นสื่อกลางเพื่อการแบ่งปันทรัพยากรของสมาชิกเครือข่าย และสามารถช่วยให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในเครือข่ายเป็นไปได้โดยสะดวกมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ” เป็นงานวิจัยซึ่งมุ่งหาความต้องการและทรัพยากรที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศมีสำหรับไปพัฒนาเพื่อนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่าย การวิจัยในครั้งนี้ จึงอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่าย

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย

2.1.2 แนวคิดในการสร้างเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ

2.2 แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.2.1 ความเป็นมา

2.2.2 นิยามของเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.2.3 ลักษณะของเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.2.4 ประเภทของเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.2.5 องค์ประกอบของเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.3 มุมมองเชิงการสื่อสารที่เกิดขึ้นในเครือข่ายในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.3.1 การสื่อสารกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม

2.3.2 การสื่อสารกับการสร้างความเชื่อใจ

2.3.3 การสื่อสารกับทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ

2.4 สรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสู่การออกแบบเครื่องมือวิจัย

2.1 แนวคิดการพัฒนาเครือข่าย

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย

เครือข่าย (Network) (เสรี พงศ์พิศ, 2546) หมายถึง กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจในการสื่อสารเพื่อสานสัมพันธ์กัน หรือดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน โดยที่สมาชิกเครือข่ายยังคงความเป็นเอกเทศต่อกัน โดยกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่เครือข่ายทุกเครือข่ายทำร่วมกันคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ แล้วจึงพัฒนาไปสู่การวางแผนร่วมกัน การดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เป็นการประสานพลังให้เกิดการใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยมีเงื่อนไขสำคัญของเครือข่าย คือ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์สื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ

และต่อเนื่องระหว่างสมาชิก โดยอาจมีผู้ประสาน ซึ่งดำเนินกิจกรรมการประสาน แต่ไม่ใช่เป็นผู้ดำเนินการแทนสมาชิกเครือข่ายในทุกเรื่อง บทบาทของผู้ประสานงานเครือข่ายมีอยู่ ๓ ประการ ดังนี้ เป็นผู้เชื่อมประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา (Facilitator) เป็นผู้เชื่อมประสานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Catalyst) และเป็นผู้เชื่อมประสานให้เกิดเครือข่าย (Networker)

เครือข่าย (พระมหาสุทิตย์ อากาศโร, 2548) คือสิ่งที่เชื่อมโยงกันอย่างไร้ระเบียบและมีการจัดการตนเอง การสร้างเครือข่าย คือ การทำให้มีการติดต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันโดยความสมัครใจ เครือข่าย เป็นกระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน การเป็นเครือข่ายจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ 6 ประการ คือ ประการแรก *เกิดกระบวนการเรียนรู้* ทุกคนล้วนมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์มาก่อน การเข้าร่วมเครือข่ายทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และทำงานร่วมกัน ประการที่สอง *เพิ่มโอกาสในการแก้ไขปัญหา* เพราะเกิดการระดมความคิดเห็น และได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ หากไม่รวมเป็นเครือข่ายอาจไม่ได้รับการตอบสนองเพราะขาดแนวร่วมในการดำเนินงาน ประการที่สาม *เกิดการพึ่งพาตนเอง* เมื่อเครือข่ายมีกระบวนการทำงานที่เข้มแข็งแล้ว เครือข่ายก็จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ในเรื่องของทุน ทรัพยากร ความรู้ และการจัดการที่จะนำไปสู่ การพัฒนาสังคม และพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายที่ต่อเนื่อง ประการที่สี่ *เกิดการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น* ส่วนใหญ่แล้วในสังคมไทย เครือข่ายที่เกิดขึ้นมักเป็นเครือข่ายของบุคคลที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงเกิดการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ประการที่ห้า *เกิดกระบวนการผลักดันเชิงนโยบาย* บางปัญหาสามารถแก้ไขได้ด้วยการที่เครือข่ายช่วยผลักดันให้เกิดแก้ปัญหา จนเกิดเป็นนโยบายขึ้นมา และประการสุดท้าย *เกิดพลังหรืออำนาจ* อำนาจนี้คืออำนาจการต่อรองที่เกิดจากการรวมตัวกัน

เพื่อให้เครือข่ายสามารถเติบโตไปได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบ 7 ประการ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543) คือ มีการรับรู้ที่เหมือนกัน (Common Perception) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Interests/Benefits) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders Participation) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) มีการเกื้อหนุนพึ่งพากัน (Interdependent) และ มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction)

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีสมดุล และทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม

ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison Theory)

ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม (Festinger, 1954) มีคุณสมบัติ 8 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ระบบร่างกายมนุษย์จะมีแรงขับเคลื่อนที่จะประเมินความคิดเห็นของบุคคลหนึ่ง กับความสามารถของบุคคลนั้น ความสามารถของบุคคลหนึ่งจะเป็นไปตามความคิดเห็นที่ตัวเอง ประเมินความสามารถของเขา แม้ความสามารถของเขาจะมีมากกว่านั้นก็ตามแต่เขาก็ทำได้แค่ เท่าที่เขาประเมินตัวเอง นอกจากนี้ความคิดเห็นจากคนรอบข้างของเขาก็ส่งผลกระทบต่อ ความสามารถ บางอย่างวัดได้ยาก แต่ความสามารถบางอย่างวัดได้ชัดเจนเช่น วิ่งเร็วในกรณีที่เป็นความสามารถที่วัด ได้ชัดเจน เขาจะเปรียบเทียบผลงานของตัวเองกับผลงานของคนอื่น

ประการที่ 2 มนุษย์จะประเมินความคิดเห็นต่อความสามารถของตนเองโดยการเปรียบเทียบกับ ความคาดหวังและความสามารถของคนอื่น หากมนุษย์มองว่าคนรอบข้างมีความสามารถที่ต่ำกว่า ตน ก็จะประเมินว่าตนเองมีความสามารถสูง แต่ถ้าประเมินว่าคนรอบข้างมีความสามารถที่สูงกว่าก็จะ ประเมินว่าตนเองมีความสามารถต่ำ ก็จะทำให้เขาใช้ความสามารถได้เพียงที่เขาคิด

ประการที่ 3 แนวโน้มการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นจะลดลงตามความแตกต่างระหว่าง ความคิดเห็นและความสามารถของตนเองเมื่อเทียบกับคนอื่น เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงเลือกที่จะ รวมกลุ่มกับบุคคลที่ตนคิดว่ามีระดับความสามารถในระดับเดียวกันกับตนเพราะจะทำให้เขาไม่ต้อง เปรียบเทียบ และเกิดความรู้สึกประเมินตัวเองสูงเกินไป หรือต่ำเกินไป

ประการที่ 4 มนุษย์จะมีแรงขับเคลื่อนความสามารถของตนไปในทิศทางเดียวกันกับบุคคล รอบตัว หากกลุ่มคนรอบตัวสามารถทำสิ่งใดได้ เขาก็จะพยายามทำสิ่งนั้น สมมติว่าเขาประเมินว่า บุคคลรอบตัวมีความสามารถมากกว่าเขา เมื่อบุคคลรอบตัวมีความสามารถที่สูงขึ้น เขาก็จะพยายาม พัฒนาความสามารถของตนให้สูงขึ้นด้วยในระดับเดียวกัน

ประการที่ 5 ความสามารถของมนุษย์มีข้อจำกัด มนุษย์ไม่สามารถที่จะมีความสามารถมาก เท่าที่ตนเองคิด เป็นการยากหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้ในการเปลี่ยนความสามารถของคน ๆ หนึ่ง เพราะฉะนั้นการที่มนุษย์ประเมินว่าตนเองมีความสามารถมากกว่าที่เป็นอยู่จริง จะเป็นสิ่งที่ประจักษ์ ได้ในภายหลัง แต่ในทางกลับกันหากเขาประเมินความสามารถของตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง เขาจะ ไม่ค้นพบความสามารถที่แท้จริงของเขาเลย

ประการที่ 6 มนุษย์จะมีขอบเขตการเปรียบเทียบ เมื่อการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น มาถึงจุดที่ทำให้ไม่สบายใจ มนุษย์จะหยุดเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น การเปรียบเทียบจะไม่เกินไปกว่า ขอบเขตที่ตั้งไว้ของตน

ประการที่ 7 มนุษย์ที่ได้รับการแสดงออกถึงการเปรียบเทียบจากบุคคลรอบข้างในด้านความคิดเห็นและความสามารถ จะมีแนวโน้มที่ขอบเขตในการเปรียบเทียบของมนุษย์ผู้นั้นจะแคบมากขึ้น

ประการที่ 8 เมื่อมีขอบเขตของความคิดเห็นและความสามารถในกลุ่ม คนที่มีความสามารถเท่า ๆ กับคนในกลุ่มส่วนใหญ่หรือในภาษาสถิติคือมีความสามารถเข้าใกล้กับฐานนิยม จะมีแนวโน้มที่สามารถเปลี่ยนสถานะของคนอื่นที่มีความคล้ายคลึงหรือคนที่มีความแตกต่างกับฐานนิยมของกลุ่มมากกว่าตนได้ เพราะฉะนั้นเองเพื่อไม่ให้รู้สึกแปลกแยก และไม่ได้รับการเปลี่ยนสถานะ ไม่ได้รับการเปรียบเทียบ มนุษย์จึงเลือกเข้ากลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับตนเอง หรือให้ตนเองมีความสามารถเท่ากับที่คนในกลุ่มส่วนใหญ่มี

ประเด็นของทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคมกับการเกิดเครือข่าย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคมต่อการเกิดเครือข่ายไว้ดังนี้ เนื่องจากมนุษย์จะมีขอบเขตการเปรียบเทียบ เมื่อการเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่นมาถึงจุดที่ทำให้เขาไม่สบายใจ มนุษย์ก็จะหยุดเปรียบเทียบกับคนอื่น โดยความไม่สบายใจนั้นอาจเกิดจากการที่มนุษย์เปรียบเทียบความสามารถตนเองกับผู้อื่น แล้วเข้าใจว่าตนเองมีความสามารถมากกว่าความเป็นจริง และเมื่อใช้ความสามารถก็พบว่าทำไม่ได้ตามที่หวังก็จะรู้สึกผิดหวัง รวมไปถึงการที่มนุษย์คิดว่าความสามารถของตนอยู่ต่ำกว่าคนอื่น ก็จะเกิดความรู้สึกไม่ดี รวมไปถึงถ้าคนรอบตัวแสดงออกว่าการเปรียบเทียบเขากับบุคคลอื่นด้วยแล้ว ก็ยิ่งทำให้ความรู้สึกในทางลบชัดเจนขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงเลือกที่จะรวมกลุ่มกับบุคคลที่ตนคิดว่ามีความสามารถใกล้เคียงกับตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่น และหลีกเลี่ยงมิให้ผู้อื่นแสดงออกถึงการเปรียบเทียบตน เนื่องจากยังมีความสามารถเท่ากับสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เท่าไร ก็จะได้รับเปรียบเทียบน้อยลงเท่านั้น

เครือข่ายจึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นการรวมบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกัน เพราะบุคคลต้องการหลีกเลี่ยงความไม่สบายใจการได้รับการเปรียบเทียบจากบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างจากตนมาก รวมไปถึงหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบตนกับบุคคลอื่น การอยู่ในกลุ่มที่แตกต่างกับตนเอง ทำให้การแสดงความคิดเห็นใด ๆ จะแตกต่างจากผู้อื่นทำให้เกิดความแปลกแยก เมื่อมาอยู่ในเครือข่ายที่มีความสนใจเหมือนกัน เป้าหมายของแต่ละคนสอดคล้องกัน การสนทนาต่าง ๆ ก็จะไม่รู้สึกแปลกแยก และไม่ต้องเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น เช่นเดียวกับเครือข่ายวาทนิเทศ ที่เป็นการรวมตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศ บุคคลซึ่งมีความเหมือนกันในด้านของความสนใจ และเป็นกลุ่มที่จะสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ด้านวาทนิเทศได้ ซึ่งสมาชิกอาจจะไม่สามารถหาได้ในกลุ่มอื่น

ทฤษฎีสสมดุล (Balance Theory)

ทฤษฎีสสมดุล (Heider, 1946) กล่าวว่า ทักษคติ (Attitude) ของบุคคลต่อเหตุการณ์หนึ่ง (Event) มีอิทธิพลต่อทัศนคติของอีกบุคคลหนึ่งต่อเหตุการณ์เดียวกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะมนุษย์ต้องการสร้างความสมดุลให้แก่ตนเอง

ทฤษฎีนี้จะแบ่งความสัมพันธ์เป็น 2 ทางคือ ความสัมพันธ์ในแง่บวก กับความสัมพันธ์ในแง่ลบ ทฤษฎีสสมดุลจะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลหนึ่งต่ออีกบุคคลกับทัศนคติของบุคคลนั้นต่อเหตุการณ์หนึ่ง เมื่ออีกบุคคลมีทัศนคติอย่างหนึ่งต่อเหตุการณ์เดียวกัน

ทฤษฎีกล่าวว่า ความรู้สึกสมดุลจะเกิดขึ้นใน 2 กรณีหลักคือ

กรณีที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก ความสมดุลจะเกิดขึ้นเมื่อทัศนคติต่อเหตุการณ์หนึ่งของบุคคลทั้งสองเป็นไปในทางเดียวกัน คือ ทัศนคติเชิงบวกทั้งคู่ หรือทัศนคติเชิงลบทั้งคู่

กรณีที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นความสัมพันธ์ในเชิงลบ ความสมดุลจะเกิดขึ้นเมื่อทัศนคติต่อเหตุการณ์หนึ่งของบุคคลทั้งสองเป็นไปในทางตรงกันข้ามกัน คือ ทัศนคติเชิงบวกหนึ่งคน และทัศนคติเชิงลบอีกหนึ่งคน

หากไม่เป็นไปตามกรณีทั้ง 2 กรณีข้างต้นแล้ว ความไม่สมดุลจะเกิดขึ้น บุคคลจะรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ บุคคลก็จะพยายามปรับตนเองให้เข้าสู่ความสมดุล โดยไม่เปลี่ยนความสัมพันธ์กับอีกบุคคล จากเชิงลบเป็นเชิงบวกหรือเชิงบวกเป็นเชิงลบ ก็จะเปลี่ยนทัศนคติต่อเหตุการณ์ไปในทางตรงกันข้าม เพื่อให้ตนเกิดความสมดุล

สำหรับทฤษฎีความสมดุลนี้สามารถนำมาอธิบายงานวิจัยนี้ได้ใน 2 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ทฤษฎีสสมดุลกับการเกิดเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ

ในปัจจุบันมีบุคคลที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องในศาสตร์สาขาวาทนิเทศ ซึ่งความสนใจและความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศนี้ หากเทียบในทฤษฎีสสมดุลถือว่าเป็น เหตุการณ์ (Event) ในมุมมองของการเป็นปัจเจกบุคคลที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศทุกท่าน มีทัศนคติเชิงบวกต่อศาสตร์สาขาวาทนิเทศ เพราะฉะนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุล แต่ละปัจเจกบุคคล ก็จะเลือกมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันในเชิงบวก เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว การรวมตัวก็เพื่อสร้างเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศก็

จะเป็นไปได้โดยง่าย เพราะสมาชิกเครือข่ายแต่ละคนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อศาสตร์สาขาวิชาวาณิชศาสตร์

ประเด็นที่ 2 ทฤษฎีสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของความเชื่อใจของสมาชิกต่อเครือข่ายวาณิชศาสตร์และความเชื่อใจในหมู่สมาชิก

หากบุคคลหนึ่งมีความเชื่อใจในเครือข่ายวาณิชศาสตร์ จะส่งผลให้บุคคลนั้นเชื่อใจสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ด้วย ข้อความดังกล่าวสามารถอธิบายโดยทฤษฎีสอดคล้องได้ดังนี้ แทนที่ความสัมพันธ์เชิงบวกด้วยการเชื่อใจ และแทนที่บุคคลอื่นด้วยเครือข่ายวาณิชศาสตร์ จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหนึ่งและเครือข่ายวาณิชศาสตร์เป็น บุคคลหนึ่งเชื่อใจเครือข่ายวาณิชศาสตร์ ส่วนเหตุการณ์ (Event) คือ ความเชื่อใจในสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ อนุมานว่าเมื่อเครือข่ายวาณิชศาสตร์รับใครคนหนึ่งเข้ามาเป็นสมาชิกจะต้องผ่านการคัดกรองที่ดีแล้ว เท่ากับว่าเครือข่ายวาณิชศาสตร์มีความเชื่อใจในสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ เมื่อเป็นเช่นนั้น บุคคลหนึ่งที่เชื่อใจเครือข่ายวาณิชศาสตร์และรู้ว่าเครือข่ายวาณิชศาสตร์เชื่อใจสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ ก็ย่อมได้รับอิทธิพลจากสองส่วนนี้ ส่งผลให้บุคคลหนึ่งเชื่อใจสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์

สำหรับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้น ความเชื่อใจถือเป็นตัวแปรสำคัญต่อสมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างหมู่สมาชิกเครือข่าย ดังนั้นหากเครือข่ายวาณิชศาสตร์สามารถสร้างความเชื่อใจ ให้สมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์เชื่อใจในเครือข่ายวาณิชศาสตร์ได้ สมาชิกเครือข่ายวาณิชศาสตร์ก็จะเชื่อใจซึ่งกันและกันด้วย และการนำเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายก็สามารถเกิดขึ้นได้จริง

2.1.2 แนวคิดในการสร้างเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชศาสตร์

วาณิชศาสตร์ (Speech Communication) (จำนง วิบูลย์ศรี, 2557) เป็นสาขาหนึ่งของนิเทศศาสตร์ที่มุ่งศึกษาวิจัยโดยตรงเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการสื่อสารของมนุษย์ โดยครอบคลุมการพูดทุกประเภทและทุกระดับ รวมไปถึงกระบวนการคิด และการแสดงออกด้วยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวัจนภาษา อันได้แก่ การพูด การเขียน สัญลักษณ์ และอวัจนภาษา อันได้แก่ ท่าทาง น้ำเสียง ลีลา และอื่น ๆ

วาณิชศาสตร์ (รุ่ง ศรีอักษรภาพร, 2560a) เป็นศาสตร์ที่เน้น “การคิด” ที่วัดผลสัมฤทธิ์จาก “การพูด” และ “การแสดงออก (การกระทำ)” ดังนั้นในทางวาณิชศาสตร์ การคิด การพูด และการกระทำ จึงมีความสัมพันธ์กัน คือ การคิดกำหนดการพูดและการกระทำ การเรียนในสาขาวิชาวาณิชศาสตร์จะเน้นการศึกษาพฤติกรรมสื่อสารของมนุษย์ (Human Communication) มีจุดเด่นที่แตกต่างจากนิเทศศาสตร์สายอื่น ๆ คือเน้นความเป็น “สื่อบุคคล” ความหมายในอดีตได้ขยายขอบเขตกว้างขึ้นเมื่อมี

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้พฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์เปลี่ยนไป แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้นความสำคัญของการสื่อสารระหว่างบุคคลก็ยังคงอยู่ ส่งผลให้ขอบเขตการศึกษาวาทนิเทศขยายวงกว้างออกไป โดยมีตัวแปรที่ต้องให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น ในการสื่อสารของมนุษย์ที่เน้นความเป็น “สื่อบุคคล” และ “สื่อใหม่” มาผสมผสานในชีวิตประจำวันของการสื่อสารในยุคสมัยนี้ ในส่วนของการเรียนการสอนวาทนิเทศในปัจจุบันนั้น มีเพียงภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่เปิดสอนในประเทศไทย โดยผู้เรียนจะได้ศึกษาถึง การสื่อสารภายในบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล และกลุ่ม การสื่อสารองค์กร การสื่อสารสาธารณะ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ปรัชญาวาทศาสตร์ การโต้แย้งแสดงเหตุผล การโน้มน้าวใจ การเจรจาต่อรอง เทคนิคการนำเสนอ การสื่อสารทางธุรกิจ การสัมภาษณ์ การเป็นพิธีกรและผู้ประกาศ วาทศาสตร์ในสื่อใหม่ เป็นต้น

ความเป็นมาของวาทนิเทศในประเทศไทย ปีพุทธศักราช 2508 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการก่อตั้ง “แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์” ขึ้น ในฐานะที่จะเป็นองค์กรที่ผลิตนักนิเทศศาสตร์วิชาชีพออกไปกล่าวคือเป็นการเน้นวิชาชีพ พร้อม ๆ กันนั้นก็ให้มีสาขาวิชาวาทนิเทศก็ได้เติบโตขึ้นในรูปแบบของรายวิชาที่เน้นฝึกสอนทักษะการพูดเป็นหลัก คือวิชาหลักการพูด โดยเป็นส่วนหนึ่งของวิชาหมวดภาษาไทย จากนั้นก็ได้มีการพัฒนาเป็น “ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง” ในปี 2516 โดยมีวิชาเอกคือ “วาทวิทยา” จากนั้นมาอีก 1 ปี ในปี 2517 ก็ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง “แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์” ให้กลายมาเป็น “คณะนิเทศศาสตร์” ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนอกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีมหาวิทยาลัยบูรพาที่สามารถก่อตั้งสาขาวิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงได้สำเร็จในปี 2540 ภายใต้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่ด้วยปัญหาในเรื่องของปริมาณผู้สอนไม่เพียงพอจึงทำให้ประสบปัญหาในเรื่องของการประกันคุณภาพ ทำให้ต้องยุบรวมกับสาขาอื่น ส่งผลให้ในปัจจุบันมีเพียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่มีภาควิชาด้านวาทวิทยา (เมตตา วิวัฒนานุกูล ปภัสสรฯ ชัยวงศ์ Daradirek Ekachai และ Nittaya Campbell, 2560)

ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงนั้นยังคงได้รับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาด้านวาทนิเทศโดยตรงเพิ่มมากขึ้นในทุกปี และในที่สุด ปี 2541 ก็ได้มีการก่อตั้งหลักสูตรปริญญาโท ภาควิชาวาทวิทยา แรกเริ่มจะมีการบริหารจัดการด้วยตัวเอง มีการคัดเลือกผู้เรียนเอง วางรายวิชาเอง ในปี 2551 มีผู้สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาวาทวิทยาในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต รวม 11 รุ่น จำนวน 156 คน จนกระทั่ง ในปี 2552 เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในภาพรวมคือให้สอนนิเทศศาสตร์แบบรวมเพื่อจะทำนิตได้รับความรู้แบบบูรณาการรวมสามารถเลือกรายวิชาของศาสตร์สาขาใดที่เกี่ยวข้องได้ ยิ่งทำให้อัตลักษณ์ของวาทวิทยาลดน้อยลงไป

จากหลักสูตรวาทวิทยาปรับสภาพ “กลุ่มวิชาการสื่อสารผ่านสื่อและวาทนิเทศ (Speech and Mediated Communication)” ก่อนจะเปลี่ยนชื่อมาเป็น “กลุ่มวิชาวาทนิเทศ (Speech Communication)” (นันทกฤต โรตมนันกฤต, 2554; พิเชษฐ์ แดงอ่อน, 2555) การรวมสาขาครั้งนี้ยังส่งผลกระทบต่อสาขาวาทนิเทศอย่างยิ่ง เพราะทำให้บุคคลภายนอกเข้าถึงการเรียนการสอนด้านวาทนิเทศโดยตรงได้ลำบากขึ้น และการเข้าถึงข้อมูลเรื่องการเรียนการสอนวาทนิเทศเป็นไปได้ยาก เพราะต้องรวมกับสาขาอื่นไม่สามารถประชาสัมพันธ์แยกออกมาได้ และนั่นส่งผลให้จำนวนผู้เข้าศึกษากลุ่มวาทนิเทศ ตั้งแต่ในปี 2552 – 2559 มีทั้งสิ้นเพียง 20 คน ในเวลา 8 ปี

ปัจจุบัน ศาสตร์วาทนิเทศในประเทศไทยประสบปัญหาในเช่นเดียวกับสาขาอื่น ๆ ที่มีผู้เข้าศึกษาในปริมาณน้อยลง รวมไปถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของบุคคลภายนอกต่อองค์ความรู้ของวาทนิเทศ และความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่รองรับในสาขา ซึ่งเป็นปัญหาเดิมสั่งสมมาตั้งแต่ต้นเมื่อครั้งเริ่มมีสาขา แม้จะประสบปัญหามากมาย แต่ถึงกระนั้น ผู้ที่อยู่ในศาสตร์ก็มีความประสงค์ที่จะพัฒนาศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศต่อไป ส่งผลให้เกิดการพยายามรวมตัวของผู้มีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาจนเกิดเป็นเครือข่ายวาทนิเทศ การเสริมสร้างศาสตร์ให้แข็งแกร่งขึ้นโดยการพยายามเพิ่มจำนวนผู้เรียนจะทำให้ผู้ที่มิทันทักษะทางวาทนิเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และเมื่อรวมตัวเป็นเครือข่ายได้ใหญ่ขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ก็จะมีคนรู้จักมากขึ้น รวมไปถึงมีผู้เห็นความสำคัญมากขึ้น และเมื่อมีผู้เล็งเห็นความสำคัญจำนวนมาก การพัฒนาศาสตร์ก็จะเป็นไปได้โดยง่ายขึ้นเพราะได้รับการสนับสนุน

ในปัจจุบันความพยายามในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศยังคงดำเนินอยู่ โดยมีการพัฒนาเครือข่ายไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ โดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยพัฒนา ซึ่งได้มีการจัดทำเว็บไซต์วาทนิเทศขึ้น คือ <http://scn.ncath.org/> และมีการเผยแพร่บทความวิชาการออนไลน์ที่เขียนโดยนักวิชาการและคณาจารย์จากศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศ เว็บไซต์นี้จะเป็นช่องทางที่ทำให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศจากทุกที่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ทางวาทนิเทศได้ นอกจากบทความวิชาการ ยังมีบทความที่แนะนำถึงศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศ เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจถึงความจำเป็นของวาทนิเทศ ถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งของเครือข่ายวาทนิเทศที่จะเติบโตต่อไปอย่างมั่นคง

2.2 แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน

2.2.1 ความเป็นมา

มนุษย์ค้นพบหนทางในการจัดการทรัพยากรโดยการแบ่งปันมามากกว่าพันปีแล้ว การแบ่งปันของมนุษย์เกิดจากการที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ในบางครั้งการผลิตสิ่งของบางอย่างต้องใช้ต้นทุนสูง ทั้งแรงงาน เวลา และทรัพยากรในการผลิต ดังนั้นมนุษย์จึงต้องใช้สิ่งของ

บางอย่างร่วมกัน การแบ่งปันคือการจัดการทรัพยากรอย่างหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการแบ่งงานกันทำ เช่นเมื่อกลุ่มการผลิตสิ่งหนึ่งได้ก็จะนำไปแบ่งปันกับกลุ่มอื่น ๆ เช่นกลุ่มที่ผลิตสิ่งทอ

การแบ่งปันที่เห็นภาพชัดที่สุดคือในครัวเรือน ครอบครัวหนึ่งอาศัยอยู่กันพ่อแม่ ลูก อาจมีรถเพียงหนึ่งคัน แล้วแบ่งกันใช้ หรือนั่งไปด้วยกัน ของบางอย่างในบ้านที่ใช้ร่วมกัน เช่น โทรทัศน์ ห้องนั่งเล่น เครื่องปรับอากาศ เป็นการจัดการทรัพยากรภายในบ้าน ไม่ให้เกิดการสิ้นเปลืองเงินในการซื้อ ในการดูแลรักษา และสถานที่ในการเก็บ เราเคยชินกับการแบ่งปันกับบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่เรามีความสนิทสนม ขยายจากครอบครัวออกมาเป็นชุมชน การแบ่งปันจะยังคงเป็นไปได้หรือไม่ คำตอบคือเป็นไปได้ การแบ่งปันรถ (Car Sharing) มีขึ้นครั้งแรกในปี 1948 ที่เมืองซูริก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นที่รู้จักในชื่อของ “Sefage” (Selbstfahrergemeinschaft) ชาวเมืองจะใช้รถร่วมกันโดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของ แนวคิดนี้ขยายกว้างออกไปและเริ่มเป็นที่นิยมในยุโรป ในช่วง 1980 ในชุมชนเล็ก ๆ แต่ละชุมชนก็จะมีรถแบ่งปัน (Shaheen, Sperling, & Wagner, 1999)

Codagnone & Martens (2016) อธิบายว่าในยุคที่ยังไม่มีอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ (Information) เป็นไปได้อย่างยากลำบากและต้องใช้ต้นทุนที่สูงมาก เพราะฉะนั้นข้อมูลที่ให้ได้ในยุคนั้นจึงเป็นข้อมูลที่จำกัดและอยู่ในชุมชนเล็ก ๆ แต่เมื่อเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามา เมื่อมนุษย์ได้รู้จักกับอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป เกิดกิจกรรมการแบ่งปันในสื่อออนไลน์ขึ้น จากเดิมที่อยู่กันเพียงในชุมชน ก็ขยายออกไปสู่ทุกคน และนั่นคือจุดที่ทุกคนเริ่มจะรู้จักการแบ่งปันรูปแบบใหม่ ที่ต่อมาเรารู้กันในชื่อของเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy)

Botsman & Rogers (2010) ได้เสนอแนวคิดของบุคคลเชื่อมต่อกันด้วยเทคโนโลยีซึ่งคล้ายคลึงกับชุมชน เป็นรูปแบบของเศรษฐกิจและสังคมแนวใหม่ที่มีปัจเจกบุคคลติดต่อค้าขายกันแบบซึ่งหน้าไม่ผ่านคนกลาง แต่ละคนเป็นได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายตามความต้องการของตน นอกจากนี้แนวคิดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้คนสามารถเชื่อใจ (Trust) ซึ่งกันและกัน ผู้คนจะต้องเชื่อใจและได้รับการเชื่อใจ แม้กระทั่งกับคนแปลกหน้าที่เราพบกันทางอินเทอร์เน็ต

การแบ่งปันออนไลน์มีลักษณะในรูปแบบของบุคคลต่อบุคคล (Peer-to-Peer : P2P) กล่าวคือไม่มีพ่อค้าคนกลางอีกต่อไป เจ้าของหรือผู้ผลิตสามารถติดต่อผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภคได้โดยตรง กิจกรรมดังกล่าวทำให้ความกินดีอยู่ดีของผู้บริโภคและเจ้าของทรัพยากรดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน

ธุรกิจที่ได้รับการยกมาอธิบายเศรษฐกิจแบ่งปันบ่อยที่สุดก็คือ AirBNB ซึ่งเกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกาจากความคิดในการแบ่งห้องที่ตนเองเป็นเจ้าของให้ผู้อื่นเช่าในช่วงเทศกาล ในปี 2007

โดยนาธาน เบลชาร์ซีก, ไบรอัน เซสกี และโจ เกบเบีย ได้นำเตียงเปาลมมาให้ผู้อื่นพัก เป็นที่มาของชื่อ “AirBed and Breakfast” โดยเป็นการพักผ่อนที่มีเตียงลมให่นอนพร้อมกับอาหารในมือเช้า ต่อมาจึงเกิดเป็น AirBNB ซึ่งเป็นบริการให้ผู้ที่มีที่พักเป็นของตนเองเปิดให้ผู้อื่นเช่าใช้ สรุปได้ว่า AirBNB เป็นตัวกลางเพื่อเชื่อมต่อระหว่างเจ้าของห้องพักที่มีห้องว่างเหลืออยู่ และผู้ที่ต้องการห้องพัก กิจกรรมนี้จะช่วยสร้างรายได้จากทรัพยากรที่เหลือใช้ของเจ้าของห้องเช่า และยังช่วยลดเวลาในการหาห้องราคา ถูกให้กับผู้เช่า

อีกธุรกิจของเศรษฐกิจแบ่งปันที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายคือ Uber ที่ก่อตั้งขึ้นในปี 2009 Uber เป็นบริษัทที่จะเสนอบริการรถยนต์ให้แก่ลูกค้า (Di Amato, 2016) โดยรถยนต์จะเป็นรถยนต์ส่วนตัวของผู้ขับขี่ที่ให้บริการขับรถ

คำที่นำมาอธิบายการแบ่งปันในออนไลน์ดังกล่าวนี้คือคำว่า “เศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy)” (Olmstead & Smith, 2016) ระบุว่า เศรษฐกิจแบ่งปัน เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 2010 จากธุรกิจ AirBNB และ Uber แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานอยู่บน “การเข้าถึง” ทรัพยากรมากกว่า “การเป็นเจ้าของ” ทรัพยากร

2.2.2 นิยามของเศรษฐกิจแบ่งปัน

ในส่วนของนิยามของเศรษฐกิจแบ่งปันนั้น ได้มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างชาติหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

Codagnone & Martens (2016) ได้สรุปความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันจากนักวิชาการหลายท่านว่า คำว่า “การแบ่งปัน (Sharing)” ไม่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใด ๆ ของ “เศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy)” แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันสามารถเรียกได้ด้วยหลายชื่อที่แตกต่างกัน เช่น การบริโภคชนิดร่วมมือกัน (Collaborative Consumption), การบริโภคโดยการเข้าถึง (Access-based Consumption) และการบริโภคแบบเชื่อมโยงกัน (Connected Consumption) เนื่องจากการใช้ชื่อเศรษฐกิจแบ่งปันอาจก่อให้เกิดความสับสน สื่ต่าง ๆ จึงได้เปลี่ยนชื่อเรียก ดังจะเห็นได้จากรายงานของ The Business Observatory ที่พิมพ์โดย DG GROW แต่เดิมนั้นได้อธิบายแนวคิดนี้โดยใช้คำว่า “เศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy)” แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า “เศรษฐกิจชนิดร่วมมือกัน (Collaborative Economy)”

การดี เลียวไพโรจน์ (2558) ได้ให้นิยามว่า เศรษฐกิจแบ่งปันคือการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากกำลังการผลิตที่เหลือของทรัพยากรหรือสินทรัพย์ที่มีอยู่ หรือการแบ่งขาย ส่วนที่ไม่ได้ใช้งานของสินทรัพย์ผ่านตลาดออนไลน์ สอดคล้องกับ นวพร เรืองสกุลและอัจฉรา สุทธิศิริกุล (2560) ที่ได้ให้

นิยามของเศรษฐกิจแบ่งปันไว้ว่า เป็นระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้มีการแบ่งสรรสินค้า บริการ ข้อมูล รวมไปถึงความสามารถ ระหว่างคนที่ไม่มีสิ่งเหล่านี้แต่ต้องการที่จะใช้กับคนที่มีสิ่งเหล่านี้เหลือ หรือใช้สิ่งเหล่านี้ได้ไม่เต็มที่ แล้วต้องการที่จะแปรสิ่งที่ตัวเองมีเหลือให้เกิดเป็นผลประโยชน์ต่อตนเอง โดยระบบเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะมีเทคโนโลยีสารสนเทศเอื้ออำนวย ทำให้การติดต่อระหว่างบุคคลต่อบุคคลที่ไม่รู้จักกันเป็นไปได้ และแต่ละคนสามารถทำให้สินทรัพย์ที่ตนเองมี ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่โดยผู้คนในวงกว้าง

ในส่วน of ชื่อแนวคิด “เศรษฐกิจแบ่งปัน” Eckhardt & Bardhi (2015) ได้แย้งว่า แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนี้ไม่ควรเรียกว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน เพราะไม่ใช่การแบ่งปันซึ่งมีความหมายถึงการให้ แต่ตามการทำงานของโมเดลเศรษฐกิจแบ่งปันแล้ว เปรียบเสมือนการให้บุคคลอื่นชื่อ “การเข้าถึง (Access)” ทรัพย์สินของเจ้าของทรัพยากร โดยเจ้าของทรัพยากรอาจได้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น ดังนั้นควรจะเรียกว่า “เศรษฐกิจเพื่อการเข้าถึง (Access Economy)” สอดคล้องกับ (Fine, 1980) ที่ได้ให้คำอธิบาย การแบ่งปัน ไว้ว่าคนเราจะแบ่งปันด้วยเหตุผลด้วยกัน หนึ่งในนั้นคือเพื่อเอาตัวรอด (Survival) เพราะคนเราต้องแสดงออกโดยการกระทำที่สื่อถึงการใส่ใจ การมีมารยาท หรือความโอ้อ้อมอารีต่อผู้อื่น คนเราจะถูกมองในแง่ลบหากปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่อยู่ในความสามารถของตน การคาดหวังของบุคคลทั่วไปต่อการแบ่งปันได้กลายเป็นบรรทัดฐานของวัฒนธรรม (Cultural Norm) โดยการแบ่งปันนั้นมักจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่ใกล้ชิดกันอย่างครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนมากกว่าจะเกิดขึ้นในกลุ่มคนที่ไม่รู้จักกัน การแบ่งปันต่อคนที่ไม่รู้จักเกิดขึ้น

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำว่า เศรษฐกิจแบ่งปัน เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่มีผู้บัญญัติศัพท์อื่น โดยใช้นิยามของเศรษฐกิจแบ่งปันว่า พื้นที่บนเว็บแอปพลิเคชัน ที่ให้บุคคลมาติดต่อสื่อสารกัน ในสองประเด็นคือ หนึ่งทรัพยากรหรือศักยภาพที่ตนมีและยินดีให้ผู้อื่นเข้ามาร่วมใช้งานโดยอาจจะมีค่าใช้บริการหรือสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่น ๆ แลกกับการใช้ทรัพยากรนั้น และสองทรัพยากรหรือศักยภาพของผู้อื่นที่ตนต้องการร่วมใช้งานด้วย โดยทุกกระบวนการดำเนินไปตามระบบและกฎกติกาของเว็บแอปพลิเคชันนั้น

2.2.3 ลักษณะของเศรษฐกิจแบ่งปัน

แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันอยู่ในลักษณะของ บริษัทดิจิทัลที่จัดการจับคู่ (Digital Matching Firm) ซึ่งจะประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ (Telles, 2016) ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ใช้ระบบสารสนเทศ (Information Technology : IT Systems) ผ่านเว็บแพลตฟอร์ม (Web-Based Platforms) บนอุปกรณ์ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เช่น แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ ทั้งนี้เว็บแพลตฟอร์มจะมีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการแลกเปลี่ยนทรัพยากรแบบบุคคลต่อบุคคล (Peer-to-Peer) ตามเวลาจริง (Real-Time)

ลักษณะที่ 2 เนื่องจากผู้ใช้บริษัทดิจิทัลในการจับคู่จะไม่รู้จักกันมาก่อน จึงมีระบบการให้คะแนนโดยผู้ใช้ (User-Based Rating Systems) เพื่อควบคุมคุณภาพของทรัพยากร ทำให้ผู้ใช้ทรัพยากรและเจ้าของทรัพยากรเกิดความเชื่อใจในตัวกันและกัน แม้ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

ลักษณะที่ 3 เว็บแอปพลิเคชันจะช่วยให้เจ้าของทรัพยากร ไม่ว่าจะ เป็นสินค้าหรือบริการ มีความยืดหยุ่นในการออกแบบช่วงเวลาที่จะนำทรัพยากรของตนมาเข้าร่วมในการให้ผู้อื่นร่วมใช้อย่างเหมาะสมต่อตัวเจ้าของเอง

ลักษณะที่ 4 บริษัททั่วไปจะมอบทรัพยากรของบริษัทให้แก่พนักงานใช้ในการทำงาน แต่บริษัทดิจิทัลในการจับคู่จะให้ผู้ที่ร่วมทำงานกับบริษัทใช้ทรัพยากรของตนเองในการทำงาน

Botsman (2015) กล่าวว่า คำอธิบายของเศรษฐกิจแบ่งปัน ได้ถูกนำไปใช้อย่างผิด ๆ อธิบายบริษัทสตาร์ทอัพ (Startup) หรือแบบจำลองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจับคู่สินค้าและบริการโดยตรงกับลูกค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยการอธิบายเช่นนั้นไม่ได้คำนึงถึงหัวใจหลักซึ่งคือ การแบ่งปันหรือการบริโภคร่วมกันเลยแม้แต่น้อย จุดสำคัญของเศรษฐกิจแบ่งปันคือ การนำทรัพยากรที่ใช้งานไม่เต็มที่ของตนมาแบ่งให้คนอื่นใช้ Botsman ได้ยก 5 ลักษณะสำคัญสำหรับกิจกรรมที่ใช้เศรษฐกิจแบ่งปันอย่างแท้จริงไว้ดังนี้

ลักษณะที่ 1 แก่นของกิจกรรมคือการดึงเอามูลค่าของส่วนที่ไม่ได้ใช้งานอย่างเต็มที่ของทรัพยากรออกมา ไม่ว่าจะ ได้ผลประโยชน์ (Benefit) เป็นตัวเงิน (Monetary) หรือไม่ใช่ตัวเงิน (Non - Monetary) ก็ตาม

ลักษณะที่ 2 ผู้ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปัน (ในที่นี้หมายถึงผู้ดูแลเว็บแอปพลิเคชัน) ต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเป้าหมายดังกล่าวควรอยู่บนหลักความโปร่งใส มีมนุษยธรรม และจริงใจ ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้จะเป็นสิ่งกำหนดกลยุทธ์ระยะยาวของกิจกรรม

ลักษณะที่ 3 ผู้ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปัน ต้องให้เกียรติ เคารพ และสนับสนุน ผู้ที่นำทรัพยากรของตนมาแบ่งปัน ผู้ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันต้องให้คำมั่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าของทรัพยากรว่าจะดีขึ้นทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ลักษณะที่ 4 สิ่งที่ใช้บริการของกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันจะได้รับคือสิทธิ์ในการเข้าถึงสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ไม่ใช่การเป็นเจ้าของ

ลักษณะที่ 5 เว็บแอปพลิเคชันต้องมีโครงสร้างที่ไม่รวมศูนย์ทั้งในด้านที่ตั้งและโครงสร้างการบริหาร ควรกระจายเพื่อให้เกิดเครือข่ายที่จะสร้างความรู้สึกว่าได้เป็นเจ้าของ มีส่วนร่วม รับผิดชอบ และได้รับประโยชน์ รวมกัน ผ่านเครือข่ายที่สร้างขึ้น

กิจกรรมที่ไม่มีลักษณะในข้างต้น จะไม่ถือว่าเป็นเศรษฐกิจแบ่งปัน นอกจากในส่วนของลักษณะแล้วยังมีข้อถกเถียงกันในประเด็นของ เหตุผลที่ผู้ใช้บริการตัดสินใจเข้าร่วมในกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปัน

ผู้วิจัยขอสรุปลักษณะของเศรษฐกิจแบ่งปันไว้เพื่อจะนำมาใช้ในงานวิจัย ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ใช้ระบบสารสนเทศ (Information Technology : IT Systems) ผ่านเว็บแพลตฟอร์ม (Web-Based Platforms) บนอุปกรณ์ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เช่น แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ ทั้งนี้เว็บแพลตฟอร์มจะมีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการแลกเปลี่ยนทรัพยากรแบบบุคคลต่อบุคคล (Peer-to-Peer) ตามเวลาจริง (Real-Time) สำหรับเครือข่ายวาทนิเทศนั้นจะมีการใช้ <http://scn.ncath.org/> มาเป็นเทคโนโลยีที่ใช้เชื่อมต่อสมาชิกวาทนิเทศเข้าด้วยกัน

ลักษณะที่ 2 มีการใช้ระบบการให้คะแนนโดยผู้ใช้ (User-Based Rating Systems) เพื่อสร้างความเชื่อใจแก่ผู้ใช้บริการ และเพื่อควบคุมคุณภาพของทรัพยากร ทำให้ผู้ใช้ทรัพยากรและเจ้าของทรัพยากรเกิดความเชื่อใจในตัวเองและกัน แม้ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศเกิดความเชื่อใจในระบบการจัดการของเครือข่ายวาทนิเทศจึงต้องมีระบบเพื่อควบคุมการแลกเปลี่ยนทรัพยากรของสมาชิกเครือข่าย โดยอาจจะมีการให้คะแนน ระบบให้ความคิดเห็น ที่สามารถให้สมาชิกท่านอื่นสามารถเข้าถึงและดูได้ว่าในความเป็นปัจเจกของสมาชิกแต่ละท่านมีความที่จะแบ่งปันมากน้อยเพียงไร

ลักษณะที่ 3 เว็บแอปพลิเคชันจะช่วยให้เจ้าของทรัพยากร ไม่ว่าจะสินค้าหรือบริการ มีความยืดหยุ่นในการออกแบบช่วงเวลาที่จะนำทรัพยากรของตนมาเข้าร่วมในการให้ผู้อื่นร่วมใช้อย่างเหมาะสมต่อตัวเจ้าของเอง การวางระบบ <http://scn.ncath.org/> จะเน้นให้ผู้ใช้บริการเกิดความสะดวกและเข้าใจง่าย ให้เจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้ทรัพยากรสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อตกลงในส่วนต่าง ๆ ของการแบ่งปันได้

ลักษณะที่ 4 การใช้งานของผู้ใช้บริการจะเป็นการนำทรัพยากรที่ใช้งานไม่เต็มที่ของตนมาแบ่งให้คนอื่นใช้ ประเด็นนี้คือหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจแบ่งปัน การนำทรัพยากรของตนมาแบ่งปันไม่ใช่การทำเพื่อการค้าหาผลประโยชน์จากคนในเครือข่าย ไม่ใช่การลงทุนไปซื้อทรัพยากรมาแล้วนำมาขายให้บุคคลในเครือข่าย แต่คือการนำสิ่งที่ตนมีอยู่แล้วแต่ไม่ได้ใช้งานเต็มที่มาแบ่งปันให้สมาชิกเครือข่ายใช้ โดยได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน (Monetary) หรือไม่ใช่ตัวเงิน (Non - Monetary) ก็ตาม

ลักษณะที่ 5 มีกฎกติการ่วมกัน และมีผู้รับหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบเพื่อสร้างความเชื่อใจให้ผู้ใช้บริการ เพื่อให้เครือข่ายวาณิชยกรรมออนไลน์ดำเนินไปโดยเกิดปัญหาน้อยที่สุดจึงต้องมีกฎกติการ่วมกัน

2.2.4 ประเภทของเศรษฐกิจแบ่งปัน

เศรษฐกิจแบ่งปันแบ่งเป็น 3 ประเภท (วิลพร ทวีลาภพันทอง, 2558) ดังนี้

ประเภทที่ 1 การเช่าทรัพยากรส่วนบุคคล ทรัพย์สินที่เป็นของตนอยู่แล้ว แต่ไม่ได้ใช้ในบางเวลา ก็ปล่อยให้คนอื่นเช่า เช่น AirBNB เช่น การให้ผู้อื่นเช่าหนังสือที่ตนเองมี

ประเภทที่ 2 การขายหรือเปลี่ยนมือของสิทธิ์การเป็นเจ้าของทรัพยากร เช่น eBay

ประเภทที่ 3 การรวมกลุ่มของบุคคลที่มีเป้าหมายร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น ไอเดีย ความสนใจ หรือความต้องการทำงานร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น Kickstarter

หากจำแนกเศรษฐกิจแบ่งปันตามประเภททรัพยากรที่เจ้าของนำมาแบ่งปันและลักษณะการแบ่งปันจะได้เป็น 6 ประเภท (Owyang, 2014) ดังนี้

ประเภทที่ 1 เงิน (Money) แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สกุลเงินออนไลน์ (Crypto Currencies) การระดมทุน (Crowd Funding) และการกู้ยืมเงิน (Money Lending)

ประเภทที่ 2 สินค้า (Goods) แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การขายสินค้าที่เคยมีเจ้าของหรือสินค้ามือสอง (Pre-Owned Goods) สินค้าสั่งทำ (Bespoke Goods) และสินค้าให้เช่า (Loaner Products)

ประเภทที่ 3 อาหาร (Foods) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การรับคนมารับประทานอาหารที่บ้านร่วมกัน (Shared Food) และการขายวัตถุดิบสำหรับอาหารจานหนึ่ง (Shared Food Preparation)

ประเภทที่ 4 บริการ (Services) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้บริการส่วนบุคคล (Personal Services) และการให้บริการโดยผู้เชี่ยวชาญ (Professional Services)

ประเภทที่ 5 การคมนาคม (Transportation) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้บริการการคมนาคม (Transportation Services) และการให้เช่ายานพาหนะ (Loaner Vehicles)

ประเภทที่ 6 พื้นที่ (Space) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้เช่าพื้นที่สำหรับทำงาน (Work Space) และการให้เช่าพื้นที่สำหรับพักอาศัย (Place to Stay)

2.2.5 องค์ประกอบของเศรษฐกิจแบ่งปัน

ผู้วิจัยขอสรุปบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันออกเป็น 6 องค์ประกอบ ในการพัฒนาแนวคิดให้เกิดประโยชน์ คือ บุคคล ทรัพยากร ต้นทุน ผลประโยชน์ ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบทางลบ และเว็บแอปพลิเคชัน ดังนี้

1. **บุคคล** ซึ่งเป็น **ผู้ใช้บริการ** กิจกรรมแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน โดยจะมี 2 บทบาทด้วยกัน โดยแต่ละบุคคลอาจจะเป็นเพียงบทบาทใดบทบาทหนึ่ง หรือเป็นทั้ง 2 บทบาทก็ได้ บทบาทนั้นคือ เจ้าของทรัพยากร และผู้ร่วมใช้ทรัพยากร

1.1 **เจ้าของทรัพยากร** คือผู้ที่ต้องการหาผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ตนเป็นเจ้าของ แต่ไม่ได้ใช้งานอย่างเต็มที่ โดยการอนุญาตให้ผู้อื่นมาร่วมใช้ทรัพยากรของตนได้ แลกกับผลประโยชน์ต่าง ๆ เป้าหมายของบุคคลนี้คือ การหาผู้ที่ต้องการใช้ทรัพยากรที่จะมาให้ผลประโยชน์แก่ตน บุคคลนี้จะมีบทบาทเป็นเหมือน **พ่อค้า**

1.2 **ผู้ร่วมใช้ทรัพยากร** คือผู้ที่ต้องการเข้าถึงทรัพยากรที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของ อาจจะได้ด้วยทรัพยากรนั้นมีมูลค่าที่สูงเกินไป จึงได้ตกลงกับเจ้าของทรัพยากร เพื่อให้ตนได้ใช้ทรัพยากรนั้น โดยให้ผลประโยชน์อย่างอื่นตอบแทนเจ้าของทรัพยากร เช่นตัวเงิน ผลประโยชน์ที่ให้ไปนั้นคือสิ่งที่ผู้ร่วมใช้ทรัพยากรต้องสูญเสียเพื่อแลกกับการใช้ทรัพยากร เป้าหมายของบุคคลนี้คือ การหาเจ้าของทรัพยากรที่จะอนุญาตให้ตนร่วมใช้ทรัพยากรได้ บุคคลนี้จะมีบทบาทเหมือน **ลูกค้า**

สำหรับในเครือข่ายวาทนิเทศนี้บุคคลซึ่งเป็นองค์ประกอบในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ได้แก่ สมาชิกเครือข่าย ซึ่งจะเป็นทั้งเจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้ทรัพยากร

2. **ทรัพยากร (Resource)** คือสิ่งที่สามารถอยู่ในครอบครองของบุคคล ไม่ว่าจะป็นรูปธรรมอย่าง สิ่งของ ที่พักอาศัย หรือนามธรรมอย่าง เวลา ในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนี้ จะเน้นการนำทรัพยากรที่เจ้าของไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไปปล่อยให้ผู้อื่นสามารถมาร่วมใช้ประโยชน์ได้ สำหรับเครือข่ายวาทนิเทศนั้น ทรัพยากรหลักของของสมาชิกเครือข่ายคือ ความสามารถ และความชำนาญในวิชาการและวิชาชีพของสมาชิกเครือข่าย ซึ่งงานวิจัยนี้ต้องการที่จะศึกษาว่าความสามารถ และความชำนาญของสมาชิกเครือข่ายเป็นอย่างไรบ้าง นอกเหนือความสามารถและความชำนาญของสมาชิกเครือข่ายแล้ว สมาชิกเครือข่ายมีทรัพยากรอื่นที่สามารถนำมาร่วมใช้ในเครือข่ายได้หรือไม่
3. **ต้นทุน (Cost)** แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้นคือการที่เจ้าของทรัพยากรนำทรัพยากรที่ตนเหลือใช้มาแบ่งให้คนอื่นใช้แลกกับผลประโยชน์ แม้จะดูเหมือนไม่มีต้นทุนเพราะเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาหาผลประโยชน์ แต่แท้จริงแล้วจะมีต้นทุนอื่น ๆ แฝงอยู่ เช่น เวลาในการจัดการ ต้นทุนค่าเดินทาง ต้นทุนค่าเสียโอกาส เป็นต้น
4. **ผลประโยชน์ (Benefit)** หากเจ้าของทรัพยากรไม่ได้ประโยชน์ใดเลยจากการนำสิ่งของที่ตนมีมาแบ่งให้ผู้อื่นร่วมใช้ แต่ยังคงสูญเสียต้นทุน เจ้าของทรัพยากรย่อมไม่นำทรัพยากรนั้นมาแบ่งปันเนื่องจากไม่คุ้มค่า ซึ่งผลประโยชน์นี้ไม่ใช่มีเพียงในรูปแบบของตัวเงิน แต่อาจจะเป็นผลประโยชน์ต่อด้านจิตใจ เช่น อำนวยความสะดวก การได้รับการยอมรับ ดังนั้นสำหรับงานวิจัยนี้จึงวิเคราะห์ผลประโยชน์ในรูปแบบของอรรถประโยชน์ (Utility) หรือความพึงพอใจของเจ้าทรัพยากร ไม่ใช่ผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน
5. **ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบทางลบ** ความเสี่ยงคือความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด สำหรับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้นความเสี่ยงจะเกิดขึ้นกับบุคคลทั้ง 2 ฝ่ายคือเจ้าของทรัพยากร และผู้ร่วมใช้ทรัพยากร เช่นความเสี่ยงในด้านของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความเสี่ยงในด้านชื่อเสียง ความเสี่ยงในด้านของคุณภาพ บุคคลจะคาดคะเนความเสียหายจากความเสี่ยงนำไปรวมกับต้นทุนเพื่อเทียบกับผลประโยชน์ว่าคุ้มค่าที่จะลงทุนหรือไม่ ในงานวิจัยนี้ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบทางลบคือหนึ่งในปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปัน เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่ของตัวกลางการสื่อสารอย่างเว็บแอปพลิเคชันในการป้องกันความเสี่ยงซึ่งสามารถทำได้ด้วย **การสร้างความเชื่อใจ (Trust)** นิยามของความเชื่อใจ (Mayer, Davis, & Schoorman, 1995) คือความเต็มใจของบุคคลหนึ่งที่จะรับความเสี่ยงจากการกระทำของอีกบุคคลหนึ่งจากการคาดการณ์ว่าอีกคนหนึ่งจะกระทำ

บางสิ่งบางอย่างกับผู้ไว้วางใจโดยไม่ต้องติดตามหรือควบคุม ในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้นจะเกิดกิจกรรมระหว่างคนแปลกหน้าซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากกลุ่มคนแปลกหน้าไม่มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน โดยการสร้างความเชื่อใจสามารถทำได้โดยการเปิดเผยข้อมูล ให้แต่ละฝ่ายเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นของตนให้อีกฝ่ายทราบก็จะทำให้แต่ละฝ่ายตัดสินใจได้ว่าควรไว้วางใจกันและกันหรือไม่

6. **เว็บแอปพลิเคชัน (Web Application)** คือตัวกลางที่ทำให้เจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้ทรัพยากรสามารถบรรลุเป้าหมายของตน คือการทำให้พ่อค้าได้มาพบกับลูกค้าโดยตรง หน้าที่หลักของเว็บแอปพลิเคชันนี้ คือการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ทั้งสองฝ่าย โดยส่วนมากผู้สร้างเว็บแอปพลิเคชันมักจะมีกติกา หรือข้อตกลงต่าง ๆ เป็นมาตรฐานในการติดต่อสื่อสารของทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อให้เจ้าของทรัพยากร และ ผู้ร่วมใช้ทรัพยากร ที่ไม่รู้จักกันมาก่อน กล่าวคือ เป็นใครก็ไม่รู้ เกิด **ความเชื่อใจ (Trust)** ที่จะกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกัน เว็บแอปพลิเคชันนี้ คือ สินค้า (Product) จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน เป็นสื่อกลางออนไลน์ในการจับคู่ จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า (Telles, 2016) **บริษัทดิจิทัลที่จัดการจับคู่ (Digital Matching Firm)** ซึ่งมีเจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้ทรัพยากรเป็นลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ ในงานวิจัยนี้เว็บแอปพลิเคชันได้แก่ <http://scn.ncath.org>

จากองค์ประกอบจะเห็นได้ว่ามีผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 ฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ เจ้าของทรัพยากร ผู้ร่วมใช้ทรัพยากร และเว็บแอปพลิเคชัน โดยผู้วิจัยขอสรุปความสัมพันธ์และบทบาทของแต่ละฝ่ายดังนี้

1. **เว็บแอปพลิเคชันกับเจ้าของทรัพยากร** เจ้าของทรัพยากรจะมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการ และเว็บแอปพลิเคชันคือผู้ให้บริการค้นหาผู้ร่วมใช้บริการที่ต้องการใช้ทรัพยากรของเจ้าของทรัพยากร
2. **เว็บแอปพลิเคชันกับผู้ร่วมใช้ทรัพยากร** ผู้ร่วมใช้บริการจะมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการ และเว็บแอปพลิเคชันคือผู้ให้บริการค้นหาเจ้าของทรัพยากรที่ผู้ให้บริการต้องการ
3. **เจ้าของทรัพยากรกับผู้ร่วมใช้ทรัพยากร** เจ้าของทรัพยากรจะมีบทบาทเป็นเสมือนพ่อค้าหรือผู้ให้บริการ ส่วนผู้ร่วมใช้ทรัพยากรจะมีบทบาทเหมือนลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ โดยตัวสินค้าและบริการจะเปลี่ยนแปลงในแต่ละข้อตกลงของเว็บแอปพลิเคชัน
4. **เว็บแอปพลิเคชันกับคู่ความสัมพันธ์ของเจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้บริการ** อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของเว็บแอปพลิเคชันต่อคู่ความสัมพันธ์นี้คือการเป็นผู้คุมกฎ ซึ่งแต่

ละเว็บแอปพลิเคชันจะมีกฎกติกาเป็นของตน ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้มีไว้เพื่อควบคุมของผู้ใช้บริการทั้งสองฝั่งไม่ให้เกิดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ต่อผู้ใช้บริการรายอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานให้ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อใจในตัวเว็บแอปพลิเคชัน

โดยงานวิจัยนี้จะศึกษาตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อละคู่ความสัมพันธ์ รวมไปถึงการสร้าง ความเชื่อใจ ซึ่งการสร้าง ความเชื่อใจสามารถแบ่งตามคู่ความสัมพันธ์ได้ 2 คู่ คือ

1. **ความเชื่อใจที่ผู้ใช้บริการมีต่อเว็บแอปพลิเคชัน** ความเชื่อใจในส่วนนี้สามารถสร้างขึ้นได้จากการวางระบบที่รัดกุม การดูแลจัดการของผู้ดูแลเว็บแอปพลิเคชัน จวบจนถึงกฎกติกาในการควบคุมผู้ใช้บริการ
2. **ความเชื่อใจระหว่างผู้ใช้บริการเว็บแอปพลิเคชันทั้ง 2 ฝ่าย** คือ ความเชื่อใจระหว่างเจ้าของทรัพยากรและผู้ร่วมใช้ทรัพยากร ความเชื่อใจในส่วนนี้เว็บแอปพลิเคชันจะเป็นผู้จัดการเช่นกัน โดยการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละฝ่ายให้อีกฝ่ายรับรู้ เช่น การให้ผู้ใช้บริการประเมินซึ่งกันและกัน และแสดงผลนั้น ให้ผู้ใช้บริการเขียนบทวิจารณ์ (Review) การให้บริการและการใช้บริการของอีกฝ่าย

2.3 มุมมองเชิงการสื่อสารที่เกิดขึ้นในเครือข่ายในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน

สิ่งสำคัญที่สุดในกิจกรรมในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันก็คือ การสื่อสาร เพราะมีการสื่อสารกิจกรรมจึงสามารถดำเนินไปได้ เว็บแอปพลิเคชันหรือเครือข่ายสามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดการการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยมีมุมมองเชิงการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจแบ่งปัน ดังนี้

2.3.1 การสื่อสารกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory)

การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Homans, 1974) คือการแลกเปลี่ยนของกิจกรรม ทั้งจับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ มีความคุ้มค่าสูงหรือต่ำ หรือมีต้นทุนที่สูงระหว่างคนสองคน โดยต้นทุนถูกมองในเชิงของกิจกรรมทางเลือกอื่น ๆ หรือโอกาสซึ่งคนทั้งสองได้รับ

ทฤษฎีนี้กล่าวว่า ในทุกความสัมพันธ์เกิดการให้และการรับโดยที่ความสมดุลของการให้และการรับไม่จำเป็นต้องเท่ากันเสมอไป ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการที่เราารู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคนอื่นขึ้นอยู่กับความคิดของเราในเรื่องต่าง ๆ (Emerson, 1976) ดังนี้ ความเท่าเทียมระหว่างสิ่งที่เราให้ไปกับความสัมพันธ์และสิ่งที่เราได้จากความสัมพันธ์ ชนิดของความสัมพันธ์ที่เราควรได้รับ และโอกาสในการมีความสัมพันธ์ที่ดีกว่ากับคนอื่น ๆ

ในการตัดสินใจว่าอะไรคือสิ่งที่ยุติธรรม เราจะมีการพัฒนาในระดับการเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างสิ่งที่เราให้และรับ โดยที่ระดับนี้จะแตกต่างกันไปตามความสัมพันธ์โดยบางครั้งเราอาจจะให้มากกว่าและบางครั้งเราอาจจะได้รับมากกว่าจากความสัมพันธ์ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับเครือข่าย สมาชิกก็จะคาดหวังว่าตนเองจะได้รับอะไรจากเครือข่ายมากกว่าจะให้อะไรกับเครือข่าย เป็นต้น

นอกจากนี้เรายังมีการเปรียบเทียบสำหรับความสัมพันธ์ทางเลือกอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ถ้าเราเชื่อว่าบนโลกใบนี้มีผู้คนที่ดีมากมายที่รอที่จะพบเจอเรา ระดับการเปรียบเทียบที่เกิดขึ้นก็จะมีสูง ในขณะที่เราอาจจะติดอยู่กับความสัมพันธ์ที่มีค่าใช้จ่ายสูงเพียงเพราะเราเชื่อว่าไม่สามารถที่จะหาความสัมพันธ์ที่ดีกว่านี้ได้

ในการพิจารณาความสัมพันธ์เราจะพิจารณามูลค่าของความสัมพันธ์ในรูปแบบของผลตอบแทนและค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในความสัมพันธ์หมายถึงสิ่งที่เรารู้สึกว่าเป็นต้นทุนส่วนตัวอย่าง เช่น พฤติกรรมน่ารำคาญ ส่วนสิ่งที่เรารู้สึกเป็นแง่บวกนั้น คือ ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ของความสัมพันธ เช่น บุคลิกที่เราชอบ ความน่าดึงดูดใจ เช่น เมื่อเราตัดสินใจจะเริ่มความสัมพันธ์กับบุคคลหนึ่ง เราก็จะพิจารณาถึงคุณค่าของเขาโดยนำสิ่งที่เราชอบในตัวเขามาลบออกด้วยสิ่งที่เราไม่ชอบและต้นทุนที่จะเกิดขึ้น เช่นเราอาจจะไม่ชอบที่เขามีอาการที่รุนแรงในบางครั้ง แต่รู้สึกว่าข้อได้เปรียบที่เขาเป็นคือความเป็นมิตร ความมีน้ำใจ และสนุกสนาน มีมากกว่าส่วนที่เราไม่ชอบ เราก็จะตัดสินใจที่จะสานสัมพันธ์กับบุคคลนี้

ในขั้นถัดมาหลังจากที่เราพิจารณามูลค่าของความสัมพันธ์แล้วและเริ่มต้นความสัมพันธ์แล้วเราก็ยังมีการพิจารณาถัดมาในการเปรียบเทียบกับความคาดหวังของเราต่อความสัมพันธ์นี้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เราผ่านมา เช่นในอดีตเราเคยได้รับวารสารวิชาการจากเครือข่าย ในอนาคตเราก็จะคาดหวังว่าจะได้รับวารสารวิชาการจากเครือข่ายด้วย

องค์ประกอบสุดท้ายของทฤษฎีคือการเปรียบเทียบระหว่างตัวเลือก ซึ่งหมายถึงความคาดหวังที่จะมีทางเลือกที่ดีกว่า โดยคนที่มีการเปรียบเทียบในส่วนนี้สูงก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหากลุ่มใหม่ ๆ

เหตุผลที่บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันผ่านมุมมองทฤษฎีแลกเปลี่ยนทางสังคม (Kim, Yoon, & Zo, 2015) ทฤษฎีแลกเปลี่ยนทางสังคมสามารถอธิบายเศรษฐกิจแบ่งปันได้ในส่วนของ การอธิบายความสัมพันธ์ของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนแบบบุคคลต่อบุคคล (Peer – to – Peer)

การเข้าร่วมเศรษฐกิจแบ่งปันจะทำให้บุคคลได้รับความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) เป็นผลลัพธ์จากการแบ่งปัน

ทฤษฎีแลกเปลี่ยนทางสังคมตั้งอยู่บนฐานของการคาดคะเนต้นทุนและผลประโยชน์ รวมไปถึงการนำต้นทุนและผลประโยชน์ที่ตนได้นั้นไปเปรียบเทียบกับตนเองในสถานการณ์อื่นรวมถึงเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น และบุคคลจะเลือกความสัมพันธ์ที่ให้ผลประโยชน์แก่ตนสูงที่สุด

บุคคลจะเปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ของตนเองจากการเป็นเจ้าของทรัพยากร และจากการเข้าร่วมกิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันโดยการเข้าถึงทรัพยากรแต่ไม่ได้เป็นเจ้าของ โดยความสัมพันธ์ที่ได้มาจากการแบ่งปันก็ถือว่าเป็นผลประโยชน์ด้วยอย่างหนึ่ง ในทางกลับกัน ความเชื่อใจว่าจะไม่เกิดความเสี่ยงที่จะได้รับจากการเข้าร่วมเศรษฐกิจแบ่งปันก็ถือเป็นต้นทุนที่ต้องหักลบ

ความเชื่อใจ ถือเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่จะสามารถอธิบายการตัดสินใจของผู้บริโภค ในระบบที่ใช้ข้อมูลข่าวสาร ความเชื่อใจจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนตัดสินใจที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการแบ่งปัน และเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน

ความเชื่อใจกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้น เมื่อมนุษย์พิจารณากิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปัน ก็จะมีเป้าหมายแห่งความเชื่อใจ โดยเป้าหมายแห่งความเชื่อใจนั้น ไม่ได้อยู่ที่ผู้ใช้บริการอีกฝั่งหนึ่ง แต่จะอยู่ที่ตัวเว็บแอปพลิเคชัน

ความเสี่ยงในแพลตฟอร์มออนไลน์เกิดมาจากความไม่สมมาตรของข้อมูล (Information Asymmetry) คือผู้ให้ข้อมูลกับผู้รับข้อมูลมีข้อมูลที่ไม่เท่าเทียมกัน ยังไม่รู้ตัวตนซึ่งกันและกัน มีความไม่แน่นอนของสินค้า และความหวาดกลัวในพฤติกรรมบางอย่างของอีกบุคคลหนึ่ง นี่คือสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้ากิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันของบุคคลหนึ่ง

แต่ความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยความเชื่อใจสามารถบรรเทาความเสี่ยงเหล่านั้นลงได้เพราะเชื่อใจว่าบุคคลเหล่านั้นจะไม่กระทำให้เกิดสิ่งที่เราไม่คาดหวัง การที่บุคคลเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับในกิจกรรมและใช้บริการเว็บแอปพลิเคชันอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ความเชื่อใจก่อร่างสร้างตัวขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับการตัดสินใจอยากเข้าร่วมเป็นดังนี้

1. ความเชื่อใจแปรผันตรงต่อการตัดสินใจเข้าร่วม ยิ่งมีความเชื่อใจมาก บุคคลก็จะยิ่งตัดสินใจที่จะเข้าร่วมการแบ่งปันมากขึ้น ถ้ารู้สึกไม่เชื่อใจ บุคคลก็จะไม่เข้าร่วม เพราะรู้สึกได้ถึงความเสี่ยง

2. ความเชื่อใจแปรผกผันกับการรับรู้ความเสี่ยง เพราะความเชื่อใจนั้นคือการไว้วางใจว่า เว็บแอปพลิเคชันจะสามารถควบคุมให้เกิดความเสี่ยงน้อยที่สุดได้ หากเว็บแอปพลิเคชันทำให้บุคคลรู้สึกไม่เชื่อใจ เขาก็จะรู้สึกว่ามีความเสี่ยงสูงในการที่โดนละเมิดความคาดหวัง

3. การรับรู้ความเสี่ยงแปรผกผันต่อการตัดสินใจเข้าร่วม ถ้าบุคคลรู้สึกว่ามีความเสี่ยงสูง เว็บแอปพลิเคชันไม่สามารถจัดการความเสี่ยงเหล่านี้ได้ เขาก็จะไม่ทำกิจกรรมใด ๆ ผ่านเว็บแอปพลิเคชันนี้ ในทางกลับกันหากบุคคลรู้สึกว่ามีเว็บแอปพลิเคชันจัดการความเสี่ยงได้ ทำให้เขาไม่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงใด ๆ เขาก็จะเข้าร่วมกิจกรรม

สำหรับในงานวิจัยนี้ เราต้องตรวจสอบการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ทราบว่าสมาชิกรับรู้และต้องการอะไรจากความสัมพันธ์ และคาดหวังที่จะพัฒนาความสัมพันธ์อย่างไรในอนาคต เพื่อหาวิธีว่าจะใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมืออย่างไรในการทำให้สมาชิกมีมุมมองในความสัมพันธ์ที่จะช่วยสานต่อพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศต่อไป

แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์คือทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Marshall, 1890) ที่วัดความพึงพอใจของมนุษย์ออกมาเป็นตัวเลข การตัดสินใจว่าจะทำอะไรหรือไม่นั้น เขาจะนำความพึงพอใจของเขามาคำนวณกับต้นทุนที่เสียไป หากความพึงพอใจที่ได้รับมาของเขามีมากกว่าความพึงพอใจที่สูญเสียไป เขาก็จะตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งนั้น ซึ่งความพึงพอใจที่สูญเสียไปของเขานั้น จะรวมไปถึงค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ในการไม่ได้ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน เพราะฉะนั้นสุดท้ายมนุษย์จะเลือกทางที่ตนเองได้รับความพึงพอใจสูงสุด (สามารถดูรายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีอรรถประโยชน์และแนวคิดเรื่องค่าเสียโอกาสเพิ่มเติมได้ใน ภาคผนวก ก)

ในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้น หากนำมาใช้เครือข่าย เมื่อสมาชิกเครือข่ายแบ่งปันบางสิ่งย่อมต้องมีการคำนวณถึงผลตอบแทนว่าทำให้ตนเองมีความพึงพอใจมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งผลตอบแทนเหล่านั้นก็อาจจะเพิ่มความพึงพอใจของเขาเพราะผลตอบแทนนั้นตอบสนองความต้องการของมนุษย์ของแต่ละชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943) ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs), ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs), ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs), ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem Needs) และความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs)

2.3.2 การสื่อสารกับการสร้างความเชื่อใจ

หัวใจสำคัญของเศรษฐกิจแบ่งปันคือการสร้างความเชื่อใจ นิยามของความเชื่อใจ (Mayer, Davis & Schoorman, 1995) คือความเต็มใจของบุคคลหนึ่งที่จะรับความเสี่ยงจากการกระทำของ

อีกบุคคลหนึ่งจากการคาดการณ์ว่าอีกคนหนึ่งจะกระทำบางสิ่งบางอย่างกับผู้ไว้วางใจโดยไม่ต้องติดตามหรือควบคุม ในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้นจะเกิดกิจกรรมระหว่างคนแปลกหน้าซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากหมู่คนแปลกหน้าไม่มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน โดยการสร้างความเชื่อใจสามารถทำได้โดยการเปิดเผยข้อมูล ให้แต่ละฝ่ายเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นของตนให้อีกฝ่ายทราบ ก็จะทำให้แต่ละฝ่ายตัดสินใจได้ว่าควรไว้วางใจกันและกันหรือไม่ ในส่วนของประเภทของความเชื่อใจ (มลินี สมภพเจริญ, 2549) นั้นมี 4 ประเภทด้วยกัน ดังนี้ เชื่อใจในความสามารถ เชื่อใจในการดูแลความปลอดภัย และสวัสดิการของตน เชื่อใจว่าอีกฝ่ายจะไม่เปิดเผยข้อมูลของตน และเชื่อใจที่จะสานสัมพันธ์กับบุคคลหนึ่ง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะศึกษาความเชื่อใจต่อคู่ความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ ความเชื่อใจที่ผู้ใช้บริการมีต่อเว็บแอปพลิเคชัน และความเชื่อใจระหว่างผู้ใช้บริการเว็บแอปพลิเคชันทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อนำมาพิจารณารวมกันจะพบมิติทั้งหมด 8 มิติดังนี้

1. เชื่อใจในความสามารถการจัดการของเว็บแอปพลิเคชันของเครือข่ายวาทนิเทศ
2. เชื่อใจว่าเว็บแอปพลิเคชันจะสามารถดูแลความปลอดภัยและสวัสดิการของตน
3. เชื่อใจว่าเว็บแอปพลิเคชันจะไม่เปิดเผยข้อมูลของตนกับบุคคลอื่น
4. เชื่อใจที่จะสานสัมพันธ์กับเครือข่ายวาทนิเทศ
5. เชื่อใจในความสามารถของสมาชิกเครือข่ายซึ่งจะเป็นเจ้าของทรัพยากรหรือผู้ร่วมใช้ทรัพยากร
6. เชื่อใจว่าสมาชิกเครือข่ายที่ตนร่วมกิจกรรมในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันด้วยจะไม่คุกคามความปลอดภัยของตน
7. เชื่อใจว่าสมาชิกเครือข่ายที่ตนร่วมกิจกรรมในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันด้วยจะไม่เปิดเผยข้อมูลของตนกับบุคคลอื่น
8. เชื่อใจที่จะสานสัมพันธ์กับสมาชิกเครือข่ายที่ตนร่วมกิจกรรมในรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันด้วย

2.3.3 การสื่อสารกับทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ (Uncertainty Reduction Theory)

ทฤษฎีการลดความไม่แน่ใจ (Uncertainty Reduction Theory) (Berger & Calabrese, 1975) อธิบายว่า มนุษย์ต้องการอยู่ในสถานการณ์ที่คิดว่าตนเองสามารถควบคุมและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้น เมื่อมนุษย์ต้องพบกับความไม่แน่ใจ มนุษย์จะแสวงหาข้อมูลสารสนเทศจากกันและกันเพื่อลดความไม่แน่ใจนั้น โดยมีปัจจัยทางจิตวิทยา 2 ประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสื่อสาร ดังนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self - Awareness) แต่ละบุคคลจะมีการตระหนักรู้ในตนเองที่ไม่เหมือนกัน และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในการตระหนักรู้ในตนเองนั้นจะต้องมีการการติดตามตรวจสอบตัวเอง (Self - Monitor) ซึ่งสามารถทำได้จากการสังเกตปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ของผู้อื่นโดยมนุษย์ปรับพฤติกรรมตนเองให้เข้ากับผู้อื่น ได้จากปฏิกิริยาตอบกลับนั้น

2. ความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น (Knowledge of Others) เราสามารถหาความรู้เกี่ยวกับผู้อื่นได้จากการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อลดความไม่แน่ใจในการพัฒนาความสัมพันธ์กับอีกฝ่าย เมื่อมนุษย์ต้องพบกับคนที่ไม่รู้จัก มนุษย์จะมีความต้องการอย่างสูงที่จะลดความไม่แน่ใจที่เกิดมาจากความไม่รู้จักบุคคลนั้น เพราะไม่สามารถคาดเดาพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ โดยวิธีการลดความไม่แน่ใจนั้นก็คือการหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น

ผู้วิจัยต้องการที่ศึกษาว่าภายในเว็บแอปพลิเคชันของเครือข่ายวาทนิเทศนั้นควรมีรูปแบบการสื่อสารอย่างไรให้ผู้ใช้บริการมีความเสี่ยงในการทำกิจกรรมทุกอย่างน้อยที่สุด และมีความเชื่อใจ (Trust) ในการใช้บริการเพื่อให้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันสามารถดำเนินไปได้

2.4 สรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสู่การออกแบบเครื่องมือวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อการแบ่งปัน รวมไปถึงเพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ และเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจะต้องค้นหาวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายของสมาชิก สำหรับการออกแบบรูปแบบการแบ่งปันให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสมาชิก รวมไปถึงต้องค้นหาว่าสมาชิกมีศักยภาพ และความสามารถอะไรบ้างที่ต้องการจะแบ่งปัน และต้องการผลตอบแทนใดที่จะทำให้ตนรู้สึกคุ้มค่า นอกจากนี้ต้องการสมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันอะไร ในรูปแบบไหน ปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน และสุดท้ายคือต้องการให้เครือข่ายทำอย่างไรถึงจะสร้างความเชื่อใจให้ตนเองได้

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อการแบ่งปัน และเพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ รวมไปถึงปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี รวมไปถึงงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาช่วยในการค้นหาคำตอบของปัญหาวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อการแบ่งปัน และเพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ รวมไปถึงปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาวาทนิเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคล 4 กลุ่มหลักด้วยกัน คือ

กลุ่มที่ 1 คณาจารย์ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตเก่าซึ่งปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวาทนิเทศ

กลุ่มที่ 2 นิสิตปัจจุบันในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 3 นิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวิชาวาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันทำงานในองค์กรในตำแหน่งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร รวมไปถึง เจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ

กลุ่มที่ 4 บุคคลทั่วไปที่สนใจในศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศและเคยร่วมกิจกรรมของสาขาวิชาวาทนิเทศ

จากจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) เพื่อการสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 33 คน ดังนี้

คณาจารย์	8	คน
นิสิต	7	คน
ศิษย์เก่า	13	คน
บุคคลทั่วไป	5	คน
รวม	33	คน

เครื่องมือวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นสมาชิกของเครือข่ายวาทนิเทศในระยะยาว

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น และความคิดเห็นของสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต่อการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลโดยการใช้คำถามสัมภาษณ์เพื่อให้ตอบปัญหานั้นวิจัย

ปัญหานั้นวิจัยข้อที่ 1 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง

เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศเพื่อการแบ่งปัน รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย และความสัมพันธ์ต่อเครือข่าย และการรับรู้และความคิดเห็นต่อเครือข่ายของสมาชิกในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ใช้คำถามต่อไปนี้

- 1.1 วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายของท่านเป็นอย่างไร
- 1.2 ในฐานะที่ท่านมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศ ท่านคิดว่าเราควรพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศในทางวิชาการ และ/หรือ ในทางวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร
 - 1.2.1 ถ้าควร เครือข่ายที่สร้างควรมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างไร
 - 1.2.2 ถ้าไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

- 1.3 ท่านคิดว่า ท่านมีทรัพยากร / ศักยภาพ / องค์ประกอบใด ๆ ที่สามารถนำมาแบ่งปันให้แก่สมาชิกเครือข่ายวาทนิตเทศ

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิตเทศเป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.1 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาการที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาชีพที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.3 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิตเทศต้องการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอะไรบ้าง

เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิตเทศต้องการในแง่ของวิชาการ วิชาชีพ และการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้สอบถามความต้องการในเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำเสนอให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน และถามอีกครั้งหนึ่ง

2.1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเครือข่ายวาทนิตเทศที่ตอบมา ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ควรเกิดขึ้นหรือจัดให้มี ควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง

2.1.1 กิจกรรมวิชาการที่ควรจัดให้มี ควรเป็นอย่างไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.1.2 กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิตเทศมีอะไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.1.3 นอกเหนือจากกิจกรรมวิชาการ/วิชาชีพ ท่านคิดว่าเครือข่ายวาทนิตเทศสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้บ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.2 ท่านเคยได้ยินหรือรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

2.2.1 หากรู้จัก มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันอย่างไร

- 2.2.2 หากไม่เคยรู้จัก (ผู้วิจัยอธิบายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน⁴)
- 2.3 ท่านมองเห็นประโยชน์จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศมากน้อยเพียงใด
- 2.4 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายได้อย่างไร
- 2.4.1 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการได้อย่างไร
- 2.4.2 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพได้อย่างไร
- 2.4.3 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในวัตถุประสงค์/เป้าหมาย/พันธกิจอื่น ๆ ของเครือข่ายได้อย่างไร
- 2.5 ท่านอยากให้เครือข่ายมีการแบ่งปันในเรื่องใด / ประเด็นใด / ทรัพยากรใด ได้บ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่าน
- 2.6 ท่านสนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

ปัญหานาวิจัยข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศมีอะไรบ้าง

เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถึงเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย โดยครอบคลุมไปถึงการค้นหาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

- 3.1 ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง
- ความเข้าใจและมองเห็นประโยชน์
 - ความสนใจหรือมีเป้าหมายร่วม
 - ความสามารถในการเข้าถึงเครือข่าย
 - ความสนใจในกิจกรรมของเครือข่าย

⁴ เศรษฐกิจแบ่งปัน หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งแบ่งปันสิ่งที่ตัวเองมีเกินความจำเป็น เช่น สิ่งของ เวลา ความสามารถ ให้กับอีกบุคคลหนึ่งที่ต้องการ โดยได้รับผลประโยชน์บางอย่างจากการแบ่งปันตอบแทน โดยมีเว็บแอปพลิเคชันเป็นสื่อกลางให้ข้อมูลว่าใครมีอะไร ใครต้องการอะไร เว็บแอปพลิเคชันจะมีการจับคู่ ผู้ต้องการให้ กับ ผู้ต้องการรับ ให้ได้ติดต่อสื่อสารกัน

- รูปแบบวิธีการแบ่งปันที่เข้าถึงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน
- ไม่มีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์

3.2 ปัจจัยใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิเทศ

3.3 ผลประโยชน์ที่ท่านต้องการได้รับจากการแบ่งปันของท่านมีอะไรบ้าง

3.4 ท่านคิดว่ามีวิธีการใดในการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่ายวาทนิเทศ

คำถามสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาเรียงลำดับใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการทำความเข้าใจในเศรษฐกิจแบ่งปันให้ผู้ให้สัมภาษณ์ (สามารถดูแบบสัมภาษณ์ได้ในภาคผนวก ข) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถอธิบายถึงเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศเพื่อการแบ่งปัน รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย และความสัมพันธ์ต่อเครือข่าย และการรับรู้และความคิดเห็นต่อเครือข่ายของสมาชิกในปัจจุบัน โดยการออกแบบบันทึกข้อมูล เพื่อบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ตามด้วยประเด็นการวิจัยภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีในบทที่ 2 ดังสามารถแสดงโครงสร้างของแบบบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป เพื่อให้ทราบถึงลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง โดยประกอบไปด้วย ชื่อ ปีเกิด เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน และฐานะความเกี่ยวข้องกับเครือข่าย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่าย ความเห็นควรในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ และ / หรือ วิชาชีพ ทางวาทนิเทศ และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเครือข่ายวาทนิเทศ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในเบื้องต้นก่อนแล้วจึงสัมภาษณ์ถึง การเห็นประโยชน์ในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่าย รวมไปถึงทรัพยากรที่ตนสามารถเอามาแบ่งปันและผลประโยชน์ที่ต้องการแลกกับการแบ่งปัน สุดท้ายคือทรัพยากรที่อยากให้สมาชิกเครือข่ายท่านอื่นแบ่งปัน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ในตอนนี้มีคำถามด้วยกัน 3 ด้านด้วยกันคือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจร่วมหรือไม่ร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน และวิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงปริมาณโดยการแจกแจงความถี่ พร้อมทั้งใช้วิธีเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์และอภิปรายในการประมวลผลข้อมูลและสรุปผลวิจัย

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้มีเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความตรง (Validity) ของคำถามสัมภาษณ์โดยการตรวจสอบการใช้ภาษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปทดลองถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่เป็นแนวโน้มที่จะเป็นสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศในระยะยาว ในทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ คณาจารย์และนักวิชาการ นิสิต ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปที่สนใจ โดยทดลองถามกลุ่มละ 1 คนรวมเป็น 4 คน จากนั้นจึงได้แก้ไขปรับปรุงการใช้ภาษาเพื่อให้ชัดเจนครอบคลุม และเข้าใจง่าย แล้วจึงนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 33 คน

3.5 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบความตรงโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน และปรับแก้แบบสัมภาษณ์
2. เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบถึงตัวตนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากคุณพิเศษฐ์ แดงอ่อน ผู้ดูแลกลุ่มเครือข่ายวาทนิเทศออนไลน์ในเฟซบุ๊ก ในการให้คำแนะนำถึงกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. ผู้วิจัยติดต่อกับสมาชิกกลุ่มตัวอย่างทางเฟซบุ๊กและโทรศัพท์เพื่อขออนุญาตและขออนุญาตเวลาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา งบประมาณ รวมไปถึงสถานที่ ผู้วิจัยจึงใช้การสัมภาษณ์ 3 รูปแบบ โดยได้หาข้อสรุปถึงวิธีสัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์ ว่าสะดวกช่องทางใด ได้แก่ การสัมภาษณ์ซึ่งหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และการสัมภาษณ์ผ่านช่องข้อความของเฟซบุ๊ก
4. ผู้วิจัยขอให้กลุ่มตัวอย่างช่วยแนะนำกลุ่มตัวอย่างต่อ ๆ ไป ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) มีกลุ่มตัวอย่างตอบรับจำนวนทั้งสิ้น 33 คน
5. เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาประมวลผลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะสามารถนำมาตอบปัญหานำวิจัยอย่างสมบูรณ์

3.6 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถอธิบายถึงเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชเพื่อการค้าเพื่อการแบ่งปัน รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย และความสัมพันธ์ต่อเครือข่าย และการรับรู้และความคิดเห็นต่อเครือข่ายของสมาชิกในปัจจุบัน

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ในส่วนของผลการวิจัยเรื่อง “แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชยศาสตร์” นี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 นำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงลำดับตามปัญหานำวิจัย 3 ข้อดังนี้

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 1 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชยศาสตร์ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาณิชยศาสตร์เป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชยศาสตร์มีอะไรบ้าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 33 คน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายวาณิชยศาสตร์เป็น 4 กลุ่ม คือคณาจารย์และนักวิชาการ นิสิตปัจจุบัน ศิษย์เก่าในศาสตร์สาขา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลต่าง ๆ เป็นตาราง แต่เนื่องด้วยเหตุผลในการจัดหน้ากระดาษ จึงขอแทนคำในตารางดังนี้

- คำว่า “คณาจารย์” แทนกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องของคณาจารย์และนักวิชาการ
- คำว่า “นิสิต” แทนกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องของนิสิตปัจจุบัน
- คำว่า “ศิษย์เก่า” แทนกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องของศิษย์เก่าในศาสตร์สาขา
- คำว่า “บุคคลทั่วไป” แทนกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องของบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ในส่วนของข้อมูลฐานะความเกี่ยวข้องพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีฐานะความเกี่ยวข้องดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงฐานะความเกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่าง

ฐานะความเกี่ยวข้อง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณาจารย์และนักวิชาการ	8
- อาจารย์ในภาควิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2
- อาจารย์ในภาควิชา มหาวิทยาลัยอื่น	6
นิสิตปัจจุบัน	7
- ปริญญาตรี	2
- ปริญญาโท	5
ศิษย์เก่า	15
- ปริญญาตรี	1
- ปริญญาโท	14
บุคคลทั่วไปที่สนใจ	5
รวม	33

นอกจากนี้สามารถจำแนกลักษณะประชากรอันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รวมไปถึงจังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน โดยแยกตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะประชากรจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง

ลักษณะประชากร	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
1. เพศ						
- ชาย	5	3	5	1	14	42.42
- หญิง	3	4	8	4	19	58.58
รวม	8	7	13	5	33	100

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะประชากรจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลักษณะประชากร	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
2. อายุ						
- 21 - 25 ปี	-	5	1	-	6	18.18
- 26 - 30 ปี	1	2	4	2	9	27.27
- 31 - 35 ปี	2	-	2	2	6	18.18
- 36 - 40 ปี	2	-	6	-	8	24.24
- 41 ปีขึ้นไป	3	-	-	1	4	12.12
รวม	8	7	13	5	33	100
3. ระดับการศึกษา						
- ปริญญาตรี	-	2	1	1	4	12.12
- ปริญญาโท	3	5	9	3	20	60.60
- ปริญญาเอก	5	-	3	1	9	27.27
รวม	8	7	13	5	33	100
4. อาชีพ						
- นิสิต / นักศึกษา	-	7	2	1	10	30.30
- อาจารย์ / นักวิชาการ	8	-	3	2	13	39.39
- พนักงานในองค์กร	-	-	5	1	6	18.18
- รับจ้างอิสระ (Freelance)	-	-	3	1	4	12.12
รวม	8	7	13	5	33	100
5. จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน						
- กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	5	6	11	5	27	81.81
- พัทลุง	-	1	-	-	1	3.03
- อุบลราชธานี	1	-	-	-	1	3.03
- เชียงใหม่	2	-	-	-	2	6.06
- นครสวรรค์	-	-	1	-	1	3.03
- ต่างประเทศ	-	-	1	-	1	3.03
รวม	8	7	13	5	33	100

จากตารางที่ 4.2 สามารถอธิบายกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

1. เพศ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 33 คน เป็นเพศชายจำนวน 14 คน และเพศหญิงจำนวน 19 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นศิษย์เก่าหญิงจำนวนมากที่สุดคือ 8 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายมีจำนวนมากที่สุดคือคณาจารย์/นักวิชาการ และศิษย์เก่า โดยมีจำนวน 5 คน

2. อายุ ผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสมาชิกในกลุ่มจำนวน 33 คนพบว่า เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงตั้งแต่ 22 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีมากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 รองลงมาคืออยู่ในช่วงอายุ 36-40 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 ส่วนสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไปมีเพียง 4 คน

3. ระดับการศึกษา ผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสมาชิกในกลุ่มจำนวน 33 คนพบว่าระดับการศึกษามีความหลากหลายในทุกกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้องโดยแบ่งออกได้เป็นปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวนกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดคือ 20 คน จากทุกฐานะการเกี่ยวข้องคิดเป็นร้อยละ 60.60 ส่วนระดับการศึกษาที่มีผู้สำเร็จรองลงมาคือระดับปริญญาเอกจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27

4. อาชีพ ผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสมาชิกในกลุ่มจำนวน 33 คนพบว่าอาชีพมีความหลากหลายในทุกกลุ่มฐานะความเกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาชีพอาจารย์/นักวิชาการมากที่สุด โดยมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 ลำดับรองลงมาได้แก่อาชีพนิสิต/นักศึกษา มีจำนวนรวม 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ทั้งนี้มีเพียงกลุ่มตัวอย่างฐานะความเกี่ยวข้องศิษย์เก่าและบุคคลทั่วไปเท่านั้นที่ประกอบด้วยทุกอาชีพ

5. จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสมาชิกในกลุ่มจำนวน 33 คนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีที่อยู่หลากหลายจังหวัด พื้นที่ที่เป็นที่อยู่ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดคือกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 27 คน ประกอบจากทุกฐานะความเกี่ยวข้อง สำหรับจังหวัดอื่นๆประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1-2 คนเท่านั้น

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียงลำดับตามปัญหานำวิจัย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบปัญหานำวิจัยทั้ง 3 ข้อ คือ

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 1 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิตศเป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศมีอะไรบ้าง

ได้ผลการวิจัยเรียงตามปัญหาวิจัย ดังนี้

ปัญหาวิจัยที่ 1 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 33 คน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศเพื่อการแบ่งปันได้แก่ ความตั้งใจในการเข้าร่วมเครือข่าย และ เป้าหมายและความคาดหวังในการเข้าร่วมเครือข่าย ผลการวิจัยสามารถนำเสนอโดยเรียงตามความตั้งใจในการเข้าร่วมเครือข่าย และ เป้าหมายและความคาดหวังในการเข้าร่วมเครือข่าย ได้แก่

- 1.1 วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายของท่านเป็นอย่างไร
- 1.2 ในฐานะที่ท่านมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิตศ ท่านคิดว่าเราควรพัฒนาเครือข่ายวาทนิตศในทางวิชาการ และ/หรือ ในทางวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร
 - 1.2.1 ถ้าควร เครือข่ายที่สร้างควรมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างไร
 - 1.2.2 ถ้าไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น
- 1.3 ท่านคิดว่า ท่านมีทรัพยากร / ศักยภาพ / องค์ประกอบใด ๆ ที่สามารถนำมาแบ่งปันให้แก่สมาชิกเครือข่ายวาทนิตศ

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นคำตอบรวมไว้ในตารางที่ 4.3 นี้

ตารางที่ 4.3 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนitech เพื่อการแบ่งปันจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง

เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนitech เพื่อการแบ่งปัน	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
1. วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่าย						
- เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร	8	7	10	5	30	90.91
- เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์	7	5	12	4	28	84.85
- เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ (Connection)	5	5	10	3	23	69.70
- เพื่อรู้จักกับบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน	6	6	10	3	25	75.76
- เพื่อรักษาความสัมพันธ์กับสังคมผู้เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนitech	6	5	10	3	24	72.73
- เพื่อเฝ้าดูความเป็นไปของเครือข่าย	1	1	1	-	3	9.09
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมควรในการพัฒนาเครือข่ายวาทนitech ในทางวิชาการและ / หรือวิชาชีพ						
- ควร พัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพ	8	7	8	4	27	81.82
- ควร พัฒนาเฉพาะวิชาการ	-	-	3	-	3	9.09
- ควร พัฒนาเฉพาะวิชาชีพ	-	-	2	1	3	9.09
- ไม่ควร	-	-	-	-	0	0.00
รวม	8	7	13	5	33	100

ตารางที่ 4.3 เป้าหมาย คักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปันจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เป้าหมาย คักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปัน	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
2.1 เป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้น						
- เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้	2	3	2	2	9	27.27
- เพื่อต่อยอดองค์ความรู้	4	1	2	2	9	27.27
- เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้	4	-	2	3	9	27.27
- เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์สาขา	1	3	2	3	9	27.27
- เพื่อรวบรวมสมาชิกเครือข่าย	2	-	2	-	4	12.12
- เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้สมาชิก	1	4	3	-	8	24.24
- เพื่อสร้างพื้นที่ให้สมาชิกเครือข่าย	1	-	-	-	1	3.03
- เพื่อเพิ่มบุคคลที่มีทักษะทางวาทนิเทศ	1	1	2	2	6	18.18
- เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิก	6	2	6	1	15	45.45
- เพื่อให้ศาสตร์สาขาวาทนิเทศในประเทศไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ	-	1	-	-	1	3.03
- เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ (Connection)	2	1	5	1	9	27.27
- เพื่อพัฒนาสังคม	1	-	-	-	1	3.03
- เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองของการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย	1	-	-	-	1	3.03
- เพื่อพัฒนาริชาชีพ	-	1	-	1	2	6.06
- เพื่อเป็นศูนย์รวมของบุคคลที่ต้องการพัฒนาตนเอง	-	-	-	1	1	3.03
- เพื่อพัฒนาวิชาการ	-	1	-	-	1	3.03
- เพื่อให้กำลังใจซึ่งกันและกัน	-	1	-	-	1	3.03

ตารางที่ 4.3 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปันจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปัน	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
3. ทรัพยากร / ศักยภาพ และ ความสามารถของคนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่าย						
- ความรู้	6	2	8	4	20	60.61
- ประสบการณ์	6	1	11	5	23	69.70
- แรงงาน	-	5	1	1	7	21.21
- ความชำนาญในด้านต่าง ๆ	3	1	2	3	9	27.27
- ทักษะเฉพาะทาง	3	4	4	1	12	36.36
- สิ่งของ	2	-	-	1	3	9.09
- สายสัมพันธ์	1	1	1	-	3	9.09
- ความคิด	2	2	-	-	4	12.12
- เวลา	-	1	-	1	2	6.06
- บทความทางวิชาการ	1	-	-	-	1	3.03
- งานวิจัย	1	-	-	-	1	3.03
- ความร่วมมือ	-	1	-	-	1	3.03
- ทูตทรัพยากร	-	-	1	-	1	3.03
- ไม่มี	1	-	1	-	2	6.06

1.1 วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายของท่านเป็นอย่างไร

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายวาทนิเทศของกลุ่มตัวอย่างคือเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารมากที่สุดจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อเฝ้าดูความเป็นไปของเครือข่ายน้อยที่สุดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

กลุ่มตัวอย่างระบุว่า การอยู่ในเครือข่ายนั้นจะทำให้ได้รับข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศ อีกทั้งยังได้พบปะสมาชิกเครือข่ายท่านอื่น ๆ ที่เป็นที่ยู้งักกันมาก่อน ได้

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมไปถึงได้รับฟังประสบการณ์ ได้รับรู้ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของสมาชิกท่านอื่น ซึ่งหากไม่มีเครือข่ายแล้วการพบปะกันจะเป็นไปในกลุ่มเพื่อนหรือคนสนิทเพียงเท่านั้น หากเข้าร่วมเครือข่ายก็จะได้รับรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลที่ห่างออกไป และได้รับรู้จักสมาชิกใหม่ ๆ

กลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งระบุว่าที่เข้าร่วมเครือข่ายไม่ได้มีเป้าหมายอะไรเป็นพิเศษ เพียงแต่ต้องการรับรู้ความเป็นไปของเครือข่ายวาทนิตเทศ และสมาชิกว่าเป็นอย่างไรกันบ้าง เพียงเท่านั้น

1.2 ในฐานะที่ท่านมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิตเทศ ท่านคิดว่าเราควรพัฒนาเครือข่ายวาทนิตเทศในทางวิชาการ และ/หรือ ในทางวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมควรในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิตเทศว่าควรพัฒนาทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพมากที่สุดจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 นอกจากนี้ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดที่มีความคิดเห็นว่าจะไม่ควรมีการพัฒนาเครือข่าย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมควรในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิตเทศว่าควรพัฒนาทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพสามารถสรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากการพัฒนาเครือข่ายจะทำให้รู้ความสามารถของบุคลากรในเครือข่ายว่าใครมีความสามารถด้านใด ในการทำงานวิจัยก็จะได้มีการพูดคุยกัน รู้ข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งยังทำให้รู้จักบุคคลในสายวาทนิตเทศ ทำให้เกิดการหลอมรวมงานวิจัยขึ้น

ในส่วนของนิสิต พบว่าทุกคนที่แสดงความคิดเห็นล้วนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพ เนื่องจากการพัฒนาเครือข่ายจะทำให้ทั้งบุคคลภายนอกและบุคคลภายในรับรู้ถึงเครือข่าย แต่ในส่วนของศิษย์เก่า พบว่าความคิดเห็นแบ่งออกเป็นสามส่วนคือควรพัฒนาทั้งสองด้านและควรพัฒนาแค่ด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากศิษย์เก่าบางส่วนมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาควรจะไปทีละขั้น บางรายว่าควรพัฒนาวิชาการก่อนแล้วจึงนำวิชาการนั้นไปพัฒนาวิชาชีพ และบางส่วนคิดว่าเครือข่ายวิชาการมีแล้วในปัจจุบันคือในหลักสูตร ดังนั้นจึงควรพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพ สุดท้ายในส่วนของคุณค่าทั่วไป พบว่าความคิดเห็นส่วนมากคิดว่าควรพัฒนาเครือข่ายทั้งสองส่วน เนื่องจากทั้งวิชาการและวิชาชีพล้วนมีจุดร่วมกัน ขณะที่ความคิดเห็นที่แตกต่างคิดว่าควรพัฒนาด้านวิชาชีพเนื่องจากคิดว่า หากต้องการรู้วิชาการก็ควรที่จะสมัครเรียน ไม่ใช่ไปเรียนรู้ในเครือข่าย

1.2.1 ถ้าท่านคิดว่าควรพัฒนาเครือข่าย เครือข่ายที่สร้างควรมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างไร

จากตารางที่ 4.3 ในส่วนของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศควรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกมากที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาคือเพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์สาขา และเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ (Connection) จำนวน 9 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ดังตารางที่ 4.9

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศ จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มฐานะ โดยสามารถสรุปแบ่งตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่คิดว่าวัตถุประสงค์ควรจะเกี่ยวข้องกับความรู้ โดยแบ่งออกเป็น **เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ และเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิก** นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายวาทนิเทศควรเพิ่มขึ้นเพื่อให้รู้ข้อมูลทางด้านสาขา และข้อมูลของบุคคลากรในเครือข่าย รวมถึงเพื่อให้สมาชิกเครือข่ายรู้จักกัน เครือข่ายควรจะมีวิธี เพราะในสมัยนี้รู้อะไรไม่สู้รู้จักกัน การที่คนจากเครือข่ายวิชาการมาพบกับคนจากเครือข่ายวิชาชีพจะทำให้องค์ความรู้ได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น เพราะได้นำความรู้และประสบการณ์ของทั้งสองส่วนมาประยุกต์และบูรณาการซึ่งกันและกัน การรวมตัวของนักวาทนิเทศทั้งวิชาการและวิชาชีพนั้นยังเป็นการสร้างมาตรฐานให้สาขาวาทนิเทศ สร้างโอกาสทางวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงอำนาจต่อรองต่าง ๆ ต่อบุคคลภายนอก สร้างเป็นพันธมิตรในหมู่สมาชิกเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมการให้บริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน รวมไปถึงเครือข่ายวาทนิเทศควรจะเป็นพื้นที่ให้สมาชิกเครือข่ายในพบปะ แลกเปลี่ยนและแสดงความสามารถ และยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลในกลุ่มนี้เป็นของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัดที่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความเห็นว่าเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นควรสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมโดยการกระจายทรัพยากรทุกอย่างที่กระจุกตัวอยู่แต่ในกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ บุคคลากร ความสามารถ ออกสู่ต่างจังหวัด

ในส่วนของนิสิต พบว่าความคิดเห็นมีความแตกต่างกันสูง แต่พบว่าวัตถุประสงค์**เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้สมาชิกเป็นวัตถุประสงค์ที่นิสิตมีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด** ในส่วนของศิษย์เก่า พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันโดยวัตถุประสงค์จะเป็นในส่วนของ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โดยแบ่งออกเป็น**เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิก และเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ (Connection)** สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่าความคิดเห็นมีความแตกต่างสูง โดยรวมแล้วพบว่าวัตถุประสงค์จะเป็นในด้านของความรู้ การพัฒนาตนเอง

และการประชาสัมพันธ์เครือข่าย มีกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจากทุกกลุ่มฐานมีความคิดเห็นว่าเครือข่าย วาทนิเทศควรจะมีเป้าหมายในส่วนของสมาชิกทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ควรจะเพิ่ม ปริมาณสมาชิกให้มาก ๆ แล้วจึงพัฒนาสมาชิกให้เป็นสื่อบุคคลที่ดีขึ้น

1.3 ท่านคิดว่า ท่านมีทรัพยากร / ศักยภาพ / องค์กรประกอบใด ๆ ที่สามารถนำมาแบ่งปัน ให้แก่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศ

จากตารางที่ 4.3 ในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่กลุ่มตัวอย่างพร้อม จะแบ่งปันให้เครือข่ายวาทนิเทศคือประสบการณ์มากที่สุดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมาคือความรู้จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 และทักษะเฉพาะทางจำนวน 12 คน คิด เป็นร้อยละ 36.36

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากร / ศักยภาพ และ ความสามารถของตนที่พร้อมจะแบ่งปัน ให้เครือข่าย กลุ่มตัวอย่างจะมองว่าตนเองมีอะไรบางอย่างที่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างคนอื่น และสามารถ แบ่งปันได้ โดยสามารถสรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความรู้และประสบการณ์เป็นสิ่งที่ตนพร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่าย สอดคล้องกับกลุ่มของศิษย์เก่าที่มีความคิดเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์เป็นสิ่งที่ตนพร้อมจะ แบ่งปันให้เครือข่าย เช่นเดียวกัน เนื่องจากความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนนั้นไม่เหมือนกัน รวมไปถึงส่วนของบุคคลทั่วไป ทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่ตนพร้อม จะแบ่งปันให้เครือข่าย เพราะกลุ่มนี้มองว่าตนไม่ได้มีความรู้ด้านวาทนิเทศมากกว่าสมาชิกเครือข่าย ท่านอื่น จะมีก็แต่ความรู้ในด้านที่ตนเรียนมา เช่นความรู้ทางเคมี ความรู้ทางการแพทย์ ที่สมาชิก เครือข่ายท่านอื่นอาจจะไม่ต้องการทราบ แต่หากเป็นประสบการณ์ว่าพวกตนได้นำความรู้ทางวาท นิเทศที่ได้จากเครือข่ายไปใช้อย่างไรนั้นคิดว่าจะเป็นประโยชน์แก่เครือข่าย

แตกต่างกับในส่วนของนิสิต พบว่าความคิดเห็นส่วนมากคิดว่าแรงงานและทักษะเฉพาะทาง เป็นสิ่งที่ตนพร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่าย เพราะมองว่าเวลาเครือข่ายมีงานอะไร ตนก็พร้อมที่จะเป็น แรงงานช่วยจัดงาน และหากต้องการทักษะเฉพาะทางเช่นทักษะคอมพิวเตอร์ การเขียนเว็บไซต์ ที่ตน พอมืออยู่บ้างก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับเครือข่ายในการทำงานนั้น ๆ

กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมองว่า ตนเองไม่มีสิ่งที่จะแบ่งปันให้เครือข่าย เพราะตนมีน้อยกว่า บุคคลอื่นในทุกด้านทั้งความรู้ ประสบการณ์ ดังนั้นการแบ่งปันของตนจะไม่น่าสนใจและไม่เกิด ประโยชน์

ปัญหาวิจัยที่ 2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศเป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.1 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาการที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันในเครือข่ายวิชาชีพที่สมาชิกต้องการมีอะไรบ้าง

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2.3 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต้องการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอะไรบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 33 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศได้แก่ เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต้องการในแง่ของวิชาการ วิชาชีพ และการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาประยุกต์ใช้ ผลการวิจัยสามารถนำเสนอโดยเรียงตามเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศต้องการในแง่ของวิชาการ วิชาชีพ และการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาประยุกต์ใช้ ได้โดยมีคำถาม ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเครือข่ายวาทนิเทศที่ตอบมา ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ควรเกิดขึ้นหรือจัดให้มี ควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง

2.1.1 กิจกรรมวิชาการที่ควรจัดให้มี ควรเป็นอย่างไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.1.2 กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศมีอะไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.1.3 นอกเหนือจากกิจกรรมวิชาการ/วิชาชีพ ท่านคิดว่าเครือข่ายวาทนิเทศสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้บ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

2.2 ท่านเคยได้ยินหรือรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

2.3 ท่านมองเห็นประโยชน์จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศมากน้อยเพียงใด

2.4 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายได้อย่างไร

- 2.4.1 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการได้อย่างไร
- 2.4.2 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพได้อย่างไร
- 2.4.3 สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในวัตถุประสงค์/เป้าหมาย/พันธกิจอื่น ๆ ของเครือข่ายได้อย่างไร

ตารางที่ 4.4 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิตศ
จำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง

เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ของเครือข่ายวาทนิตศ	ฐานะความ เกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
1. กิจกรรมทางที่เครือข่ายวาทนิตศควรจัดเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย						
1.1 กิจกรรมทางวิชาการ						
- เผยแพร่บทความวิชาการ	2	1	-	1	4	12.12
- เผยแพร่สื่อที่มีความรู้และเข้าใจง่าย	-	2	-	3	5	15.15
- จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา	7	4	9	2	22	66.67
- การสื่อสารในแพลตฟอร์มออนไลน์	2	1	-	2	5	15.15
- การให้คำปรึกษาต่อบุคคลที่สนใจ	1	2	2	3	8	24.24
- พัฒนางานวิจัย	-	-	-	1	1	3.03
- จัดให้มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น	1	-	4	-	5	15.15
- ไม่มี	-	1	-	1	2	6.06

ตารางที่ 4.4 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิตศ
จำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ของเครือข่ายวาทนิตศ	ฐานะความ เกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
1.2 กิจกรรมทางวิชาชีพ						
- จัดอบรม	6	5	4	5	20	60.61
- เชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จในศาสตร์สาขา มาพูด	2	1	3	3	9	27.27
- จัดเวทีให้แสดงความสามารถ	3	-	2	1	6	18.18
- จัดการแข่งขัน เช่น โต้วาทิ	2	1	1	1	5	15.15
- แนะนำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขา	-	2	4	2	8	24.24
- ให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องงานที่เปิดรับ	-	-	-	1	1	3.03
- สร้างตลาดแรงงานร่วม	1	-	-	-	1	3.03
1.3 กิจกรรมอื่น ๆ						
- งานมุทิตาจิต	1	-	1	-	2	6.06
- การประชาสัมพันธ์เครือข่าย	3	2	5	3	13	39.39
- งานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์	3	3	7	3	16	48.48
- ให้ความรู้ทางวาทนิตศกับบุคคลภายนอก	4	3	1	4	12	36.36
- ให้ความรู้ทางวาทนิตศกับผู้ด้อยโอกาส	1	1	-	1	3	9.09
- จัดการประชุมเพื่อพัฒนาเครือข่าย	2	1	3	-	6	18.18
- สร้างทีมคนทำงาน	-	2	-	-	2	6.06
- จัดค่ายรวมพล	-	1	-	-	1	3.03
- ตลาดนัดวาทวิทยา เพื่อฝึกฝนวาทวิทยาในการ ขาย	-	1	-	-	1	3.03
- ไม่มี	2	-	1	-	3	9.09

ตารางที่ 4.4 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ
จำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ของเครือข่ายวาทนิเทศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คนจากรัย	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
2. การรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน						
- รู้จัก และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี	3	2	3	-	8	24.24
- รู้จัก แต่ไม่แน่ใจในความหมาย	3	1	-	-	4	12.12
- ไม่รู้จัก	2	4	10	5	21	63.64
รวม	8	7	13	5	33	100
3. การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่าย						
- มาก	5	-	4	1	10	30.30
- ปานกลาง	3	3	2	3	11	33.33
- น้อย	-	1	3	-	4	12.12
- ไม่สามารถบอกได้	-	3	4	1	8	24.24
รวม	8	7	13	5	32	96.97
4. ทรัพยากร ศักยภาพและความสามารถที่คิดว่าควรนำมาใช้ร่วมกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่าย						
4.1 เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาการ						
- ความรู้	8	7	10	4	29	87.87
- ความชำนาญ	2	-	-	-	2	6.06
- ข่าวสารทางวิชาการ	-	1	2	2	5	15.15
- งานวิจัยที่น่าสนใจ	2	1	1	1	5	15.15
- ความร่วมมือ	3	-	2	2	7	21.21

ตารางที่ 4.4 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนitech
จำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ของเครือข่ายวาทนitech	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คนจากราย	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
4.2 เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพ						
- ความสามารถเฉพาะทาง เช่น ความสามารถ ในการผลิตสื่อ	-	1	-	-	1	3.03
- ความสามารถเฉพาะตัว59	6	5	5	4	20	60.60
- งาน (Job)	6	5	5	4	20	60.60
4.3 เพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านอื่น ๆ						
- ข้อมูลส่วนบุคคลและผลงาน	3	-	3	-	6	18.18
- ความคิด (Idea)	1	-	1	1	3	9.09
- ทุนทรัพย์	1	-	1	1	3	9.09
- สิ่งของ	1	-	2	-	3	9.09
4.4 รูปแบบการนำเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการ พัฒนาเครือข่ายวาทนitech						
- บทความ เช่น บทความวิชาการ	6	7	7	4	24	72.72
- สื่อความรู้ที่บุคคลทั่วไปเข้าใจ	1	1	-	1	3	9.09
- การ Live ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน งานประชุม วิชาการ	2	1	2	2	7	21.21
- การจัดอบรม	-	1	1	-	2	6.06
- การจัดโครงการ	1	-	1	-	2	6.06
- การใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในแต่ละ โครงการ	3	1	3	1	8	24.24
- การทำฐานข้อมูล	3	-	2	5	10	30.30
- การจับคู่คนกับงาน	6	5	5	4	20	60.60
- ให้ผู้ทรงคุณวุฒิของเครือข่ายมาอ่านงานวิจัย	2	-	-	-	2	6.06
- การแจ้งข่าวสาร	-	1	2	2	5	15.15

ตารางที่ 4.4 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ
จำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปัน ของเครือข่ายวาทนิเทศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คนจากรัฐ	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
5. ทรัพยากร / ประเด็น / เรื่องที่ต้องการให้สมาชิก เครือข่ายวาทนิเทศมีการแบ่งปัน						
ความรู้	7	5	5	4	21	63.64
ประสบการณ์	6	4	4	3	17	51.52
แรงงาน	2	-	1	1	4	12.12
ความชำนาญในด้านต่าง ๆ	3	1	1	4	9	27.27
ทักษะเฉพาะทาง	2	2	2	3	9	27.27
สิ่งของ	1	1	1	1	4	12.12
กิจกรรมจัดอบรม	1	4	2	4	11	33.33
สายสัมพันธ์	2	3	4	1	10	30.30
ข่าวสารการสมัครงาน	-	-	-	3	3	9.09
งานเขียน	1	-	-	-	1	3.03
ประเด็นร้อนในสังคม	1	-	-	-	1	3.03
สถานที่ตีพิมพ์บทความ	1	-	-	-	1	3.03
ใบรับรอง	-	1	-	-	1	3.03
การโปรโมทหนังสือและผลงาน	1	-	-	-	1	3.03
6. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน						
สนใจ	5	5	4	4	18	54.55
แล้วแต่กิจกรรม	3	2	9	1	15	45.45
ไม่สนใจ	-	-	-	-	-	0.00
รวม	8	7	13	5	33	100

2.1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเครือข่ายวาทนิเทศที่ตอบมา ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ควรเกิดขึ้นหรือจัดให้มี ควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศเป็น 3 ประเภทได้แก่ กิจกรรมวิชาการทางวาทนิเทศ กิจกรรมวิชาชีพทางวาทนิเทศ และกิจกรรมอื่น ๆ โดยได้สรุปคำตอบของกลุ่มตัวอย่างไว้ในตารางที่ 4.4 ดังนี้

คำถามสัมภาษณ์ข้อที่ 2.1.1 กิจกรรมวิชาการที่ควรจัดให้มี ควรเป็นอย่างไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายสรุปตามฐานความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า **จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา** โดยมีการเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ เข้ามาให้ความรู้ ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย สอดคล้องกับกลุ่มฐานนิสิต และศิษย์เก่าที่เห็นตรงกัน ความคิดเห็นส่วนมากของคนสองกลุ่มนี้คือ **จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา** อย่างเช่นงาน Communication Forum ที่ภาควิชาวาทนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เคยจัดขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นงานทางวิชาการแล้ว ยังเสริมสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานให้รู้จักและสนิทสนมกันมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์จากต่างจังหวัดนี้ได้อธิบายให้ฟังว่า ของตนต้องการรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการพูดต่าง ๆ แต่ติดในเรื่องของงบประมาณ ถ้าเกิดเครือข่ายจะมาให้ความรู้ในตามภูมิภาคได้จะเป็นประโยชน์มาก นอกจากนี้ตัวความรู้ต่าง ๆ ที่เผยแพร่ออนไลน์ควรจะทำให้เข้าถึงบุคคลภายนอกมากขึ้น ทำให้น่าสนใจ ให้เกิดกระแสและคนเลือกที่จะติดตามข้อมูลจากเครือข่าย นอกจากนี้เครือข่ายวาทนิเทศในทางวิชาการควรจะได้ร่วมกำหนด ขอบเขต นิยาม ของศาสตร์สาขาวาทนิเทศด้วย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยนอกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นไม่ได้มีวิชาเอกในด้านวาทนิเทศจึงทำให้นิสิตและนักศึกษาไม่สนใจ แต่หากมีการจัดงานประชุมวิชาการหรือเชิญบุคคลสายวาทนิเทศที่มีชื่อเสียงมาให้ความรู้ ก็จะเป็นการกระตุ้นนิสิตและนักศึกษาให้สนใจ นอกจากนี้ อาจจะมีการเชิญองค์กรภายนอก เพื่อมาสร้างตลาดแรงงานร่วม เช่น ทางวิชาการด้วยการให้องค์กรสถาบันซึ่งมีทุนหรือพื้นที่ตีพิมพ์มาพบปะ ทางวิชาชีพด้วยองค์กรสถาบันทางวิชาชีพมาแนะนำการเข้าสู่พื้นที่แรงงานต่าง ๆ ทางวาทนิเทศ นอกจากนี้เครือข่ายวาทนิเทศอาจจะมีทุนวิจัยสนับสนุนเพื่อเพิ่มงานวิจัยในศาสตร์สาขา

ในขณะที่ส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่าความคิดเห็นมีความแตกต่างกันโดยกิจกรรมที่บุคคลทั่วไปคิดว่าควรที่จะทำมากที่สุดคือ**เผยแพร่สื่อที่มีความรู้และเข้าใจง่าย** เนื่องจากองค์ความรู้ด้านวาทนิเทศนั้นมีความน่าสนใจ แต่มีความเข้าใจยาก เพราะมีสื่อที่นำมาทำให้เข้าใจง่าย ๆ น้อย บุคคลที่ไม่ได้อยู่ในศาสตร์สาขาจะไม่เข้าใจและเมื่อไม่เข้าใจก็จะทำให้ความสนใจลดลง นอกจากนี้ยังมี **การให้คำปรึกษาต่อบุคคลที่สนใจ** เพราะบุคคลที่สนใจมักจะนึกไม่ออกว่าเมื่อเขาต้องการพัฒนาตนเอง เขาจะสามารถแสวงหาคำแนะนำจากที่ใดได้ และมีกลุ่มตัวอย่างท่านหนึ่งที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า เราไม่ควรพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ในส่วนนี้กลุ่มตัวอย่างท่านนั้นระบุว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นตนขอตอบว่า ไม่มี

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นควรให้เครือข่ายวาทนิเทศจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายคือจัดงานประชุม เสวนา หรือสัมมนา มากที่สุดจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือการให้คำปรึกษาต่อบุคคลที่สนใจจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24

2.1.2 กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศมีอะไรบ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายสรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่ควรจัดคือ**การจัดอบรม** โดยเป็นการต่อยอดความรู้ นำเอาทฤษฎีมาใช้ปฏิบัติจริง ทำให้บุคคลภายนอกรู้ว่า วิชาชีพของทางวาทนิเทศเป็นอย่างไร รวมไปถึงการจัดเวทีให้สมาชิกเครือข่ายรวมถึงบุคคลภายนอกได้แสดงความสามารถ โดยอาจจะมีประกาศนียบัตรมอบให้ นอกจากนี้ยังสามารถจัดอบรมโดยให้เครือข่ายเป็นผู้จัดการ การกระทำเช่นนี้จะสามารถสร้างรายได้ให้เครือข่ายได้อีกด้วย การจัดกิจกรรมฝึกอบรมนั้นสามารถจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ต่อองค์กรในภาคเอกชน ทั้งทางด้านทฤษฎี และ ทางด้านปฏิบัติ เพื่อให้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเทคนิคต่างๆ ทางด้านการสื่อสาร และนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อ ประสิทธิภาพในการบริหารงานภายในองค์กร และเพิ่มศักยภาพในการทำธุรกิจกับคู่ค้าภายนอกให้เติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน เพราะปัญหาการบริหารงานภายในองค์กรปัจจุบัน และปัญหาการทำธุรกิจกับคู่ค้าใน ปัจจุบันที่เกิดขึ้น ล้วนแต่เกิดจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถสื่อสารความต้องการ ได้ตรงประเด็น บางครั้งอาจจะมี ความเข้าใจคลาดเคลื่อนทำให้เกิดปัญหาใหญ่ขึ้น จนในบางครั้ง อาจจะไม่แก้ไขไม่ได้ นำไปสู่ความสูญเสีย ทั้งเงิน เวลา และโอกาส เป็นต้น อีกประเด็นหนึ่งคือการจัดเวทีคล้าย ๆ กับ TED Talk ให้ผู้ฟังได้ทราบว่า

เราสามารถนำศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศมาใช้งานอย่างไรได้บ้าง เครือข่ายวาทนิเทศจะต้องพยายามผลิตสื่อบุคคลให้ได้มากขึ้นผ่านวิธีการต่าง ๆ

ในส่วนของนิสิตพบว่าความคิดเห็นส่วนมากคิดว่าควรจัดอบรมเช่นเดียวกัน โดยเป็นการจัดอบรมให้ทั้งคนในเครือข่ายและคนนอกเครือข่าย ในส่วนของศิษย์เก่า พบว่าความคิดเห็นส่วนมากเสนอให้มีการจัดกิจกรรม 2 กิจกรรมคือการจัดอบรมและการแนะนำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขา โดยเป็นการแบ่งปันประสบการณ์จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง เพราะรุ่นน้องหลาย ๆ คนเรียนมาแล้วไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไรต่อไปเนื่องจากวาทนิเทศไม่ใช่สายอาชีพ แต่เป็นทักษะทั่วไปในชีวิต สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของทุกคนสอดคล้องกันว่าควรจัดอบรมโดยอาจจะเป็นการ Open House การไปจัดกิจกรรมฝึกพูดให้เด็กนักเรียนที่โรงเรียน หรือการถ่ายทอดความรู้ให้ประชาชนทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มนี้จะเน้นการจัดกิจกรรมให้บุคคลภายนอกมากกว่าบุคคลในเครือข่าย

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาชีพที่กลุ่มตัวอย่างเห็นควรให้เครือข่ายวาทนิเทศจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายคือจัดอบรมมากที่สุดจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 รองลงมาคือเชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จในศาสตร์สาขามาพูดจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27

2.1.3 นอกเหนือจากกิจกรรมวิชาการ/วิชาชีพ ท่านคิดว่าเครือข่ายวาทนิเทศสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้บ้าง โปรดยกตัวอย่างหรือให้รายละเอียดของกิจกรรม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด สรุปรตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ตั้งนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้ความรู้ทางวาทนิเทศกับบุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลภายนอกเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญของศาสตร์สาขา การประชาสัมพันธ์เครือข่าย เพราะเครือข่ายในปัจจุบันเป็นไปในวงแคบ และการจัดงานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ โดยเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ในเครือข่าย

ในส่วนของนิสิต พบว่าความคิดเห็นส่วนมากคิดว่าควรจัดกิจกรรมเพื่อกระชับความสัมพันธ์ โดยอาจจะเป็นการจัดงานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ หรือการดึงรุ่นน้องมาช่วยงานรุ่นพี่ ในส่วนของศิษย์เก่า พบว่าความคิดเห็นส่วนมากเสนอให้มีการจัดงานรวมรุ่น (Reunion) จัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เครือข่าย สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปมีการเสนอให้จัดกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ การให้ความรู้

ทางวาทนิเทศกับบุคคลภายนอกโดยการจัดอบรมให้กับคนในเครือข่ายและคนนอกเครือข่ายเพื่อสร้างบุคลากรให้เพิ่มขึ้น การจัดงานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ และการประชาสัมพันธ์เครือข่าย

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นว่าเครือข่ายควรจะมีส่วนที่ให้คำปรึกษาแก่นิสิต นักศึกษาในต่างจังหวัดที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทนิเทศเพื่อให้พวกเขาารู้สึกว่าตนก็เป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายวาทนิเทศเช่นกัน ควรจะมีการสร้างเครือข่ายสัมพันธ์ เครือข่ายวาทนิเทศควรสร้างพื้นที่ในโลกจริงและโลกออนไลน์ ให้เกิดการเกาะกลุ่มรวมกันก่อน การพบปะกันในชีวิตจริงนั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้กระชับความสัมพันธ์ในหมู่สมาชิกให้มารู้จักกันจริง ๆ นอกจากนี้ยังควรมีการทำกิจกรรมเพื่อสังคมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น เช่น การไปสอนทักษะทางการสื่อสารผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันมีกลุ่มเฟซบุ๊ก มีบทความ แต่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความเคลื่อนไหวของกลุ่มค่อนข้างน้อย การทำโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรสื่อสารแก่นิสิตและนักศึกษาจบใหม่ กิจกรรมในปัจจุบันไม่ได้มีความน่าสนใจเท่าที่ควร อาจจะมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการนำวาทนิเทศไปบูรณาการกับสาขาอื่น โดยเปิดให้สมาชิกเครือข่ายและบุคคลภายนอกสามารถสมัครได้

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมนอกเหนือจากทางวิชาการและทางวิชาชีพที่กลุ่มตัวอย่างเห็นควรให้เครือข่ายวาทนิเทศจัดคืองานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ มากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือการประชุมสัมพันธ์เครือข่ายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 และให้ความรู้ทางวาทนิเทศกับบุคคลภายนอกจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36

2.2 ท่านเคยได้ยินหรือรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจแบ่งปัน สรุปรตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่เคยรู้จักเศรษฐกิจแบ่งปันมาก่อน แต่เป็นในรูปแบบของการเคยได้ยินชื่อแต่ไม่แน่ใจว่าคืออะไร และไม่สามารถอธิบายได้ หรือการรู้จักแนวคิดแต่ไม่รู้ว่าแนวคิดนี้เรียกว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน

ชนิษฐา จุฑานพรัตน์ ผู้ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มของคณาจารย์และนักวิชาการ ผู้ซึ่งเข้าใจถึงแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเป็นอย่างดี และเป็นผู้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบเศรษฐกิจแบ่งปันในธุรกิจตัวแทนออกของในประเทศไทย ได้ให้สัมภาษณ์ถึงนิยามของเศรษฐกิจแบ่งปันว่า “เศรษฐกิจแบ่งปัน คำนียามหลักคือ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ หรือก่อประโยชน์ได้น้อยให้กับเจ้าของให้สามารถแบ่งปันต่อผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ามากขึ้น เศรษฐกิจแบ่งปัน เป็นได้ทั้งการแบ่งปันสิ่งของให้ใช้ร่วมกันโดยแบ่งปันความรู้ความชำนาญที่มีอยู่ในเครือข่าย เพื่อให้ก่อให้เกิด

ประโยชน์ โดยแนวคิดนี้ต้องเป็นการสร้างพื้นที่บนแพลตฟอร์มเดียวกัน โดยอาศัยเทคโนโลยี ในการ Matching ข้อมูล ของทั้งอุปสงค์และอุปทาน ให้มาพบกันบนแพลตฟอร์มนี้ได้อย่างรวดเร็ว”

ในส่วนของนิสิต พบว่าส่วนมาก**ไม่รู้จักเศรษฐกิจแบ่งปัน**มาก่อน คนที่รู้จักนั้นจะเป็นใน ส่วนของนิสิตปริญญาตรีเนื่องจากในวิชาหนึ่งของปริญญาตรี จะมีการให้ทำรายงานและมีนิสิตคนหนึ่งได้ ทำรายงานเรื่องเศรษฐกิจแบ่งปันและนำเสนองานในชั้นเรียน เพื่อนปริญญาตรีจึงรู้จักแนวคิดนี้ ใน ส่วนของศิษย์เก่า พบว่ามีเพียงส่วนน้อยที่รู้จักและมีความเข้าใจเศรษฐกิจแบ่งปัน ส่วนใหญ่**ได้ยินใน งานวิจัยนี้เป็นครั้งแรก** สุดท้ายในส่วนของคุณคณาจารย์ พบว่าทุกคนไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับเศรษฐกิจ แบ่งปันมาก่อน

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง**ไม่รู้จัก**คำว่าเศรษฐกิจแบ่งปันมากที่สุดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 และกลุ่มตัวอย่างที่**รู้จัก**คำว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่**รู้จัก**คำว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน แต่ไม่แน่ใจใน ความหมายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12

2.3 ท่านมองเห็นประโยชน์จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่าย วาณิชยกรรมน้อยเพียงใด

การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่าย สรุปตามฐานะความ เกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มองเห็นประโยชน์มาก โดยประโยชน์เกิดจาก การแบ่งปันข้อมูล เช่นมีสมาชิกบางส่วนกล่าวถึงการถ่ายทอดสดการเรียนการสอนรวมถึงการเผยแพร่ งานวิจัยจะมีความสะดวกมากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า เศรษฐกิจแบ่งปันมีหลายแง่มุม หากนำมาใช้ต้องเลือกแง่มุมที่เหมาะสมจึงจะเกิดประโยชน์ แต่อาจจะเกิดขึ้นอย่างในสภาพของ สังคมไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งเห็นว่าการนำเศรษฐกิจแบ่งปันสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง แต่ เพื่อไม่ให้หลุดจากวัตถุประสงค์ของเครือข่าย ควรจะเป็นเรื่อง งานวิชาการกับวิชาชีพเพียงเท่านั้น การ จะนำมาใช้ในชีวิตส่วนตัว เช่น ที่พัก อาหาร น่าจะไม่เหมาะสม

ในส่วนของนิสิต พบว่าสมาชิกส่วนมากยังไม่เห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันอย่างชัดเจน โดยมีสมาชิกบางคนกังวลว่าเศรษฐกิจแบ่งปันอาจจะต้องมีเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งอาจจะ เป็นสิ่งที่ ทำให้เครือข่ายไม่เติบโต

ในส่วนของศิษย์เก่า พบว่ามีสมาชิกมองเห็นประโยชน์ในทุกระดับเช่นระดับสูงมีการมอง ประโยชน์ถึงการทำเวทีรูปแบบ TED Talk ในระดับปานกลางเช่นช่วยให้เกิดคอนเนกชั่นและการสร้าง

งาน ในระดับน้อยเช่น สมาชิกที่มองว่าเศรษฐกิจแบ่งปันไม่คุ้มค่า ไม่ควรไปลงทุน และมีบางส่วนที่ไม่แน่ใจเนื่องจากมีความกังวลว่าเศรษฐกิจแบ่งปันจะต้องเกี่ยวกับเรื่องเงิน สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่าสมาชิกยังมองเห็นประโยชน์ได้ไม่ค่อยชัดเจน

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวาณิชได้ปานกลางมากที่สุดจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ใกล้เคียงกับเห็นประโยชน์มากจำนวน 10 คนและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถบอกประโยชน์ได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24

ตัวอย่างคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้คือ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันสามารถใช้ประโยชน์ได้มาก เนื่องจากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน เป็นการสร้างพื้นที่ขึ้นมาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาบริหาร จัดการในการรวมกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเข้ามาแบ่งปันความรู้ แบ่งปันความคิด สร้างสรรค์แปลกใหม่บนแพลตฟอร์มเดียวกัน ส่งผลทำให้สามารถจับคู่ อุปสงค์และอุปทาน ได้ถูกต้อง และตรงต่อความต้องการ เช่น สมาชิกคนหนึ่งมีความรู้อย่างหนึ่งและต้องการหาความรู้อีกอย่างหนึ่งที่ตนเองไม่รู้ ก็สามารถแบ่งปันกันได้ โดยสมาชิกไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหา อีกทั้งการรวมกลุ่มเครือข่ายโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน โดยใช้เทคโนโลยีในการบริหาร จัดการ ยังสามารถทำให้สมาชิกที่อยู่ในที่ไกลกัน สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดน เช่น สมาชิกในเครือข่าย มีความรู้ ความชำนาญทางด้านเทคนิคการนำเสนอ อยู่ที่เชียงใหม่ แต่ไม่มีความรู้ ทางด้านเทคนิค ทางด้านการแสดงออกต่อหน้าสาธารณชน ก็สามารถค้นหาสมาชิกในเครือข่ายที่มีความรู้ความชำนาญด้านนั้นที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และเรียนรู้เทคนิค หรือความรู้ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว เป็นการแบ่งปันความรู้กัน เป็นต้น

2.4 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายได้อย่างไร

คำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 2 มิติ มิติแรกคือทรัพยากร ศักยภาพ และความสามารถที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเครือข่ายวาณิชทั้งวิชาการ วิชาชีพ และอื่น ๆ ในส่วนของมิติที่สองนั้น คือรูปแบบของการใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน เนื่องจากในหลายคำตอบของวิชาการและวิชาชีพ มีรูปแบบเป็นรูปแบบเดียวกัน แต่คนละทรัพยากร ดังตารางที่ 4.4

2.4.1 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายวิชาการได้อย่างไร

วิธีการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายวิชาการ สรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการมีความคิดสอดคล้องกันว่าการแบ่งปันความรู้คือสิ่งที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการมากที่สุด เช่นเดียวกับในส่วนของนิสิตพบว่ามีความคิดสอดคล้องกันว่าการแบ่งปันความรู้คือสิ่งที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการมากที่สุด โดยการเผยแพร่บทความ งานวิจัย และจัดอบรมในด้านที่ตนเองถนัด ในส่วนของศิษย์เก่า ก็พบว่าการแบ่งปันความรู้คือสิ่งที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการมากที่สุด เช่นเดียวกัน โดยการใช้การสอนออนไลน์ การจัดงานเสวนา และการเผยแพร่บทความวิชาการ สุดท้ายในส่วนของคุณคณาจารย์ พบว่าการแบ่งปันความรู้คือสิ่งที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า เครือข่ายวิชาการที่เกิดจากสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถ จะทำให้เกิดการแบ่งปันความรู้ สร้างเครือข่ายให้แข็งแรงและก้าวสู่ความเป็นมืออาชีพทางด้านวิชาการ ในเครือข่ายวาทนิตศควรจะมีการแบ่งปันงานทางด้านวิชาการที่สามารถนำไปต่อยอดงานทั้ง ทางด้านวิชาการ และ ทางด้านอาชีพ เช่น ผลงานวิจัยทางด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่เน้นในศาสตร์การสื่อสาร เช่น การสื่อสารภายในองค์กร ภายนอกองค์กร การสื่อสารในองค์กรข้ามชาติ ให้ประสบความสำเร็จต้องมีวิธีการอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลงานหนังสือของสมาชิกในเครือข่ายที่ตีพิมพ์และมีเก็บไว้ หรือเป็นหนังสือที่สมาชิกซื้อเก็บไว้ และอ่านจบแล้ว ตอนนั้นแค่ซิ่นทิ้งวางไว้เฉย ๆ ไม่เกิดประโยชน์ ก็น่าจะจัดกิจกรรมการแบ่งปันให้สมาชิก คนที่สนใจ ยืม หรือแลกเปลี่ยนกัน โดยไม่ต้องไปหาซื้อเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นได้มากขึ้น รวมไปถึงเครือข่ายต้องสามารถรวมกลุ่มเพื่อนสมาชิกที่มีความชำนาญในแต่ละด้านของศาสตร์วาทนิตศ และจัดการสัมมนา Integrated Seminar เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายได้รับความรู้ที่หลากหลาย โดยไม่ต้องเสียเวลาหาความรู้ จากหลายแหล่งเป็นการประหยัดเวลา นอกจากนี้สมาชิกในเครือข่ายยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ แบบบูรณาการเพื่อเป็นประโยชน์สู่องค์กรภายนอกที่สนใจ นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อออนไลน์ให้เป็นประโยชน์เช่น การ Live ห้องเรียน ซึ่งตัวผู้สอนเองก็ไม่ต้องเสียอะไร แต่เกิดประโยชน์แก่ผู้รับสาร คือเพิ่มจำนวนผู้รับสารมากขึ้น และสามารถทำให้เป็นการสื่อสารสองทางโดยฝั่งของผู้เรียนก็สามารถส่งคำถามมาได้ นอกจากนี้ห้องเรียนแล้วยังสามารถ Live งานประชุมวิชาการ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่สะดวกอาจจะวิพากษ์งานวิจัยได้โดยตรงผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ นอกจากนี้เทคโนโลยียังได้เพิ่มวิธีการวิจัยเพิ่มขึ้นมาเช่นการ Live Focus Group ที่จะเปิดเพิ่มทางเลือกให้นักวิจัยสามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ดีกว่าเดิม โดยมีเว็บไซต์ของเครือข่ายวาทนิตศเป็นระบบที่ใช้ในการประสานงาน กลุ่มตัวอย่างยังได้เสนออีกว่า หากเราอยู่ในกลุ่มคนที่มีวุฒิภาวะ การนำประเด็นต่าง ๆ

ในสังคมมาถกกันในสื่อออนไลน์ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ ที่สามารถจุดประกายสร้างสรรค์ไปยังงานวิจัยใหม่ ๆ ได้ และยังมีการใช้ประโยชน์จากการรวมสมาชิกที่เข้ามาในเครือข่าย โดยตัวสมาชิกเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในแต่ละด้านของศาสตร์วาณิชเทศ ให้สมาชิกมาแบ่งปันความรู้ และฝึกความรู้ที่แยกกันอยู่ของแต่ละคน ให้มารวบรวมกันเป็นกลุ่มก้อนความรู้ที่ใหญ่ขึ้น สร้างเครือข่ายให้แข็งแกร่ง สู่อำนาจ มีอาชีพทางด้านวิชาการ แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ยังสามารถให้สมาชิกในเครือข่าย สามารถเสนอความคิดสร้างสรรค์หรือนวัตกรรมที่แปลกใหม่ แต่ขาดเงินทุนสนับสนุนที่จะสามารถสร้างความคิดสร้างสรรค์นั้นให้เป็นจริงและนำไปสู่เชิงพาณิชย์ต่อไปในอนาคตได้ แนวคิดนี้สามารถนำเสนอต่อองค์กร ภายนอก ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่สนใจและต้องการลงทุน ออกมาในลักษณะเดียวกับการระดมทุน (Cloud Funding) ในการสร้างไอเดีย เมื่อประสบความสำเร็จก็เกิดการสนับสนุนทางด้านวิชาการ และสร้างโอกาส ในการทำรายได้ ต่อวงการวิชาชีพ การรวมกลุ่มโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน จะเป็นการใช้เทคโนโลยีในการรวมกลุ่ม ทำให้เกิดง่ายและความสะดวกในการเข้าถึง ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทำให้สมาชิกในเครือข่ายสามารถรับรู้ และสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ได้ตลอดเวลา

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของกลุ่มตัวอย่างต้องการให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาณิชเทศด้านวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันคือความรู้มากที่สุดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.87 รองลงมาคือความร่วมมือจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21

2.4.2 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายวิชาชีพได้อย่างไร

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของกลุ่มตัวอย่างต้องการให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาณิชเทศด้านวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันคือความสามารถเฉพาะตัวและงาน (Job) มากที่สุดในจำนวนเท่ากันคือ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายวิชาการ สรุปรูปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ พบว่าทุกกลุ่มฐานะมีความคิดเห็นว่าการแบ่งปันความสามารถเฉพาะตัวและงาน เป็นสิ่งที่ยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพ เพราะกลุ่มตัวอย่างมองเห็นความหลากหลาย และความชำนาญเฉพาะทางที่หาได้ยากจากบุคคลภายนอก จากตัวสมาชิกเครือข่าย ซึ่งหากเครือข่ายวาณิชเทศจะเป็นแหล่งรวมงานให้แก่สมาชิกก็จะเกิดประโยชน์ทั้งเจ้าของงานและผู้ได้รับการว่าจ้าง

ตัวอย่างคำตอบของกลุ่มตัวอย่างก็คือการนำเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้จะเป็นการหางานให้สมาชิก และในอีกมุมมองหนึ่งก็เป็นการหาคนมาทำงานให้สมาชิกท่านอื่น ทั้งยังเป็นการแบ่งปันสายสัมพันธ์ (Connection) กันอีกทอดหนึ่ง การพัฒนาเครือข่ายโดยการรวมกลุ่มแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ จะสามารถนำเอาความรู้ ความชำนาญของสมาชิกในเครือข่ายมาแนะนำเสนอต่อสมาชิกในเครือข่ายและนอกเครือข่ายได้ รวดเร็ว ตลอดเวลา โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ สามารถเผยแพร่เทคนิคต่างๆ ทั้งทางด้านทฤษฎี เพื่อให้บุคคลที่สนใจนำไปต่อยอดทำให้เกิดประโยชน์ ทางด้านวิชาชีพได้ต่อไป

2.4.3 จากแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายด้านอื่น ๆ ได้อย่างไร

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันคือข้อมูลส่วนตัว และผลงานมากที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาคือความคิด (Idea) ทุนทรัพย์ และสิ่งของจำนวน 3 คนเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 9.09

ในส่วนของคุณอาจารย์และนักวิชาการนั้น คิดว่าการนำข้อมูลส่วนตัวและผลงานของสมาชิกมาแบ่งปันจะทำให้สมาชิกเครือข่ายรู้จักกันและกันดีขึ้น และสามารถสร้างแนวร่วมในการทำงานต่าง ๆ ได้ หากตนมีงานก็สามารถเรียกบุคคลที่มีความชำนาญหรือมีผลงานที่น่าสนใจในด้านนั้น ๆ เข้ามาร่วมงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมองว่าการแบ่งปันสิ่งของเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับเครือข่ายวาทนิเทศ หากต้องการสิ่งของใด ๆ ตัวสมาชิกควรจะไปหาจากที่อื่นที่ไม่ใช่เครือข่ายวาทนิเทศ การแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศควรจะสอดคล้องกับศาสตร์สาขาวิชาวาทนิเทศด้วย

ส่วนในรูปแบบของการแบ่งปันที่สมาชิกเครือข่ายอยากให้มีทั้งในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการหรือ เครือข่ายวิชาชีพ หรือเครือข่ายด้านอื่น ๆ นั้น จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีคือบทความวิชาการมากที่สุดจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72 รองลงมาคือการจัดคู่คนกับงานจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีสรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคุณอาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอยากให้มีบทความวิชาการและการจับคู่คนกับงาน ในส่วนของนิสิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอยากให้มีบทความวิชาการและการจับคู่คนกับงาน เช่นเดียวกับในส่วนของศิษย์เก่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอยากให้มีบทความวิชาการและการจับคู่คนกับงาน สุดท้าย

ในส่วนของคุณคนทั่วไปทุกคนอยากให้มีการทำฐานข้อมูล และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า **อยากให้มีความวิชาการและการจับคู่กับงาน**

รูปแบบหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างหลายท่านเห็นว่าจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งก็คือการใช้การระดมทุน (Cloud Funding) ในแต่ละโครงการ ซึ่งไม่เฉพาะแต่การระดมเงินเท่านั้น ยังเป็นการระดมทุนด้านอื่น เช่น สถานที่ บุคลากร สิ่งของ ซึ่งโครงการแต่ละโครงการนั้นไม่เหมือนกัน สมาชิกก็จะตัดสินใจได้ว่าตนเองมีอะไรบ้าง และพร้อมที่จะแบ่งปันในโครงการนี้หรือไม่

2.5 ท่านอยากให้เครือข่ายมีการแบ่งปันในเรื่องใด / ประเด็นใด / ทรัพยากรใด ได้บ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ทรัพยากร / ประเด็น / เรื่องที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศมีการแบ่งปันเพื่อประโยชน์ของตน** สรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า**อยากให้แบ่งปันความรู้และประสบการณ์** สอดคล้องกับนิสิตและศิษย์เก่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า**อยากให้แบ่งปันความรู้และประสบการณ์** เช่นเดียวกัน แต่มีประเด็นเพิ่มมาคืออยากให้เปิดกิจกรรมฝึกอบรมและต้องการในส่วนของสายสัมพันธ์ สุดท้ายในส่วนของคุณคนทั่วไปส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจะ**อยากให้แบ่งปัน ความรู้ ความชำนาญในด้านต่าง ๆ และกิจกรรมฝึกอบรม**

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าจะ**อยากให้สมาชิกในเครือข่ายที่มีความรู้ความชำนาญในศาสตร์ทางวาทนิเทศ** ที่เป็นอาจารย์ อยู่ในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศไทย ได้มีการแบ่งปันทรัพยากรที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล ออกมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่สามารถทำแล้วเกิดประโยชน์ได้มากอย่างหนึ่ง เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย วันหนึ่งในภาคอยากให้นิสิตได้มีโอกาสได้ศึกษาศาสตร์ทางด้านวาทนิเทศ แต่ไม่สามารถหาอาจารย์ที่มีความชำนาญทางด้านนี้ได้ ก็สามารถค้นหาอาจารย์ที่มีความสามารถที่ต้องการ ได้จากกลุ่มเครือข่ายนี้และสามารถเข้ามาศึกษาข้อมูล หรือเชิญอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ มาสอนให้กับนิสิตของมหาวิทยาลัยที่เชียงใหม่ เครือข่ายสามารถสร้างโอกาสจากการใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการนำเทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการ ทำให้สมาชิกที่มีความสามารถที่อยู่ต่างจังหวัดที่ห่างไกล แต่ไม่มีโอกาสที่จะแบ่งปันความรู้ความชำนาญของตนเองถ่ายทอดให้กับผู้อื่น อีกทั้งสามารถค้นหาและเรียนรู้เพิ่มเติม จากเพื่อนสมาชิกในเครือข่ายได้อย่างหลากหลาย

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า**ทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถ**ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศมีการแบ่งปันเพื่อประโยชน์ของตนคือ**ความรู้**จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 63.64 รองลงมาคือประสบการณ์มากที่สุดจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 และเปิดคอร์สสอบรวมจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2.6 ท่านสนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันสรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสนใจที่จะเข้าร่วม โดยตัวอย่างคำตอบของผู้ที่ตอบข้อนี้คือ เพราะการเข้าร่วมไม่ได้เสียอะไรจึงเข้าร่วม มีบางส่วนที่จะพิจารณาแล้วแต่กิจกรรม ในส่วนของนิสิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสนใจที่จะเข้าร่วม มีบางส่วนที่จะพิจารณาแล้วแต่กิจกรรม ในส่วนของศิษย์เก่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจะพิจารณาแล้วแต่กิจกรรม มีบางส่วนที่ สนใจที่จะเข้าร่วม สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไปส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสนใจที่จะเข้าร่วม มีบางส่วนที่จะพิจารณาแล้วแต่กิจกรรม

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 และกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจขึ้นอยู่กับกิจกรรมจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45

ปัญหาวิจัยที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตะมีอะไรบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 33 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตะ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถึงเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย โดยครอบคลุมไปถึงการค้นหาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาที่สมาชิกมีความกังวล ผลการวิจัยสามารถนำเสนอโดยเรียงตามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรเข้าร่วมกิจกรรมของเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตะ เหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย โดยครอบคลุมไปถึงการค้นหาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาที่สมาชิกมีความกังวล ได้ดังต่อไปนี้

- 3.1 ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง
- 3.2 ปัจจัยใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิตะ

3.3 ผลประโยชน์ที่ท่านต้องการได้รับการแบ่งปันของท่านมีอะไรบ้าง

3.4 ท่านคิดว่ามีวิธีการใดในการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่ายวาทนิตเทศ

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตเทศจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตเทศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
1. เรื่องที่ต้องคำนึงถึง ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน						
ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์	8	4	11	4	27	81.82
ความสนใจร่วม / การมีเป้าหมายร่วม	8	4	6	3	21	63.64
ความน่าสนใจของกิจกรรม	6	6	6	4	22	66.67
ความสามารถในการเข้าถึงเครือข่าย	4	-	2	-	6	18.18
รูปแบบวิธีที่เข้าถึงได้ง่ายไม่ซับซ้อน	2	3	2	1	8	24.24
ความสะดวกด้านเวลาและสถานที่	2	2	4	1	9	27.27
คนจัดงาน	1	5	2	1	9	27.27
รูปแบบการประชาสัมพันธ์	1	3	-	3	7	21.21
บรรยากาศของเครือข่าย	-	1	2	-	3	9.09
ความต่อเนื่องของกิจกรรม	1	-	1	1	3	9.09
วิทยากร	1	-	-	1	2	6.06
ระบบการจัดการที่ชัดเจน	-	1	-	-	1	3.03
การอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าร่วม	1	-	-	-	1	3.03
การมีเพื่อนเข้าร่วม	-	-	1	-	1	3.03
ค่าใช้จ่าย	-	-	1	-	1	3.03

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คนจากรัย	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
2. ปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิตศ						
- การมีวาระซ้อนเร้นในเชิงพาณิชย์	5	1	3	2	11	33.33
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1	2	-	2	5	15.15
- ความปลอดภัยในด้านข้อมูล	2	1	4	-	7	21.21
- การถูกคุกคามจากผู้ใช้อยื่น	1	-	2	1	4	12.12
- การไม่รู้จัักสมาชิกคนอื่นดี รู้สึกไม่ไว้วางใจ	2	-	2	2	5	15.15
- ค่าใช้จ่าย	-	1	-	-	1	3.03
- ความเป็นระเบียบของเครือข่าย	-	-	1	-	1	3.03
- ไม่สะดวกใจในการติดต่อผ่านเว็บไซต์	-	-	-	1	1	3.03
เครือข่าย						
- ไม่มี	2	4	2	2	10	30.30

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิตศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คนจากรัย	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
3. ผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปัน						
- เงิน	2	3	-	-	5	15.15
- ผลงาน	2	1	2	-	5	15.15
- การรักษาความสัมพันธ์ เช่น ความเกรงใจ	-	-	5	-	5	15.15
- ความสุขจากการช่วยเหลือเครือข่าย	2	2	1	1	6	18.18
- ความรู้	2	1	2	2	7	21.21
- ความสนุก	1	2	-	-	3	9.09
- สร้างสายสัมพันธ์	3	5	7	1	16	48.48
- ทักษะไปพัฒนาตนเอง	2	2	1	4	9	27.27
- การยอมรับ	1	3	-	-	4	12.12
- หวังความช่วยเหลือตอบแทน	-	1	1	-	2	6.06
- คำวิจารณ์สิ่งที่ตนแบ่งปัน	1	-	1	-	2	6.06
- ความยินดีจากการทำงานได้รับการเอาไปใช้ประโยชน์	1	-	-	-	1	3.03
- ได้พบบุคคลที่อยากพบ	1	-	-	-	1	3.03
- บริการทางวิชาการ	-	-	1	-	1	3.03
- สร้างความแข็งแกร่งในการรวมศาสตร์วาทนิตศ	1	-	-	-	1	3.03
- ไม่มี	-	-	3	-	3	9.09

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศจำแนกตามฐานะความเกี่ยวข้อง (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ	ฐานะความเกี่ยวข้อง				รวม	ร้อยละ
	คณาจารย์	นิสิต	ศิษย์เก่า	บุคคลทั่วไป		
4. วิธีการในการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่ายวาทนิเทศ						
- การอธิบายแนวคิดให้เกิดความเข้าใจ	1	1	-	1	3	9.09
- การตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่าย	3	3	3	3	12	36.36
- การดูแลของผู้ดูแลเว็บไซต์	3	3	2	1	9	27.27
- การคัดกรองสมาชิกใหม่ของเครือข่าย	1	3	1	2	7	21.21
- เก็บค่าดำเนินการเพื่อคัดกรองคนและรักษาผลประโยชน์ให้เครือข่าย	-	-	1	-	1	3.03
- สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายให้แน่นแฟ้นก่อน	2	1	4	2	9	27.27
- ระบบรายงานแจ้งปัญหา (Report)	-	1	-	-	1	3.03
- การกระตุ้นสมาชิกเครือข่ายให้ตื่นตัวเสมอ	-	-	-	1	1	3.03

3.1 ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน สรุปตามฐานะความเกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการมีความคิดสอดคล้องกันทุกคนว่าการ **ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์ และความสนใจร่วม / การมีเป้าหมายร่วม** เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด ลำดับถัดมาคือ **ความน่าสนใจของกิจกรรม** ในส่วนของนิสิต ส่วนใหญ่พบว่า **ความน่าสนใจของกิจกรรมและคนจัดงาน** เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด ในส่วนของศิษย์เก่าพบว่า **ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์** เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไป พบว่า **ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์และความน่าสนใจของกิจกรรม** เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมเศรษฐกิจแบ่งปันที่ตนจะตัดสินใจเข้าร่วมนั้นจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนตรงกับเป้าหมายของเครือข่ายและเป็นเป้าหมายร่วมกับเป้าหมายของตน และเป็นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์จริง ไม่มีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์ ที่สำคัญคือต้องเข้าถึงง่าย มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารที่ทั่วถึง มีคนที่สามารถยืดหยุ่นสมาชิกท่านอื่นได้ เช่น อาจารย์ที่สมาชิกเครือข่ายเคารพเป็นผู้จัดกิจกรรมหนึ่ง ในส่วนของผลประโยชน์ร่วมที่ได้รับก็มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น ได้ชื่อเสียง ได้ใบประกาศ นอกจากนี้ยังมีในส่วนของเนื้อหากิจกรรมว่ามีความน่าสนใจมากน้อยเพียงไร ยังมีประเด็นของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของสมาชิก ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงเครือข่ายของผู้ที่ไม่มี ความชำนาญ ระบบจึงควรที่จะเข้าใจง่ายและเข้าถึงง่าย

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของกลุ่มตัวอย่างคือความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์มากที่สุดจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาได้แก่ความน่าสนใจของกิจกรรมจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และความสนใจร่วมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64

3.2 ปัจจัยใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิตเทศ

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยบ้างที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิตเทศคือการมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์มากที่สุดจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือความกังวลด้านความปลอดภัยในข้อมูล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัจจัยใด ๆ ที่ส่งผลกระทบเชิงลบใดเลยมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กังวลว่าเครือข่ายวาทนิตเทศจะกลายเป็นกลุ่มขายของไป หากไม่มีการจัดการให้รัดกุม และจะทำให้ผิดเพี้ยนไปวัตถุประสงค์ของเครือข่าย หากเป็นเช่นนั้นจะทำให้สมาชิกเครือข่ายที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทนิตเทศค่อย ๆ ปลีกตัวออกไป อุปสรรคอื่น ๆ นั้น ข้อสำคัญคือ ด้านความเชื่อใจ สมาชิกไม่รู้เลยว่าสมาชิกเครือข่ายท่านอื่นเป็นใครทำให้รู้สึกไม่ไว้วางใจ ทำอย่างไรจะสามารถสร้างความเชื่อใจในสมาชิกในเครือข่าย ให้แบ่งปันความรู้กัน และเชื่อมั่นว่าความรู้ที่ถ่ายทอดจะไม่ถูกคัดลอกถ่ายทอดไปสู่คนนอกเครือข่าย โดยไม่ได้รับการกลั่นกรองจากเครือข่ายก่อน เช่นการถูกลอกเลียนแบบงานวิจัย และยังมีด้านผลประโยชน์ที่ชัดเจน การที่คนจะตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มในเครือข่าย จะต้องมั่นใจว่าจะได้ประโยชน์อย่างไร และคุ้มค่าหรือไม่ ในส่วนของผู้ควบคุมดูแลเครือข่าย แม้ว่าแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันจะเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการก็ตาม ยังคงต้องมีเจ้าภาพ

ที่คอยกลั่นกรอง ประวัติ ความเชี่ยวชาญ ที่สามารถพิสูจน์ตัวตนของสมาชิกได้ ว่าไม่เป็นสมาชิกที่ หลอกลวงและเข้ามาหาผลประโยชน์ ขยายความต่อเพื่อความเข้าใจ ผู้ควบคุมดูแลเครือข่ายต้อง กำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติไปในทางเดียวกัน และอาจมีความสับสนในด้านของ ลิขสิทธิ์ที่เครือข่ายจะต้องวางกรอบให้ชัดเจนลิขสิทธิ์เป็นของใคร เช่นอาจารย์ท่านหนึ่งได้ Live ห้องเรียนของตน สิทธิ์ในไฟล์นั้นจะเป็นอาจารย์ท่านนั้นหรือของเครือข่าย

3.3 ผลประโยชน์ที่ท่านต้องการได้รับการแบ่งปันของท่านมีอะไรบ้าง

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับการแบ่งปันคือการ สร้างสายสัมพันธ์มากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาได้แก่ทักษะไปพัฒนาตนเอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และความรู้จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปัน**สรุปตามฐานะความ เกี่ยวข้องได้ดังนี้ กลุ่มคณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยการสร้าง สายสัมพันธ์เป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกต้องการได้รับมากที่สุด ถัดมาคือเงิน ผลงาน ความสุขจากการ ช่วยเหลือเครือข่าย ความรู้และทักษะไปพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าเกียรติบัตร (Certificate) น่าจะสำคัญกับสมาชิกบางท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่าย หากเครือข่ายสามารถ ออกเกียรติบัตรให้ได้ก็จะเป็นแรงจูงใจ นอกจากนี้บางครั้งการเข้ามาช่วยในโครงการต่าง ๆ ก็ทำเพราะ ได้พบปะเพื่อนฝูง หรือการได้รับปฏิริยาดีด้านบวกจากผู้รับการแบ่งปัน เช่น ไปเป็นวิทยากรให้แล้วคน ฟังตาลูกกวาด มีความ Feel Good Recognition บางอย่าง รู้สึกมีคุณค่าที่ได้มา

ในส่วนของนิสิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการสร้างสายสัมพันธ์เป็น ผลประโยชน์ที่สมาชิกต้องการได้รับมากที่สุด ในส่วนของศิษย์เก่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า **การสร้างสายสัมพันธ์เป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกต้องการได้รับมากที่สุด** ถัดมาคือการรักษา ความสัมพันธ์ สุดท้ายในส่วนของบุคคลทั่วไปส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า **ทักษะไปพัฒนาตนเอง เป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกต้องการได้รับมากที่สุด** ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีกหลายท่านมีความคิดเห็นไป ในเชิงการเสียสละว่า ถ้าเอาตัวเองเข้าไปอยู่ในเครือข่ายไหน ก็ยินดีที่จะช่วยเหลือในทุกรูปแบบที่ทำได้ การได้เห็นเครือข่ายเข้มแข็งขึ้นทำให้ตนพอใจแล้ว

3.4 ท่านคิดว่ามีวิธีการใดในการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน มาใช้ในเครือข่ายวาทนitech

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดที่จะลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในเครือข่ายวาทนิเทศด้วยวิธีการตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่ายมากที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36

การอธิบายแนวคิดให้เกิดความเข้าใจและการตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่ายจะช่วยบรรเทาปัญหาในส่วนของความกังวลว่าจะมีวาระซ่อนเร้นเชิงพาณิชย์ หากเครือข่ายมีความชัดเจนว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ ก็จะไม่เกิดปัญหาเหล่านั้น นอกจากนี้จะเป็นงานหนักของผู้ดูแลเว็บไซต์ที่ต้องดูแลสมาชิกเครือข่ายให้ทั่วถึง และต้องจัดการระบบให้รัดกุม มีระบบแจ้งปัญหาเพื่อให้ผู้ดูแลเข้าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกแต่ละคน

อีกวิธีหนึ่งก็คือการคัดกรองสมาชิกใหม่ เพื่อที่จะไม่ให้บุคคลภายนอกที่ต้องการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่สอดคล้องกับเครือข่ายเข้ามา อาจจะมีเก็บเงินค่าสมาชิกเพื่อคัดกรองในระดับหนึ่ง ในเรื่องของการสร้างความเชื่อใจให้หมู่สมาชิกต่อกันและกัน สามารถทำได้โดยการจัดงานกระชับความสัมพันธ์ในชีวิตจริง ให้สมาชิกเครือข่ายได้รู้จักกัน ก็จะเกิดความไว้วางใจกัน ในการแบ่งปันหรือการร่วมงานกันในอนาคต

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อการแบ่งปัน และเพื่อค้นหาเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ รวมไปถึงปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 คน โดยกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งมีคุณสมบัติคือเป็นสมาชิกของเครือข่ายวาทนิเทศ เป็นผู้ที่ยังคงสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศท่านอื่น และเป็นผู้ที่ตอบรับการทำแบบสำรวจประชากร โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย คณาจารย์ที่สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวาทนิเทศ นิสิตปัจจุบันในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวาทวิทยา/วาทนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบุคคลทั่วไปที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทนิเทศและเข้าร่วมกิจกรรมของภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งในการวิจัยผู้วิจัยพบว่ามี ความคาบเกี่ยวในฐานะของสมาชิกเครือข่ายที่บางคนจะเป็นมากกว่า 1 ฐานะ แต่ผู้วิจัยได้พยายามจำแนกให้เหลือเพียงคนละ 1 ฐานะเท่านั้นโดยวิเคราะห์จากฐานะที่ส่งผลมากกว่าของกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคล สำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลถึงความคิดเห็น การยอมรับ และความคิดต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชศาสตร์ จำนวน 33 คน พบว่ามีข้อมูลทางสถิติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. **ฐานะในเครือข่าย** : คณาจารย์และนักวิชาการ จำนวน 8 คน ฐานะนิสิตปัจจุบัน 7 คน ฐานะศิษย์เก่า 13 คน และฐานะบุคคลทั่วไป 5 คน

2. **เพศ** : เป็นหญิง 19 คน และเป็นชาย 14 คน

3. **อายุ** : อยู่ในช่วง 26 – 30 ปี มากที่สุดคือ 9 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 36 – 40 ปี มี 8 คน ถัดมาคือช่วงอายุ 21 – 25 ปี และช่วงอายุ 31 – 35 ปี ซึ่งมีจำนวน 6 คนเท่ากัน และสุดท้ายน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป มี 4 คน

4. **ระดับการศึกษา** : ปริญญาโทคือระดับการศึกษาที่มากที่สุด คือ 20 คน รองลงมาคือปริญญาเอก 9 คน และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาตรี 4 คน

5. **อาชีพ** : อาจารย์หรือนักวิชาการคือกลุ่มที่มากที่สุด จำนวน 13 คน รองลงมาคือ นิสิต / นักศึกษา จำนวน 10 คน ถัดมาคือพนักงานในองค์กร 6 คน และน้อยที่สุดได้แก่การรับจ้างอิสระ จำนวน 4 คน

6. **จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน** : กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุดถึง 23 คน รองลงมาคือ เชียงใหม่ และนนทบุรี จังหวัดละ 2 คน และสุดท้ายคือจังหวัดละ 1 คน ได้แก่ สมุทรสงคราม พัทลุง อุบลราชธานี และนนทบุรี รวมถึงมีกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ 1 คน

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้น อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชศาสตร์ ส่วนใหญ่คือ ศิษย์เก่า เพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท มีอาชีพเป็นอาจารย์หรือนักวิชาการ และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

โดยจากภาพรวมของข้อมูลทั่วไปทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด อาจสามารถวิเคราะห์ภาพรวมนี้แยกตามฐานะได้ ดังนี้

1. **คณาจารย์และนักวิชาการ** : ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 31 ปีขึ้นไป เรียนระดับปริญญาเอก ประกอบอาชีพอาจารย์ / นักวิชาการ และมักจะอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

2. **นิสิต** : เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี เรียนระดับปริญญาโท เป็นนิสิต / นักศึกษา และมักจะอาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

3. **ศิษย์เก่า** : เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุจะอยู่ในช่วง 36 – 40 ปี เรียนระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่เป็นพนักงานในองค์กร และมักจะอาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

4. **บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง** : เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุจะอยู่ในช่วง 26 – 35 ปี ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ / นักวิชาการ และมักจะอาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

หลังจากสรุปผลภาพรวมของข้อมูลทั่วไปทางประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลำดับต่อไปผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยเรียงตามลำดับปัญหามาวิจัย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเรียงลำดับตามปัญหามาวิจัย

ปัญหามาวิจัยข้อที่ 1 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปันเป็นอย่างไรบ้าง

การศึกษานี้ พบว่าด้านความคิดเห็นของสมาชิกเครือข่ายต่อเครือข่ายวาทนิเทศที่มากที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ มีความเคลื่อนไหวที่ไม่สม่ำเสมอ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเช่นนั้นถึง 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.51 รองลงมาคือเครือข่ายวาทนิเทศยังเป็นที่รู้จักอยู่ในวงแคบ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเช่นนั้นถึง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ทางด้านวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายวาทนิเทศที่มากที่สุด คือ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร โดยมีกลุ่มตัวอย่างมากถึง 30 คนมีวัตถุประสงค์เช่นนั้น คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์เช่นนั้นถึง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมควรในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศในทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพนั้น มีกลุ่มตัวอย่างเห็นควรที่จะพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพมากที่สุดถึง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 ซึ่งความคิดเห็นอื่นนั้น มีจำนวนความเห็นเฉลี่ยเพียง 9.09 เท่านั้น สุดท้ายคือวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้น มีกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นว่าเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกมากถึง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 โดยวัตถุประสงค์อื่นมีกลุ่มตัวอย่างคิดเช่นนั้นถ่วงเฉลี่ยกันไป และสุดท้ายในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของคนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด คือ ประสบการณ์ รองลงมา คือ ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 69.70 และ 60.61 ตามลำดับ ทางด้านทรัพยากร / ศักยภาพ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ จำนวน 33 คน พบว่ามีเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถเพื่อการแบ่งปัน ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

โดยจากข้อมูลข้างต้น อาจสามารถสรุปภาพรวมนี้แยกตามฐานะได้ ดังนี้

1. **คณาจารย์และนักวิชาการ** : มีความคิดเห็นต่อเครือข่ายวาทนิเทศในปัจจุบันมากที่สุด คือ มีความเคลื่อนไหวที่ไม่สม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร มีความเห็นว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกมากที่สุด ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของตนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด คือ ความรู้ และประสบการณ์

2. **นิสิต** : มีความคิดเห็นต่อเครือข่ายวาทนิเทศในปัจจุบันมากที่สุด คือ รู้จักอยู่ในวงแคบ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร มีความเห็นว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้สมาชิก ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของตนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด คือ แรงงาน

3. **ศิษย์เก่า** : มีความคิดเห็นต่อเครือข่ายวาทนิเทศในปัจจุบันมากที่สุด คือ มีความเคลื่อนไหวที่ไม่สม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ มีความเห็นว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิก ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของตนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด คือ ประสบการณ์

4. **บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง** : มีความคิดเห็นต่อเครือข่ายวาทนิเทศในปัจจุบันมากที่สุด คือ รู้จักอยู่ในวงแคบ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร มีความเห็นว่าสมควรพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และเพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์สาขามากเท่ากัน ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถของตนที่พร้อมจะแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด คือ ประสบการณ์

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่าย วาทนิเทศเป็นอย่างไร

การศึกษา ในส่วนของเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศที่สมาชิกเครือข่ายต้องการ พบว่ามีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ทางด้านกิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา มีกลุ่มตัวอย่างเห็นควรมากที่สุดถึง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ซึ่งความเห็นอื่น ๆ มีจำนวนเล็กน้อยเฉลี่ยกันไป ในส่วนของกิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดอบรม มีกลุ่มตัวอย่างเห็นควรมากถึง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 ซึ่งความเห็นอื่น ๆ มีจำนวนเฉลี่ยปานกลางถึงน้อย ต่อมาในส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด ได้แก่ งานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ มีกลุ่มตัวอย่างเห็นควรมากที่สุดถึง 16 คน รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์เครือข่าย มีกลุ่มตัวอย่างเห็นควร 13 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 และ 39.39 ตามลำดับ ต่อมาการรู้จักคำว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน มีกลุ่มตัวอย่างไม่รู้จักมากที่สุด 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ทางด้านการมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างมองเห็นประโยชน์ในระดับปานกลางเป็นจำนวนมากที่สุดมี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามองเห็นประโยชน์ในระดับมาก มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่มากที่สุด คือ ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 87.87 ซึ่งถือว่ามากกว่าความสามารถอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ในส่วนต่อมาอย่างทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน กลุ่มตัวอย่างเห็นพ้องต้องกันว่าอยากให้มีความสามารถเฉพาะตัวและงานในจำนวนเท่ากัน มีกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันถึง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 มีเพียง 1 คนเท่านั้นที่เห็นว่าอยากให้มีความสามารถเฉพาะทาง ต่อมาทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่กลุ่มตัวอย่างอยากให้นำมาใช้ที่สุด คือ ข้อมูลส่วนบุคคลและผลงาน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ซึ่งอย่างอื่นนั้นมีจำนวนเฉลี่ยเท่ากัน และความสามารถที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน มากที่สุด คือ ความรู้ รองลงมา คือ ประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 63.64 และ 51.52 ตามลำดับ ในส่วนของรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีมากที่สุด ได้แก่ บทควมวิชาการ รองลงมา ได้แก่ การจับคู่คนกับงาน คิดเป็นร้อยละ 72.72 และ 60.60 ตามลำดับ สุดท้ายคือ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน มีกลุ่ม

ตัวอย่างสนใจถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 และสนใจแล้วแต่กิจกรรมมีจำนวนรองลงมาจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45

โดยจากข้อมูลข้างต้น อาจสามารถสรุปภาพรวมนี้แยกตามฐานะได้ ดังนี้

1. **คณาจารย์และนักวิชาการ** : เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา ถัดมา กิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดอบรม กิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด คือ ให้ความรู้ทางวาณิชศึกษากับบุคคลภายนอก คณาจารย์ และนักวิชาการส่วนใหญ่รู้จักคำว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน โดยมีความเข้าใจเป็นอย่างดี และไม่แน่ใจในความหมายในจำนวนเท่ากัน การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายของคณาจารย์และนักวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่คณาจารย์และนักวิชาการอยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่มากที่สุด คือ ความรู้ ต่อมาส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน คือ อยากให้มีความสามารถเฉพาะตัวและงานในจำนวนเท่ากัน ถัดไปในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่คณาจารย์และนักวิชาการอยากให้นำมาใช้ที่สุด คือ ข้อมูลส่วนบุคคลและผลงาน ทางด้านทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน มากที่สุด คือ ความรู้ รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีมากที่สุด ได้แก่ บทความวิชาการ สุดท้ายคือ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน คณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

2. **นิสิต** : เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา ถัดมากิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดอบรม กิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด คือ งานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ และให้ความรู้ทางวาณิชศึกษากับบุคคลภายนอก นิสิตส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สามารถบอกได้ ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่นิสิตอยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่

มากที่สุด คือ ความรู้ ต่อมาส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน คือ อยากให้มีขีดความสามารถเฉพาะตัวและงานในจำนวนเท่ากัน ทางด้านทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน มากที่สุด คือ ความรู้ รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีมากที่สุด ได้แก่ บทความวิชาการ สุดท้ายคือ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน นิสิตส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

3. **ศิษย์เก่า :** เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดงานประชุมวิชาการ / เสวนา / สัมมนา ถัดมากิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดอบรม และแนะนำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขา กิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด คือ งานเลี้ยง พบปะ สังสรรค์ ศิษย์เก่าส่วนใหญ่ไม่รู้จุกจิกว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายของศิษย์เก่าอยู่ในระดับมาก และไม่สามารถบอกได้ ส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่ศิษย์เก่าอยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่มากที่สุด คือ ความรู้ ต่อมาส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน คือ อยากให้มีการแบ่งปันความสามารถเฉพาะตัวและงานในจำนวนเท่ากัน ถัดไปในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่ศิษย์เก่าอยากให้นำมาใช้ที่สุด คือ ข้อมูลส่วนบุคคลและผลงาน ทางด้านทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน มากที่สุด คือ ความรู้ รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีมากที่สุด ได้แก่ บทความวิชาการ สุดท้ายคือ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ศิษย์เก่าส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมแล้วแต่กิจกรรม

4. **บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง :** เห็นว่ากิจกรรมทางวิชาการที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ เผยแพร่สื่อที่มีความรู้และเข้าใจง่าย และการให้คำปรึกษาต่อบุคคลที่สนใจ ถัดมากิจกรรมทางวิชาชีพที่เครือข่ายควรจัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ จัดอบรม กิจกรรมอื่น ๆ ที่เครือข่ายควรจัด คือ ให้ความรู้ทางวาทีนเทศกับบุคคลภายนอก บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องไม่มีใครรู้จุกจิกว่าเศรษฐกิจแบ่งปัน การมองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายของบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของ

ทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องอยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่มากที่สุด คือ ความรู้ ต่อมาส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน คือ อยากให้มีความสามารถเฉพาะตัวและงานในจำนวนเท่ากัน ถัดไปในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมี ความคิด และทุนทรัพย์ อย่างละ 1 คน ทางด้านทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่ต้องการให้สมาชิกเครือข่ายรายอื่นแบ่งปันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน มากที่สุด คือ ความรู้ ความชำนาญในด้านต่างๆ และเปิดคอร์สอบรม รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันที่อยากให้มีมากที่สุด ได้แก่ การทำฐานข้อมูล สุดท้ายคือ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศมีอะไรบ้าง

การศึกษา ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ พบว่ามีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน ตัดสินใจเข้าร่วม เพราะความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมา เข้าร่วม เพราะความน่าสนใจของกิจกรรม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาทนิเทศ ที่มากที่สุด ได้แก่ การมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนถึง 11 คนกังวลเรื่องนี้ ทางด้านผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับจากการแบ่งปันของตนเอง มีกลุ่มตัวอย่างต้องการสร้างสายสัมพันธ์มากที่สุดถึง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 ในขณะที่ผลประโยชน์อย่างอื่นมีจำนวนเฉลี่ย ๆ กันไป สุดท้ายวิธีป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น มีกลุ่มตัวอย่าง 12 คน เห็นว่าการตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่าย เป็นวิธีลดความกังวลและป้องกันปัญหา

โดยจากข้อมูลข้างต้น อาจสามารถสรุปภาพรวมนี้แยกตามฐานะได้ ดังนี้

1. **คณาจารย์และนักวิชาการ** : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของคณาจารย์และนักวิชาการ คือ ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์ และความสนใจร่วมหรือการมีเป้าหมายร่วม ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการ

นำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาณิชเทศ คณาจารย์และนักวิชาการรู้สึกว่ามีผลกระทบมากที่สุด คือ การมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์ ในส่วนผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปันของตนเอง คณาจารย์และนักวิชาการต้องการสร้างสายสัมพันธ์มากที่สุด สุดท้ายวิธีป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น คณาจารย์และนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า คือการตั้งกฎและกติการ่วมกัน รวมไปถึงการจัดการของผู้ดูแลเว็บแอปพลิเคชัน

2. **นิสิต** : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของนิสิต คือ ความน่าสนใจของกิจกรรม ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางลบต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาณิชเทศ ส่วนใหญ่นิสิตไม่มีความกังวล ในส่วนผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปันของตนเอง นิสิตต้องการสร้างสายสัมพันธ์มากที่สุด สุดท้ายวิธีป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น นิสิตส่วนใหญ่ในจำนวนเท่ากันเห็นว่า การตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่าย การดูแลของผู้ดูแลเว็บไซต์ และการคัดกรองสมาชิกใหม่ของเครือข่าย เป็นวิธีป้องกัน

3. **ศิษย์เก่า** : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของศิษย์เก่า คือ ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์ ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางลบต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาณิชเทศ ที่ศิษย์เก่ากังวลมากที่สุด คือ ความปลอดภัยในด้านข้อมูล ในส่วนผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปันของตนเอง ศิษย์เก่าต้องการสร้างสายสัมพันธ์มากที่สุด สุดท้ายวิธีลดความกังวลและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ศิษย์เก่าส่วนใหญ่เห็นว่า ควรตั้งกฎและกติกาของเครือข่าย

4. **บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง** : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง คือ ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์และความน่าสนใจของกิจกรรม ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางลบต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่ายวาณิชเทศที่บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกังวลมากที่สุด คือ การมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การไม่รู้จักสมาชิกคนอื่นดี รู้สึกไม่ไว้วางใจ ในส่วนผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับการแบ่งปันของตนเอง บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องต้องการทักษะไปพัฒนาตนเองมากที่สุด สุดท้ายวิธีลดความกังวลและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ในจำนวนเท่ากันเห็นว่า การตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่ายเป็นวิธีป้องกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ” ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายตามการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

- เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ เพื่อการแบ่งปัน
- เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ
- ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของ

สมาชิกในเครือข่ายวาทนิเทศ

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. ฐานะความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศ

จากการศึกษาขอบเขตประชากรวิจัยครั้งนี้ พบว่ามี ตัวอย่างนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้มีแนวโน้มจะเป็นสมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่มฐานะ คือ คณาจารย์และนักวิชาการในศาสตร์สาขาวาทนิเทศ มีจำนวน 8 คน นิสิต ในศาสตร์สาขาวาทนิเทศ มีจำนวน 7 คน ศิษย์เก่าในศาสตร์สาขาวาทนิเทศ มีจำนวน 13 คน และบุคคลทั่วไปที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทนิเทศมีจำนวน 5 คน ในการสำรวจนั้นผู้วิจัยพบว่ามี กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในหลายฐานะ แต่ผู้วิจัยจะเลือกฐานะหลักมาเพียงฐานะเดียว กลุ่มที่มีแนวโน้มจะมีจำนวนมากที่สุดและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือกลุ่มของศิษย์เก่า ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด และกลุ่มศิษย์เก่านี้จะคงสถานะศิษย์เก่าไว้อยู่ ในขณะที่กลุ่มของศิษย์ปัจจุบัน จะกลายเป็นกลุ่มของศิษย์เก่าในอนาคต และตัวกลุ่มศิษย์ปัจจุบันคือกลุ่มที่จะเป็นกำลังสำคัญในการช่วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เครือข่าย และเป็นหนึ่งในเป้าหมายของเครือข่ายที่จะเพิ่มจำนวนของศิษย์ปัจจุบัน เพราะจำนวนของศิษย์ปัจจุบันจะสะท้อนจำนวนผู้ที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทนิเทศอย่างจริงจัง ส่วนในกลุ่มของคณาจารย์และนักวิชาการนั้น มักจะเป็นผู้จัดโครงการต่าง ๆ หรือเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการจัด และสุดท้ายกลุ่มของบุคคลทั่วไปที่สนใจ คือผู้ที่เข้ามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายสำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้คือบุคคลทั่วไปที่เคยร่วมโครงการอบรมทางวาทนิเทศ

2. อายุ

ในส่วนของอายุนั้น จากการสำรวจเบื้องต้นสมาชิกจะมีอายุอยู่ในช่วง 21 – 60 ปีเท่านั้น เนื่องจากกลุ่มศิษย์ปัจจุบันคือกลุ่มที่มีจำกัด และจะเปลี่ยนสถานะในอนาคต ทำให้ช่วงอายุที่เป็นไปได้ เฉพาะศิษย์ปัจจุบัน ซึ่งก็คือ 21 – 25 ปี มีจำนวนเพียง 6 คน ในขณะที่ช่วงอายุ 26 – 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด และช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือช่วง 41 ปีขึ้นไป

3. เพศ

ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างมีเพศหญิงจำนวนมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.58 ต่อร้อยละ 42.42 ซึ่งถือเป็นความแตกต่างที่มีความใกล้เคียงกัน จุดนี้สะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงล้วนให้ความสนใจในศาสตร์สาขาวาทนิเทศ ที่น่าสนใจคือ อัตราส่วนที่ต่างกันมากของบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นสมาชิกเครือข่าย คือผู้หญิง 4 คน และผู้ชาย 1 คน จุดนี้อาจแสดงถึงว่าในส่วน of บุคคลทั่วไป เพศหญิงมักจะสนใจในศาสตร์วาทนิเทศมากกว่าผู้ชาย หรืออาจเป็นไปได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยเกินกว่าจะหาข้อสรุปได้

4. ระดับการศึกษา

ผลการสำรวจระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาทนิเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีระดับศึกษาในระดับปริญญาโท มากที่สุด รองลงมาคือปริญญาเอก และน้อยที่สุดคือปริญญาตรี สาเหตุที่มีระดับปริญญาตรีน้อยที่สุดเนื่องจากว่า สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศในกลุ่มของศิษย์เก่านั้น จะมีทั้งระดับปริญญาตรี และ ปริญญาโท ซึ่งสมาชิกในระดับปริญญาโท จะมีจำนวนมากกว่า เนื่องจากจะมีผู้ที่ศึกษาสาขาอื่นที่สนใจในวาทนิเทศ มาสมัครเรียน ส่วนในกลุ่มของคณาจารย์และนักวิชาการนั้นล้วนแต่สำเร็จการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป ในส่วนนี้กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า วาทนิเทศควรเป็นสาขาวิชาในปริญญาโทเท่านั้น เพราะเป็นทักษะที่จะเสริมชีวิต การเป็นภาควิชาในปริญญาตรีจะทำให้ลำบากในการหางาน

5. อาชีพ

ผลการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในด้านอาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการ รองลงมาคือเป็นนิสิตหรือนักศึกษา ถัดมาคือเป็นพนักงานในองค์กรและสุดท้ายคืออาชีพรับจ้างอิสระ เหตุผลที่อาชีพอาจารย์หรือนักวิชาการ และนิสิตหรือนักศึกษามีจำนวนมากเพราะกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มฐานะคือคณาจารย์ / นักวิชาการ และ นิสิต ซึ่งเป็นกลุ่มยังมีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายวาทนิเทศโดยตรงในเรื่องของการศึกษาและการทำงานทางวิชาการ ในส่วนของอาชีพทางวาทนิเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า วาทนิเทศ มีวิชาชีพที่เป็นวิชาชีพเฉพาะค่อนข้าง

น้อย และอาชีพที่ควรจะเป็นอาชีพเฉพาะของวาณิชเทศก็ได้รับการจัดเป็นอาชีพเฉพาะของสายวิชาอื่นที่ชัดเจนกว่า เช่น ตำแหน่งทรัพยากรมนุษย์ กลายเป็นอาชีพของทางสายมนุษยศาสตร์ ทั้ง ๆ ที่เป็นอาชีพที่ต้องการทักษะทางวาณิชเทศ

6. จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการกระจุกตัวอยู่ที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลถึง 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 78.79 อันเป็นผลมาจากศูนย์รวมของเครือข่ายวาณิชเทศในปัจจุบันคือ ภาควิชาวาณิชเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถานที่เดียวในประเทศไทยที่มีการเรียนการสอนอย่างจริงจังในศาสตร์สาขาวาณิชเทศ ดังนั้นศิษย์ปัจจุบัน รวมไปถึงคณาจารย์ส่วนใหญ่ จะกระจุกตัวอยู่ในบริเวณนี้ รวมไปถึงการเป็นศูนย์กลางของอาชีพทั้งหลายของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง และการกระจุกตัวนี้เองก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาของบุคคลที่อยู่ห่างไกล

หลังจากได้อภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพทางวาณิชเทศแล้ว ลำดับต่อไปผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาดูโดยเรียงลำดับวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชเทศ เพื่อการแบ่งปัน

การนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาปรับใช้ในเครือข่ายวาณิชเทศ การเข้าใจเป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชเทศ เป็นสิ่งที่ต้องทำการศึกษาเพื่อวางโครงสร้างทิศทางที่จะนำเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้และออกแบบเศรษฐกิจแบ่งปันให้ตอบโจทย์สมาชิกในเครือข่ายให้ได้มากที่สุดซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ดังจะเห็นได้ว่าเหตุผลหลักที่ทำให้เครือข่ายเกิดขึ้นก็คือการที่สมาชิกในเครือข่ายได้ประโยชน์ที่ตนต้องการ จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการติดตามข้อมูลข่าวสาร และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ดังนั้นในการออกแบบเศรษฐกิจแบ่งปันสำหรับเครือข่ายวาณิชเทศจึงควรมีผู้ดูแลระบบที่อัปเดตข้อมูลข่าวสารอยู่เป็นประจำ รวมถึงจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดการตอบโต้ การเสนอความคิดเห็นระหว่างสมาชิก

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าควรจะพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ นั้นหมายความว่า กลุ่มตัวอย่างมีอุดมการณ์เดียวกัน และหากมีกิจกรรมใดที่จะช่วยพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศได้ กลุ่มตัวอย่างก็พร้อมที่จะเข้าร่วม โดยวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเครือข่ายวาทนิเทศที่สร้างขึ้นนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเครือข่ายควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกแลกเปลี่ยนความ และ ประสบการณ์ต่อกันละกันมากที่สุด จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างในรูปของปัจเจกต้องการให้เครือข่ายมี เป้าหมายที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับเป้าหมายของกลุ่มตัวอย่างเอง รองลงมาคือเพื่อเป็นแหล่งให้ ความรู้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ รวมไปถึงเพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ศาสตร์สาขาในส่วนนี้ คือความต้องการในการขยายเครือข่ายออกไป และเป้าหมายของเครือข่ายสุดท้ายเพื่อสร้างสาย สัมพันธ์ภายในศาสตร์สาขา ไม่ใช่เมื่อจบกิจกรรมใด ๆ ไป เช่นเรียนจบ ก็แยกย้ายไปและไม่กลับมาอีก เลย นี่เป็นอีกหนึ่งเหตุผลหลักคือการรวมผู้เกี่ยวข้องให้มาช่วยกันเสริมสร้างศาสตร์สาขา และ เป้าหมายในปัจเจกคือเสริมสร้างสายสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก

2. เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิเทศ

กิจกรรมทางวิชาการที่สมาชิกเครือข่ายเห็นว่าควรจัดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเครือข่าย คือ การจัดงานประชุมวิชาการ การจัดเสวนารวมไปถึงการจัดสัมมนามากที่สุด นอกจากนี้เนื่องจาก บทควมวิชาการในปัจจุบันมีความเข้าใจยาก รองลงมาคือการทำคำปรึกษาแก่บุคคลที่สนใจเพื่อขยาย ฐานเครือข่าย สมาชิกเครือข่ายจำนวนหนึ่งอยากให้มีการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ วาทนิเทศแบบเข้าใจง่าย เพื่อเข้าถึงบุคคลทั่วไป เช่น พูดต่อหน้าคนเยอะ ๆ อย่างไม่ตื่นเต้น สิ่งที กลุ่มตัวอย่างเสนอแล้วแต่เป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าจะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง หรือไม่ก็จะเกิด ประโยชน์ต่อเครือข่าย

ในด้านของกิจกรรมทางวิชาชีพนั้น สมาชิกเครือข่ายส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดอบรม (Workshop) ให้ทั้งสมาชิกเครือข่ายและบุคคลภายนอก มากที่สุด นอกจากนี้ควรเชิญบุคคลในศาสตร์ สาขาที่ประสบความสำเร็จมาพูด ควรมีการแนะนำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขา รวมถึงการจัดเวที ให้สมาชิกเครือข่ายและบุคคลทั่วไปได้แสดงความสามารถ ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างนั้นเห็นว่าการ ฝึกอบรมถือเป็นผลผลิต (Product) ของเครือข่ายที่บุคคลภายนอกสนใจและมีความต้องการสูง จึง ควรชูจุดนี้ขึ้นมา

ส่วนกิจกรรมนอกเหนือ จากกิจกรรมวิชาการและวิชาชีพนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรจัดงาน เลี้ยง พบปะ สังสรรค์ เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายได้รู้จักกันและกระชับความสัมพันธ์ เพราะปัจจุบันแทบ

จะไม่รู้เลยว่าใครเป็นสมาชิกเครือข่ายบ้าง นอกจากนี้ยังควรประชาสัมพันธ์เครือข่ายอย่างจริงจัง และให้ความรู้ทางวาทีเทศแก่บุคคลภายนอก และที่ขาดไม่ได้คือการประชุมเพื่อพัฒนาเครือข่าย เพื่อให้สมาชิกได้รวมตัวกันระดมความคิดว่าเครือข่ายจะเป็นอย่างไรต่อไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำว่าเศรษฐกิจแบ่งปันแบ่งปันมาก่อน และเมื่ออธิบาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองเห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจแบ่งปันในระดับปานกลาง จำนวน 11 คน ระดับมาก 10 คน และยังไม่สามารถบอกได้ 8 คน เพราะยังนึกภาพไม่ออกว่าจะออกมาในรูปแบบใด

ในด้านของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเห็นว่าควรแบ่งปันความรู้ เพราะความรู้ของแต่ละบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าควรแบ่งปันในเรื่องของความร่วมมือ ข่าวสารทางวิชาการ งานวิจัยที่น่าสนใจ และความชำนาญ

ในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรแบ่งปันในเรื่องของความสามารถเฉพาะตัวทางวิชาชีพ และงาน (Job) นอกจากนี้คือความสามารถเฉพาะทางเช่น ความสามารถในการเขียนโปรแกรม ที่อาจจะไม่ถึงขั้นเป็นความชำนาญ แต่เป็นสิ่งที่สามารถทำได้

ในส่วนของทรัพยากร / ศักยภาพ และความสามารถที่อยากให้นำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลและผลงาน รวมไปถึง ความคิด (Idea) ทุนทรัพย์และสิ่งของ

ในมุมมองของการเป็นผู้ให้ นั้น กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลว่า ตนมีประสบการณ์ มาแบ่งปันให้เครือข่ายมากที่สุด รองลงมาคือความรู้ นอกจากนี้ยังมีทักษะเฉพาะทาง ความชำนาญในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงแรงงาน ที่นำมาแบ่งปันได้ แต่ในเรื่องของสิ่งของนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งให้ความคิดเห็นว่าไม่สามารถบอกได้ว่าแบ่งปันอะไรได้บ้าง ต้องดูแล้วแต่กรณีไป เมื่อมีผู้มาขอให้แบ่งปันสิ่งหนึ่ง จึงจะมาดูทรัพยากรของตนเองว่าสามารถแบ่งปันได้หรือไม่ แล้วจึงค่อยตัดสินใจ

ในการแบ่งปันแต่ละครั้งนั้น ผู้แบ่งปันย่อมคาดหวังอะไรบางอย่างต่อการแบ่งปัน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่มาทำให้ผู้แบ่งปันเกิดความพึงพอใจ (Utility) ที่มากขึ้น ซึ่งสิ่งนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ผลตอบแทนที่ตนต้องการได้จากการแบ่งปันนั้นคือ การสร้างสัมพันธ์ (Connection) เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะไปพัฒนาตนเอง นอกจากนั้น

คือ ความรู้ ความสุขจากการได้ช่วยเหลือเครือข่าย เงิน ผลงาน การรักษาความสัมพันธ์ การยอมรับ การหวังจะได้รับความช่วยเหลือตอบแทน คำติชม เป็นต้น

ส่วนในฐานะที่เป็นผู้รับ กลุ่มตัวอย่างมักอยากให้สมาชิกเครือข่ายท่านอื่นแบ่งปันในสิ่งที่ตนเองไม่มี เช่น กลุ่มตัวอย่างที่ทำงานลูกค้าสัมพันธ์ จะไม่อยากได้สายสัมพันธ์ (Connection) ในการทำงาน จากเครือข่าย เนื่องจากตนเองมีสายสัมพันธ์ในสายงานของตนอยู่แล้ว โดยภาพรวมแล้วสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างอยากให้สมาชิกท่านอื่นแบ่งปันมากที่สุดคือความรู้ รองลงมาคือประสบการณ์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่แต่ละคนมีไม่เหมือนกัน

ในการแบ่งปันทรัพยากรอย่างหนึ่งนั้นสามารถมีได้หลายรูปแบบเช่น การแบ่งปันความรู้ สามารถเป็นไปในทางของ การพูดคุย การเขียน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยส่วนใหญ่คิดว่ารูปแบบของกิจกรรมการแบ่งปันที่อยากให้มีคือ บทความวิชาการ รองลงมาคือการจับคู่คนกับงาน รวมไปถึงการทำฐานข้อมูล นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังอยากให้มีการใช้เศรษฐกิจแบ่งปันในแต่ละโครงการ เช่น โครงการ A ต้องการ ห้องประชุม 1 ห้อง วิทยากรด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 1 ท่าน ผู้ช่วยงานทั่วไป 3 คนมีเบี้ยเลี้ยงให้คนละ 300 บาท คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง และอื่น ๆ สมาชิกเครือข่ายก็จะมาคิดว่าตนเองสามารถแบ่งปันอะไรได้บ้าง

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการพัฒนาเครือข่าย และอีกครึ่งหนึ่งต้องพิจารณาแล้วแต่กิจกรรม

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันของสมาชิกในเครือข่ายวาทนิต

ตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory) กล่าวว่าคนเราจะเปรียบเทียบความเท่าเทียมระหว่างสิ่งที่เราให้ไปกับความสัมพันธ์และสิ่งที่เราได้จากความสัมพันธ์ เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกเครือข่ายจะตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง สมาชิกจะเปรียบเทียบสิ่งที่ตนเองให้ และสิ่งที่ตนเองได้รับว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ หรือเปรียบเสมือนต้นทุนและรายได้นั่นเอง หากได้กำไรคือรายได้มากกว่าต้นทุน สมาชิกก็จะตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม แต่ถ้ารายจ่ายมากกว่ารายได้หรือขาดทุน สมาชิกก็จะเมินเฉยกิจกรรมนั้นเสีย ซึ่งสิ่งที่ต้นทุน และสิ่งที่ป็นรายได้เหล่านี้คือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ซึ่งทั้งต้นทุนและรายได้ไม่ใช่วัดด้วยตัวเงิน แต่วัดเป็นความพึงพอใจ ตามทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory)

สำหรับงานวิจัยนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างนั้น ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด เพราะหากกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วม รวมถึงไม่เข้าใจในกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างจะรู้สึกว่าตนเองมีความเสี่ยงว่าสิ่งที่ได้รับจะไม่คุ้มค่างับสิ่งที่ต้องเสีย รองลงมาคือความน่าสนใจของกิจกรรม และความสนใจร่วมหรือการมีเป้าหมายร่วม กิจกรรมที่น่าสนใจคือกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเมื่อเข้าร่วมแล้วจะได้รับอะไรบางอย่างที่ตนต้องการ ความสอดคล้องของเป้าหมายของกิจกรรมกับเป้าหมายของตนจะทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าตนจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่ทำให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ได้ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลคือ ความสะดวกด้านเวลาและสถานที่ เพราะหากกิจกรรมเหล่านั้นมีเวลาและสถานที่ที่เฉพาะเจาะจง ผู้เข้าร่วมก็ต้องแบกรับต้นทุนการเดินทาง และต้นทุนด้านเวลา รวมไปถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสในการทำกิจกรรมอื่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็จะนำต้นทุนเหล่านี้ไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนจะได้รับ อีกปัจจัยหนึ่งคือ ตัวผู้จัดการกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นผู้กระทำการกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในรูปแบบของแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนั้นจะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจต่อการเข้าร่วม หากกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้จัดการกิจกรรมก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วม เพราะสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมคือความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น และต้นทุนของการปฏิเสธอาจจะเป็นระดับความสัมพันธ์ที่ลดลง ปัจจัยอีกประการคือ รูปแบบวิธีที่เข้าถึงได้ง่ายไม่ซับซ้อน เพราะการที่กลุ่มตัวอย่างจะเรียนรู้รูปแบบการทำงานของเว็บแพลตฟอร์มก็ต้องมีต้นทุนการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นเว็บแพลตฟอร์มควรมีรูปแบบที่เข้าถึงง่ายเพื่อให้ต้นทุนการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด

ในส่วนของความกังวลในการนำเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้นั้น คือความเสี่ยง ซึ่งเป็นต้นทุนของการนำเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างกังวลถึงการมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์ว่า การนำเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ จะทำให้วัตถุประสงค์ของเครือข่ายผิดเพี้ยนไป กลายเป็นกลุ่มขายของ การที่กลุ่มตัวอย่างกังวลเช่นนั้นเพราะ เมื่อเครือข่ายวาทินเทคมีเป้าหมายที่ผิดเพี้ยนไป ก็จะไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายของตนเองในการเข้าร่วมเครือข่ายได้ เพราะไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดต้องการเข้าร่วมเครือข่ายมาเพื่อซื้อขายสินค้า การมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์จะทำให้สมาชิกเครือข่ายวาทินเทคที่สนใจในศาสตร์สาขาวาทินเทคค่อย ๆ ปลีกตัวออกไป รองลงมาคือกังวลเรื่องความปลอดภัยด้านข้อมูล รวมไปถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นต้นทุนความเสี่ยงที่กลุ่มตัวอย่างต้องแบกรับ กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งกังวลว่าตนเองอาจถูกคุกคามจากผู้ร้ายอื่น เพราะไม่รู้จักสมาชิกรายอื่นดี จึงรู้สึกไม่ไว้วางใจในความสามารถ การทำงาน และลักษณะนิสัย

ความกังวลในข้างต้น กลุ่มตัวอย่างได้เสนอถึงแนวทางการแก้ไขคือ การตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่ายให้รัดกุม ผู้ดูแลเว็บไซต์จะต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพและรับงานที่หนักมาก มีระบบการแจ้งปัญหา โดยอาจจะมีการตั้งทีมงานเพื่อดูแลส่วนนี้โดยเฉพาะ ที่สำคัญคือต้องสร้างความสัมพันธ์ภายในเครือข่ายให้แน่นแฟ้นก่อนเพื่อให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และยังต้องมีการคัดกรองสมาชิกใหม่ของเครือข่าย ไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของเครือข่าย และสุดท้ายคือการสร้างความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน การจัดการเหล่านี้เพื่อสร้างให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเชื่อใจซึ่งกันและกัน การเพิ่มความเชื่อใจคือการลดความเสี่ยง หรือก็คือการลดต้นทุน ซึ่งการจัดการปัญหาเหล่านี้เป็นการแก้ไขปัญหาตามทฤษฎีลดความไม่แน่นอน (Uncertainty Reduction Theory) ที่ว่า มนุษย์ต้องการอยู่ในสถานการณ์ที่คิดว่าตนเองสามารถควบคุมและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นเมื่อมนุษย์ต้องพบกับความไม่แน่ใจ มนุษย์จะแสวงหาข้อมูลสารสนเทศจากกันและกันเพื่อลดความไม่แน่นอนนั้น หากเครือข่ายวาทนิเทศสามารถทำให้สมาชิกมีความไม่แน่นอนที่ลดลงโดยการให้ข้อมูลที่เพิ่มขึ้นในด้านความรู้เกี่ยวกับผู้อื่น (Knowledge of Others) สมาชิกก็จะรู้สึกวางใจยิ่งขึ้นเนื่องจากสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ หากร่วมแบ่งปันกับบุคคลกลุ่มนี้

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

1. ด้วยข้อจำกัดของเวลา งบประมาณการเดินทางและสถานที่ ทำให้ผู้วิจัยเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ไม่ทั่วถึง ในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้สื่อออนไลน์คือ Line และ เฟซบุ๊ก รวมไปถึงการโทรศัพท์ในการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้ครบทันตามเวลาที่กำหนด แต่การสัมภาษณ์ผ่านสื่อนี้จะทำให้ประสิทธิภาพในการสื่อสารลดลงกว่าการสัมภาษณ์แบบซึ่งหน้าเนื่องจากขาดการสังเกตอวัจนภาษา สำหรับการวิจัยในอนาคตผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจะสัมภาษณ์ในลักษณะของการสื่อสารแบบซึ่งหน้า และถ้าเป็นไปได้ควรจะเป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่เน้นการพัฒนา คำตอบของกลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งอาจสามารถจุดประกายความคิดของกลุ่มตัวอย่างท่านอื่น ๆ ได้

2. ฐานข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาวาทนิเทศนั้น ไม่มีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ ทำให้การหากกลุ่มตัวอย่างเป็นไปได้ยาก และไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคลูกโซ่ (Snowball) ในการค้นหากกลุ่มตัวอย่าง ในอนาคตเมื่อการสร้างเครือข่ายวาทนิเทศได้ดำเนินไปจนสามารถก่อตั้งเครือข่ายได้จริง ควรมีการทำฐานข้อมูลสมาชิกให้ครบถ้วนและเป็นระบบ

เพื่อที่ผู้ศึกษาวิจัยท่านอื่น ๆ จะสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศได้ต่อไป

3. กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ส่งผลให้การให้ข้อมูลเพื่อค้นหาว่าสมาชิกสามารถแบ่งปันทรัพยากรใดได้บ้าง จึงเป็นข้อจำกัด การศึกษาในอนาคตจึงควรมีตัวอย่างที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเห็นภาพ (Visualization) ได้ หรือทำเป็นระบบเว็บแอปพลิเคชันตัวอย่าง เพื่อกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจในการนำไปใช้ และสามารถตอบคำถามได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น

4. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพียงแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิเทศ ไม่ได้มีการทำเว็บแอปพลิเคชันขึ้นมา งานวิจัยนี้จะเกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีผู้นำผลวิจัยไปใช้ในการทำเว็บแอปพลิเคชันให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิเทศ

รายการอ้างอิง

- Berger, C. R., & Calabrese, R. J. (1975). Some explorations in initial interaction and beyond: Toward a developmental theory of interpersonal communication. *Human communication research, 1*(2), 99-112.
- Codagnone, C., & Martens, B. (2016). Scoping the Sharing Economy: Origins, Definitions, Impact and Regulatory Issues.
- Di Amato, A. (2016). Uber and the Sharing Economy. *Italian LJ, 2*, 177.
- Eckhardt, G. M., & Bardhi, F. (2015). The sharing economy isn't about sharing at all. *Harvard business review, 28*.
- Emerson, R. M. (1976). Social exchange theory. *Annual review of sociology, 2*(1), 335-362.
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human relations, 7*(2), 117-140.
- Fine, S. H. (1980). Toward a theory of segmentation by objectives in social marketing. *Journal of Consumer Research, 7*(1), 1-13.
- Heider, F. (1946). Attitudes and cognitive organization. *The Journal of psychology, 21*(1), 107-112.
- Homans, G. C. (1974). Social behavior: Its elementary forms.
- Kim, J., Yoon, Y., & Zo, H. (2015). *Why People Participate in the Sharing Economy: A Social Exchange Perspective*. Paper presented at the PACIS.
- Marshall, A. (1890). *Principles of economics: An introductory volume*: Macmillan London.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review, 50*(4), 370.
- Mayer, R. C., Davis, J. H., & Schoorman, F. D. (1995). An integrative model of organizational trust. *Academy of management review, 20*(3), 709-734.
- Olmstead, K., & Smith, A. (2016). How Americans define the sharing economy. <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/05/20/how-americans-define-the-sharing-economy/>

- Owyang, J. (2014). Framework: Collaborative Economy Honeycomb.
<http://www.web-strategist.com/blog/2014/05/05/framework-collaborative-economy-honeycomb-osfest14/>
- Shaheen, S. A., Sperling, D., & Wagner, C. (1999). A Short History of Carsharing in the 90's. *Institute of Transportation Studies*.
- Telles, R. J. (2016). Digital Matching Firms: A New Definition in the “Sharing Economy” Space. *Economics and Statistics Administration, No. 01-16*.
- The Economist. (2013). The rise of the sharing economy.
<http://www.economist.com/news/leaders/21573104-internet-everything-hire-rise-sharing-economy>
- การดี เลียวไพโรจน์. (2558). Sharing Economy เศรษฐกิจแบ่งปัน.
<http://eureka.bangkokbiznews.com/detail/633540>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ.
- ชนิษฐา จุฑานพรัตน์. (2558). การพัฒนาต้นแบบเศรษฐกิจแบ่งปันในธุรกิจตัวแทนออกของในประเทศไทย. (ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง วิบูลย์ศรี. (2557). แนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนด้านนิเทศศาสตร์สาขาวารสารศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยในทศวรรษหน้า. วารสาร วิธี วิทยาการ วิจัย (*Journal of Research Methodology: JRM*), 14(2), 133-152.
- นวพร เรืองสกุล, & อัจฉรา สุทธิศิริกุล. (2560). *Sharing Economy* ลงมาแล้ว : เศรษฐศาสตร์โลกใบใหม่. โรงพิมพ์กรุงเทพ: Knowledge Plus.
- นันทกฤต ไรตมนันกฤต. (2554). พัฒนาการสาขาวารสารนิเทศและเครือข่ายสมาคมในต่างประเทศและประเทศไทย : รายงานการศึกษา. Retrieved from
- พระมหาสุทิตย์ อาภากร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พิเชษฐ์ แดงอ่อน. (2555). การสร้างเครือข่ายวารสารนิเทศในสื่อออนไลน์. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มลินี สมภพเจริญ. (2549). ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ: Graphic Printing Prepress Systems (Thailand).
- เมตตา วิวัฒนานุกูล ปภัสสรฯ ชัยวงศ์ Daradirek Ekachai และ Nittaya Campbell. (2560). แนวโน้มการศึกษาวารสารนิเทศในยุคโลกาภิวัตน์. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่ง ศรีอัษฎาพร (Producer). (2560a, 2 กรกฎาคม 2560). ก่อนจะเข้าสู่...วาทนิเทศในองค์กร.

Retrieved from <http://scn.ncath.org/articles/introduction-to-speech-communication/>

รุ่ง ศรีอัษฎาพร. (2560b, 7 กุมภาพันธ์ 2560) ประวัติความเป็นมาของเครือข่ายวาทนิเทศ/

Interviewer: ศิรดา เลิศพิมลชัย.

วิไลพร ทวีลาภพันทอง. (2558) ก้าวสู่ยุค *Sharing Economy* ซี่สามเงื่อนไขหนูนความสำเร็จ. ASTV

ผู้จัดการออนไลน์.

เสรี พงศ์พิศ. (2546). แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไทย.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory) และแนวคิดเรื่องค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)

ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Marshall, 1890) คือ ทฤษฎีที่วัดความพึงพอใจของมนุษย์ในการบริโภคสินค้าเป็นตัวเลข โดยมีข้อสมมติ 4 ข้อสมมติ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการบริโภคของมนุษย์สามารถวัดเป็นหน่วยได้โดยมีหน่วยว่า “ยูทิล (Util)”
2. อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มจะลดน้อยถอยลง
3. ความพึงพอใจในการบริโภคสินค้าแต่ละชนิดเป็นอิสระต่อกัน
4. มนุษย์จะแสวงหาความพึงพอใจสูงสุดในการบริโภค

ข้อสมมติที่สามารถนำมาอธิบายเศรษฐกิจแบ่งปันได้นั้นคือข้อสมมติที่ 2 ที่ว่าด้วยกฎการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม (Law of Diminishing Marginal Utility) คือ เมื่อเราบริโภคสินค้าชนิดเดียวกันมากขึ้นเรื่อย ๆ อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มจะลดลง เช่น ความสุขของเราในการบริโภคไอศกรีมแท่งที่ 3 ย่อมน้อยกว่าตอนที่เราได้บริโภคไอศกรีมแท่งแรก แต่เวลาเราซื้อสินค้าบางชนิด เราไม่สามารถซื้อเฉพาะที่ต้องการจะใช้ได้ บางทีเราต้องรวมไอศกรีมทั้ง 3 แท่งเป็นแท่งเดียว เราต้องซื้อแบบเหมารวม เช่น เราอาศัยอยู่ตัวคนเดียวและต้องการจะมีรถยนต์เพื่อขับไปทำงานในตอนเช้าและเลิกงานในตอนเย็น แต่เราไม่สามารถซื้อรถยนต์ที่มีที่นั่งเดียวได้ เวลาเราขับรถสี่ที่นั่งไปทำงานอีกสามที่นั่งต้องสูญเปล่า และเมื่อเราเข้างานรถยนต์ก็จอดไว้เฉย ๆ และในโลกนี้เต็มไปด้วยผู้คนที่ประสบปัญหาเดียวกัน ต้องซื้อสินค้าที่เกินต่อความต้องการเพราะไม่สามารถซื้อแยกได้

การที่มนุษย์ไม่สามารถแยกความพึงพอใจในสินค้าชิ้นเดียวได้ ส่งผลให้มนุษย์ต้องบริโภคเกินความจำเป็นของตน รวมไปถึงในมิติของเวลา ของบางชิ้นเราไม่ได้ใช้ตลอดเวลา หากนำไปให้ผู้อื่นใช้ในเวลาที่ตนไม่ได้ใช้ย่อมเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น

การทำธุรกิจทั่วไปย่อมต้องมีต้นทุน การลงทุนที่เป็นตัวเงินเรียกว่า ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) ซึ่งเป็นต้นทุนที่ชัดเจน (Explicit Cost) แต่ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) จะมีต้นทุนแฝง (Implicit Cost) รวมอยู่ด้วย ต้นทุนแฝงก็คือ ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)

ต้นทุนค่าเสียโอกาส คือ ต้นทุนที่เกิดจากการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ในการเลือกหนึ่งทางเลือก แล้วทำให้หมดโอกาสในการนำปัจจัยนั้นไปใช้ในทางเลือกอื่น กล่าวคือ ทางเลือกที่ไม่ได้

เลือกคือโอกาสที่เสียไป ทำให้เกิดต้นทุนค่าเสียโอกาส ทรัพยากรในต้นทุนค่าเสียโอกาสจะรวมไปถึง “เวลา(Time)” ด้วย เพราะเมื่อเราเลือกใช้เวลาทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เราก็จะเลือกทำอีกอย่างไม่ได้ โดยในทางเศรษฐศาสตร์นั้น จะไม่ได้นับทุกทางเลือกที่เป็นไปรวมกันเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาส แต่จะนับเฉพาะทางเลือกที่มีมูลค่ามากที่สุดที่ไม่ได้เลือก เนื่องจากหากเราไม่ได้เลือกทางเลือกที่เราเลือกอยู่ เราก็สามารถเลือกอีกทางเลือกได้เพียงทางเลือกเดียวเท่านั้น เช่น เรามีทางเลือก 3 ทาง คือ เลี้ยงน้องที่บ้านแม่ให้เงิน 200 บาท ไปสอนพิเศษได้รายได้ 500 บาท และไปเล่นดนตรีได้รายได้ 1000 บาท หากเราเลือกไปเล่นดนตรี ค่าเสียโอกาสของเราก็คือการไม่ได้ไปสอนพิเศษขอรายได้ 500 บาท แต่จะไม่รวมการเลี้ยงน้องที่บ้าน เพราะถ้าเราไม่เลือกเล่นดนตรี เราก็สามารถเลือกได้แค่อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

การทำธุรกิจแบ่งปันคือการลดต้นทุนค่าเสียโอกาสเดิม เพราะทำให้มนุษย์ได้พบกับทางเลือกใหม่ที่ไม่เคยอยู่ในทางเลือกของตนมาก่อน และทางเลือกนั้นยังก่อให้เกิดมูลค่าทางธุรกิจอีกด้วย

ในลักษณะของเศรษฐกิจแบ่งปัน จะสามารถคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาสได้ดังนี้

1. ธุรกิจแบ่งปันที่เจ้าของจำเป็นต้องใช้เวลาอยู่กับสิ่งของ เช่น Uber ต้นทุนค่าเสียโอกาสคือการเลือกไปทำอย่างอื่นของเจ้าของ รวมถึงการนำสิ่งของไปทำอย่างอื่น
2. ธุรกิจแบ่งปันที่เจ้าของไม่จำเป็นต้องอยู่กับสิ่งของ เช่น Airbnb ต้นทุนค่าเสียโอกาสคือการเลือกนำสิ่งของนี้ไปทำอย่างอื่นหรือให้ลูกค้าคนอื่น
3. การแบ่งปันข้อมูล ค่าเสียโอกาสคือทางเลือกอื่นของเวลาในการสร้าง เขียน บันทึก หรือถ่ายทอดความรู้

ในส่วนของกำไร กำไรทางเศรษฐศาสตร์คือการนำรายได้รวมที่เป็นตัวเงินมาหักกับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ เมื่อขาดทุนก็จะหยุดดำเนินการ ถ้าเช่นนั้นแล้วเพราะเหตุใดมนุษย์จึงแบ่งปันทั้ง ๆ ที่ไม่ได้กำไรเป็นตัวเงิน นั่นก็เพราะว่าตัวตัดสินใจกระทำของมนุษย์ไม่ใช่แค่เงินเพียงอย่างเดียว แต่เป็นความพึงพอใจ (Utility) คนบางคนมีความพึงพอใจในการถือเงินจำนวนมาก แต่คนบางคนก็มีความพึงพอใจที่จะได้แบ่งปัน ที่จะได้แสดงความคิดเห็น ที่จะได้นำความรู้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อไป เพราะฉะนั้นการคำนวณกำไรของธุรกิจแบ่งปัน จึงต้องครอบคลุมไปถึงความพึงพอใจในการแบ่งปันด้วย นำความพึงพอใจของบุคคลที่ได้จากการแบ่งปันทั้งหมดที่ดีค่ามาจากความรู้สึกและรายได้ตัวเงิน ลบด้วย ความพึงพอใจที่สูญเสียไปซึ่งดีค่ามาจากต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์

กำไรจากการแบ่งปัน = ความพึงพอใจที่ได้จากการแบ่งปัน - ความพึงพอใจที่สูญเสียจากการแบ่งปัน
(ตีค่าจากความรู้สึกและรายได้ตัวเงิน) (ตีค่าจากต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์)

การแบ่งปันจะเกิดขึ้นเมื่อผู้แบ่งปันมีกำไรจากการแบ่งปันมากกว่า 0 หากไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว การแบ่งปันย่อมไม่เกิดขึ้นเพราะขาดทุน

แต่การแบ่งปันในส่วนของสินค้าแบ่งปันองค์กร และสินค้าแบ่งปันสาธารณะนั้น ผู้แบ่งปันไม่สามารถรู้ได้เลยว่าการแบ่งปันนั้นจะมีผลต่อสังคมอย่างไร เพราะเป็นสิทธิ์ของผู้อื่นที่จะเลือกรับการแบ่งปันหรือไม่เลือกรับการแบ่งปันก็ได้ ซึ่งความพึงพอใจของผู้แบ่งปันจะขึ้นอยู่กับจำนวนผู้รับการแบ่งปัน หรือการนำสิ่งของที่แบ่งปันไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในส่วนของพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารทางวิชาการนั้น การแบ่งปันความรู้และความคิดเห็นผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตคือรูปแบบของการแบ่งปันในเครือข่ายที่สามารถเกิดขึ้นได้ แต่ในการแบ่งปันรูปแบบนี้ ผู้แบ่งปันย่อมเกิดความพึงพอใจสูงกว่า หากมีผู้เข้ามาอ่านเป็นจำนวนมาก และย่อมสูญเสียความพึงพอใจหากไม่มีผู้ใดเข้ามาอ่านเลย เพราะฉะนั้นการจะทำการแบ่งปันแต่ละครั้ง ความพึงพอใจที่ได้จากการแบ่งปัน จึงเป็นความพึงพอใจคาดการณ์ และกำไรที่ได้ย่อมเป็นกำไรคาดการณ์ ดังสมการ

กำไรจากการแบ่งปัน(คาดการณ์) = ความพึงพอใจที่ได้รับ(คาดการณ์) - ความพึงพอใจที่สูญเสีย

เพราะฉะนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขาดทุนในการแบ่งปันความรู้ เครือข่ายการสื่อสารทางวิชาการจึงต้องลงทุนค้นหาอุปสงค์ความรู้ ว่าสมาชิกเครือข่ายมีอุปสงค์ในความรู้เรื่องใดและแต่ละเรื่องมีปริมาณอุปสงค์เท่าใดล่วงหน้า เพื่อความแม่นยำในการคาดการณ์กำไร และเมื่อได้อุปสงค์แล้ว จึงนำไปให้ผู้แบ่งปันพิจารณาว่าการแบ่งปันนี้จะคุ้มต้นทุนที่ต้องสูญเสียหรือไม่

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์ เวลา..... รหัส.....
 ช่องทางการสัมภาษณ์ ชื่อ - สกุล

แบบบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ - สกุล
2. ปีเกิด พ.ศ.
3. เพศ ชาย หญิง
4. ระดับการศึกษาสูงสุด หรือที่ศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ปริญญา สาขา.....
 คณะ..... สถาบัน.....
5. อาชีพ นิสิต / นักศึกษา อาจารย์ หรือ นักวิชาการ
 พนักงานในองค์กร รับจ้างอิสระ (Freelance)
 เจ้าของธุรกิจ อื่น ๆ
6. จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป้าหมาย ศักยภาพ และความสามารถของสมาชิกในเครือข่ายวาณิชเพื่อการค้า
แปงปีน

1. เกี่ยวข้องกับเครือข่ายในฐานะ คณาจารย์หรือนักวิชาการ นิสิตในสาขา
 ศิษย์เก่าในสาขา ผู้สนใจ
2. วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเครือข่ายวาณิชของท่าน คือ
 ติดตามข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์
 สร้างสายสัมพันธ์ รู้จักกับบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน
 รักษาความสัมพันธ์กับสมาชิก อื่น ๆ
3. ควรพัฒนาเครือข่ายวาณิชในทางวิชาการและ / หรือวิชาชีพหรือไม่
 ควร พัฒนาทั้งคู่ ควร พัฒนาเครือข่ายวิชาการ ควร พัฒนาเครือข่ายวิชาชีพ
 ไม่ (ไม่ต้องทำข้อ 4) เพราะ.....
6. เครือข่ายวาณิชที่สร้างขึ้นควรมีวัตถุประสงค์ คือ

ตอนที่ 3 เนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบของเศรษฐกิจแบ่งปันของเครือข่ายวาทนิตศ

1. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตอบมา เครือข่ายควรจัดกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 กิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่
 - 1.2 กิจกรรมทางวิชาชีพ ได้แก่
 - 1.3 กิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่
2. เคยได้ยินหรือรู้จักแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน หรือไม่

เคยและมีความเข้าใจเป็นอย่างดี เคยได้ยินแต่ไม่แน่ใจในความหมาย ไม่เคย
3. เห็นประโยชน์จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวาทนิตศมากน้อยเพียงใด

มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ
4. ท่านคิดว่าสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายวาทนิตศได้หรือไม่

ไม่ ได้ ในทางวิชาการ โดย

ในทางวิชาชีพ โดย

ในทางอื่น ๆ โดย
5. สนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันหรือไม่

สนใจ ไม่สนใจ แล้วแต่กรณี
6. ทรัพยากร / ศักยภาพ / องค์ประกอบของท่านที่สามารถนำมาแบ่งปันให้แก่สมาชิกเครือข่ายวาทนิตศ

ความรู้ ประสบการณ์ แรงงาน ความชำนาญในด้านต่าง ๆ

ทักษะเฉพาะทาง สิ่งของ อื่น ๆ
7. ผลประโยชน์ที่ท่านต้องการได้รับจากการแบ่งปัน คือ

เงิน ผลงาน รักษาความสัมพันธ์ ความสุขจากการช่วยเหลือเครือข่าย

ความรู้ ความสนุก สร้างสายสัมพันธ์ ทักษะไปพัฒนาตนเอง

การยอมรับ อื่น ๆ
8. ท่านอยากให้สมาชิกเครือข่ายวาทนิตศมีการแบ่งปันในเรื่องใด / ประเด็นใด / ทรัพยากรใด

ความรู้ ประสบการณ์ แรงงาน ความชำนาญในด้านต่าง ๆ

ทักษะเฉพาะทาง สิ่งของ อื่น ๆ

**ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจ
แบ่งปัน**

1. ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน ท่านคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

☐ ความเข้าใจในกิจกรรมและมองเห็นประโยชน์	☐ ความสนใจร่วม / การมีเป้าหมายร่วม
☐ ความน่าสนใจของกิจกรรม	☐ ความสามารถในการเข้าถึงเครือข่าย
☐ รูปแบบวิธีที่เข้าถึงได้ง่ายไม่ซับซ้อน	☐ ความสะดวกด้านเวลาและสถานที่
☐ อื่น ๆ	

2. ปัจจัยใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีผลกระทบเชิงลบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเข้ามาใช้ในเครือข่าย

☐ การมีวาระซ่อนเร้นในเชิงพาณิชย์	☐ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
☐ ความปลอดภัยในด้านข้อมูล	☐ การถูกคุกคามจากผู้ใช้อื่น
☐ อื่น ๆ	☐ ไม่มีความกังวลใด ๆ

3. มีวิธีใดบ้างที่จะสามารถป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

☐ การอธิบายแนวคิดให้เกิดความเข้าใจ	☐ การตั้งกฎกติกาต่าง ๆ ของเครือข่าย
☐ การดูแลของแอดมิน	☐ การคัดกรองสมาชิกใหม่ของเครือข่าย
☐ อื่น ๆ	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิรดา เลิศพิมลชัย เกิดวันที่ 18 เมษายน 2535 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ จากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558

ปัจจุบันเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิตผู้มีความสามารถทางด้านกีฬา โดยเป็นนักกีฬาบรिดจ์เยาวชนทีมชาติไทย และนักกีฬาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

